

Jesteśmy TU I TERAZ

26-28 czerwca 2024

IX Ogólnopolskie Forum
Inicjatyw Pozarządowych

Warszawa

ofip.eu

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens fund**

Jesteśmy TU I TERAZ

26-28 czerwca 2024

IX Ogólnopolskie Forum
Inicjatyw Pozarządowych

Warszawa

ofip.eu

O=i

Publikacja pokonferencyjna została wydana w ramach IX Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych przez Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych.

OFIP to odbywające się cyklicznie od 1996 roku spotkanie osób zaangażowanych w rozwój społeczeństwa obywatelskiego i działalność organizacji społecznych.

Zdjęcia pochodzą z archiwum OFO-u i zbiorów organizacji współorganizujących wydarzenie.

Publikacja zawiera opisy sesji, które znalazły się w programie IX OFIP-u, i ich podsumowania. Autorami tekstów są osoby z organizacji pozarządowych współorganizujące panele dyskusyjne, warsztaty i spotkania podczas Forum, które odbyło się w dniach 26–28 czerwca 2024 roku w Warszawie.

Notatki rysunkowe tworzone na żywo podczas sesji plenarnych IX OFIP-u – Dorota Kostowska (www.dorotakostowska.pl)

Wydawca: Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych
ul. Szpitalna 5 lok. 3, 00–031 Warszawa
www.ofop.eu, e-mail: ofop@ofop.eu

Wydanie pierwsze, ISBN 978–83–968249–3–6

Teksty w tej publikacji są objęte licencją Creative Commons
Uznanie autorstwa – na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe

Publikacja wydrukowana na ekologicznym papierze z certyfikatem FSC® i EU Ecolabel

www.ofip.eu

Redakcja: Weronika Czyżewska–Wagłowska, Karolina Dreszer–Smalec,
Piotr Frączak, Monika Korczak, Dorota Matejczyk, Sylwia Romańczak

Redakcja językowa: Dorota Matejczyk

Projekt graficzny i skład: KDK Sp. z o.o.

Druk: Mazowieckie Centrum Poligrafii Sp. z o.o.

Warszawa 2024

Spis treści

1. Wstęp	7
2. IX OFIP w liczbach	8
3. 5 rzeczy, które warto wiedzieć o IX OFIP-ie, Weronika Czyżewska-Wagłowska	10
4. Forum Społeczeństwa Obywatelskiego – część międzynarodowa IX OFIP-u, Karolina Dreszer-Smalec	12
5. Dokument przyjęty podczas IX OFIP-u – Zapewnienie rozwoju przestrzeni obywatelskiej w Unii Europejskiej – oczekiwania społeczeństwa obywatelskiego na najbliższe pięć lat	14
6. Społeczeństwo obywatelskie AD 2024. Refleksje na marginesie sesji Społeczeństwo obywatelskie – relacje z władzą, Piotr Frączak	22
7. Refleksje po sesji Jakie prawo dla NGO?, Rafał Kowalski	28
8. Refleksje po sesji Czy rząd lubi pomysł na Polskę?, Krzysztof Izdebski	30
9. Program IX OFIP-u	33
10. Tematy poruszane podczas Forum	
▶ Sesja otwierająca IX Ogólnopolskie Forum Inicjatyw Pozarządowych: Organizacje społeczne w czasach próby. Czego dowiedzieliśmy się o sobie	37
▶ Społeczeństwo obywatelskie – relacje z władzą	40
▶ Jakie prawo dla NGO?	42
▶ Modele i wyzwania we współpracy NGO z JST – sesja przeprowadzona w ramach III Forum Doradztwa Lokalnego	43
▶ Siła zbiorowego działania obywatelskiego – zdobyte doświadczenia i wskazówki na przyszłość	46
▶ Wsparcie instytucjonalne organizacji społecznych – potrzeby, oczekiwania i możliwości	48
▶ Sukcesja – czy i jak ją przeprowadzić w organizacji pozarządowej?	50
▶ Czy rząd lubi pomysły na Polskę?	51
▶ Siła federacji lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich	52
▶ Szansa na integrację i rozwój społeczności lokalnych: metoda animacji społeczności lokalnych na rzecz dobra wspólnego	53
▶ Różne oblicza społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Uchodźcy, migranci i inni	55
▶ Małe muzea, wielkie zasoby	57
▶ Obywatelska Kontrola Wyborów – kampania „Wybory bez picu”	59
▶ Udział przedstawicieli II i III sektora w procesie decyzyjnym w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych	60
▶ Jakiej szkoły chcemy?	61
▶ Strefy wolne od funduszy europejskich na dyskryminację. Success story Koalicji Equality Watch	62
▶ Załóż archiwum – zaktywizuj społeczność	63
▶ Organizacje społeczne na rzecz klimatu	64
▶ Czas na lokalnych gospodarzy!	65
▶ ABC Nordic Walking – pierwsze kroki z Nordic Walking	67

▶ Roczny program współpracy – drogowskaz czy półkownik	68
▶ Współpraca międzynarodowa – co nam daje, jak zacząć i gdzie szukać wsparcia?	69
▶ Strategia fundraisingowa dla żółtodziobów	71
▶ (Bez)cenni wolontariusze – jak budować i co powinien zapewniać system gwarantowanych przez państwo świadczeń i benefitów dla wolontariuszy?	72
▶ Zaopiekowani w stresie – budowanie dobrostanu w NGO	75
▶ Praca z młodzieżą – dobre praktyki, narzędzia, rozwój systemowy	77
▶ Dlaczego, jak i komu? Rozmowa o strategicznych założeniach wokół budowy potencjału organizacji społecznych	80
▶ Łączymy kropki. O komunikacji strategicznej w organizacjach i wizerunku sektora społecznego	83
▶ Innowacyjność w działaniach organizacji – między fetyszem a realną potrzebą	84
▶ Inicjatywa „Nasz Rzecznik” na straży naszych (s)praw	86
▶ Czego potrzebuje ekonomia społeczna i co może być impulsem do jej rozwoju – nowe propozycje rozwiązań	89
▶ Sieciowanie i rozwój organizacji wspierających. Sesja prowadzona w ramach III FDL	90
▶ Prawa pracownicze – nadużywanie misji, czyli łamanie praw pracowniczych w NGO	92
▶ Transformacja cyfrowa NGO: narzędzia, wsparcie i szkolenia	
• Aplikacja 2do2 dla organizacji pozarządowych	93
• Karty Działamy dla zmiany – narzędzie rozwoju organizacji społecznych	94
• Wspólne decyzje, sprawne działanie: socjokracja w praktyce	95
• Program TechSoup Polska	96
▶ Grupy mniejszościowe – poniesione koszty, zaangażowanie w obronę praworządności, nadzieje i możliwości na przyszłość	97
▶ Społeczna instytucja kultury – jak ją rozwijać?	98
▶ SROW – Standardy Rozwojowe Organizacji Wsparcia	99
▶ Wolontariat pracowniczy – jak spotkać się w połowie drogi między NGO a biznesem	100
▶ Znaczenie, rola i miejsce organizacji pozarządowych w systemie bezpieczeństwa Polski	101
▶ Jak wygrać kampanię obywatelską?	103
▶ Władze i mieszkańcy. Uwagi z obserwacji uczestniczącej	104
▶ Społeczeństwo obywatelskie a ruchy populistyczne i autorytarne w Europie Środkowej	106
▶ Wdrażanie standardów ochrony dzieci w organizacji. Jak pracować ze zmianą?	107
▶ Środowisko i klimat w wymiarze społecznym, politycznym i gospodarczym	108
▶ Rola organizacji pozarządowych w budowaniu energetyki obywatelskiej	109
11. Kampania społeczna: Jesteśmy tu i teraz #ToDziała	110
12. Targi Wsparcia	114
13. Lista organizacji i instytucji reprezentowanych na IX OFIP-ie	124
14. Podsumowanie ankiety ewaluacyjnej	130
15. Partnerzy	132
16. Podziękowania. Osoby i instytucje, bez których IX OFIP nie byłby możliwy!	134
17. Kula wartości	137

Wstęp

Potrzebowaliśmy takiego spotkania. Siedem lat to zdecydowanie za długa przerwa. Przez ten czas radziliśmy sobie z wieloma wyzwaniami, z kurczącą się przestrzenią dla społeczeństwa obywatelskiego, z zadaniami czasem ponad nasze siły jak pomoc osobom migranckim i uchodźczym na granicy białoruskiej, walka z pandemią, mobilizacja i wsparcie osób uciekających z Ukrainy przed inwazją rosyjską. Przez ten czas zmienił się sektor, potrzeby społeczne, zmieniliśmy się także i my.

Jednak u podstaw naszej działalności nadal leżą te same wartości: dbanie o życie, dbanie o wspólnotę, dbanie o prawa każdej osoby, dbanie o wolność i dobro wspólne. Dlatego motywem przewodnim sesji plenarnej, która nadała ton całemu wydarzeniu, była Kula Wartości, którą stworzyliśmy wspólnie na VIII OFIP-ie w 2017 roku i która towarzyszy nam przez te wszystkie lata. Wtedy wskazaliśmy wartości w naszym zaangażowaniu najważniejsze. Dziś, po doświadczeniach ostatnich lat, widzimy, że Kulę należy uzupełnić – m.in. o bezpieczeństwo, odwagę czy dobrostan.

Jesteśmy Tu i Teraz. To od nas zależy, jak będzie wyglądała nasza najbliższa okolica, miasto, region, Polska, Europa i planeta. Jak będzie się rozwijał sektor obywatelski, jakimi wartościami będzie się kierowało społeczeństwo. Zmiana zaczyna się od nas i jesteśmy tego świadomi i świadome. Jest w nas dużo nadziei, ale i rozważa oraz odpowiedzialność za dobro wspólne.

Jesteśmy, aby nadać sens temu światu!, jak powiedział kiedyś Henryk Wujec, nieodżałowany przyjaciel OFIP-u. I te słowa mocno wybrzmiewają w kontekście naszego spotkania po latach.

Dziękujemy, że mogliśmy stworzyć kolejny OFIP wspólnie. Było mądrze, różnorodnie, z pięknym widokiem na płynącą Wisłę, był czas na oddech, naładowanie społecznych akumulatorów. Niech ta publikacja będzie pamiątką naszych rozmów i tego, w jakim dziś momencie jesteśmy – jako osoby angażujące się społecznie i cały sektor pozarządowy.

Weronika Czyżewska-Wagłowska

Dyrektorka Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych
Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych

IX OFIP

w liczbach

654

osoby uczestniczące

z 13 krajów:

- ▶ Belgia
- ▶ Bułgaria
- ▶ Chorwacja
- ▶ Czechy
- ▶ Estonia
- ▶ Francja
- ▶ Litwa
- ▶ Łotwa
- ▶ Norwegia
- ▶ Polska
- ▶ Rumunia
- ▶ Słowacja
- ▶ Węgry

187

osób prowadzących
i występujących
podczas sesji

53

sesje

396

organizacji, które
wzięły udział

77

organizacji współtworzących
program wydarzenia

12

stoisk podczas
Targów Wsparcia

5 rzeczy, które warto wiedzieć o IX OFIP-ie

Weronika Czyżewska-Wagłowska

Wiceprezeska OFOP-u, Dyrektorka OFIP-u

Po pierwsze – formuła

To był nieco inny OFIP niż poprzednie. Dziewiąta edycja trwała trzy dni, podzielone na dwie części: międzynarodową – Forum Społeczeństwa Obywatelskiego – oraz ogólnopolską. IX OFIP-owi towarzyszyło także III Forum Doradztwa Lokalnego oraz Targi Wsparcia, w ramach których organizacje wspierające NGO w bieżącej działalności mogły zaprezentować swoje usługi.

Zakładaliśmy, że tym razem wydarzenie to będzie organizowane na mniejszą skalę. Jednak w trakcie prac organizacyjnych i logistycznych, kiedy okazało się, jak duże jest zainteresowanie i jak wielu osobom działającym społecznie brakowało Ogólnopolskiego Forum, postanowiliśmy zwiększyć liczbę uczestników. Ostatecznie udział w OFIP-ie wzięły 654 osoby z Polski i 12 innych krajów. A nam udało się zorganizować przestrzeń na takie spotkanie. Jednak, co najważniejsze – IX edycja oparta została na tych samych wartościach, co pierwsza i każda kolejna, czyli: demokracji, oddolności, solidarności, odpowiedzialności, współpracy i partycypacji.

Po drugie – kampania ogólnopolska

Dla pewnej części środowiska organizacji pozarządowych ważnym elementem poprzednich OFIP-ów był Piknik na Krakowskim Przedmieściu. Tym razem otworzyliśmy się na świat poza Warszawą. Chcemy opowiedzieć organizacje obywatelskie osobom spoza naszego sektorowego ścisłego grona – odczarować je. A jednocześnie zależy nam na tym, by docenić pracę osób na co dzień tworzących III sektor w Polsce. Dlatego Forum towarzyszy kampania ogólnopolska – Jesteśmy tu i teraz | #ToDziała, która będzie widoczna w przestrzeni medialnej, także social mediów, jeszcze długo po OFIP-ie. W ramach kampanii stworzyliśmy piękny i wzruszający spot, doceniający codzienną działalność tych, „którzy troskę mają we krwi...”, będąc tu i teraz.

Po trzecie – spotykamy się po latach

Od ostatniego OFIP-u upłynęło sporo czasu. Mierzonego w latach, ale przede wszystkim w ogromie działań podjętych przez organizacje społeczne – to m.in. ochrona demokracji, podmiotowości organizacji, ale też wyczerpujące działania pomocowe w związku z pandemią Covid-19, kryzysem na granicy czy wojną w Ukrainie. Wykonano jeszcze jedno ważne działanie: jako sektor przygotowaliśmy bardzo konkretne rozwiązania prawne i systemowe w 16 obszarach życia społecznego i gospodarczego (Propozycje obywatelskie dla Polski).

Bardzo zależało nam na tym, aby unikatowość OFIP-u, która wynika z osobistego spotkania ludzi, została zachowana. To dlatego w pandemii, pomimo możliwości technicznych, OFIP się nie odbył, miałyby wtedy bowiem jedynie formułę kolejnego wydarzenia online.

Po czwarte – dbamy o dobrostan

W procesie planowania i produkowania wydarzenia skupiliśmy się na takich działaniach organizacyjnych i decyzjach, które mogły wpłynąć na obniżenie śladu węglowego. Na przykład nie obdarowaliśmy naszych uczestników notesami, ołówkami czy innymi gadżetami. Zamiast tego stworzyliśmy Wymiennik Dobrych Wieści, czyli przestrzeń dla organizacji obecnych na Forum, w której zaprezentować mogły swoje wartościowe materiały, powstałe przy różnych projektach, rzeczy, którymi warto było się podzielić czy dać im drugie życie. Identyfikatory były stworzone ze specjalnej mieszanki nasion, które zasadziliśmy później w doniczkach i przydomowych ogródkach. Mamy nadzieję, że wyrosnie z nich (niejedna) piękna łąka!

Stąd także pomysł na Platformę konferencyjną, dzięki której można było zobaczyć, kto jest na OFIP-ie, ocenić sesję, wymienić się kontaktami i wiedzą z każdą z tych ponad 600 osób, poznać organizacje, także te, które w ramach Targów Wsparcia miały swoje stoiska.

W przestrzeni wydarzenia przeznacziliśmy specjalny pokój na spotkania indywidualne oraz zorganizowaliśmy Pokój Wytchnień, czyli miejsce na chwilę odpoczynku i wyciszenia dla osób, którym było to potrzebne do komfortowego udziału w OFIP-ie. Można tam było posiedzieć w ciszy, uspokoić myśli i po prostu побыć w spokojnym miejscu. Pokój Wytchnień cieszył się wielkim powodzeniem.

Po piąte – linia programowa

Zawęziliśmy sesje OFIP-owe, bo na przestrzeni lat powstały wydarzenia, które kompleksowo i fachowo zaopiekowały się ważnymi dla sektora zagadnieniami, takie jak np. Forum Praktyków Partycypacji. Chcieliśmy, aby na IX OFIP-ie wyraźnie wybrzmiały sprawy systemowe, które dotyczą codziennej działalności każdej fundacji czy stowarzyszenia.

Dodatkową wartością OFIP-u jest wspólne tworzenie tego wydarzenia. Cieszymy się, że tak wiele organizacji i tym razem było w ten proces zaangażowanych. Dostaliśmy ponad 100 zgłoszeń różnych tematów na sesje. Wyzwaniem było ułożenie różnorodnego i ciekawego programu, który pomieści nadwiślańska przestrzeń w The Tides. Panele, które znalazły się w programie, dotyczyły istotnych dla całego trzeciego sektora problemów: tożsamości i wartości sektora obywatelskiego, rzecznictwa – dobrego i prostego prawa, pracy w NGO – praw pracowniczych, warsztatów wytchnieniowych, współpracy z administracją, rządem i samorządem oraz biznesem, współpracy międzynarodowej, odporności organizacji: finansowania, stabilności, niezależności, rozwoju, dobrych praktyk, standardów oraz przydatnych w codziennej społecznej pracy narzędzi.

Streamingowaliśmy cztery sesje główne, a podczas przerw osobom oglądającym towarzyszyła Redakcja NGO.pl wraz z gośćmi zaproszonymi do krótkich rozmów.

Podczas trzech dni zorganizowaliśmy wspólnie 53 sesje wraz 77 organizacjami pozarządowymi! Bardzo Wam za to **DZIĘKUJEMY!**

Forum Społeczeństwa Obywatelskiego – część międzynarodowa IX OFIP-u

Karolina Dreszer-Smalec
Prezeska OFOP-u

OFOP od wielu lat aktywnie działa na poziomie międzynarodowym, prezentując głos polskich organizacji. Efektem naszych działań jest możliwość regularnej współpracy z szeregiem sieci, organizacji i instytucji europejskich. Wspólne inicjatywy pozwalają nam szybko reagować na pojawiające się wyzwania w obszarze rozwoju przestrzeni obywatelskiej, umożliwiają również przygotowywanie propozycji rozwiązań tych problemów.

Podczas tegorocznej edycji Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych po raz pierwszy w jego historii odbyło się spotkanie organizacji społecznych z całej Europy w formie międzynarodowego Forum Społeczeństwa Obywatelskiego. Pomysł takiej formy spotkania pochodził od Civil Society Development Foundation z Rumunii, która podobne Forum zainicjowała w 2019 roku. 26 czerwca, w pierwszym dniu trzydniowego OFIP-u, ponad 140 osób z 13 państw rozmawiało o wnioskach płynących z ostatnich lat doświadczeń funkcjonowania organizacji społecznych w Europie oraz omawiało propozycje niezbędnych działań, które powinny wspierać ich działalność w przyszłości.

Forum odbyło się w szczególnym kontekście społeczno-politycznym. Na początku czerwca 2024 roku odbyły się wybory do Parlamentu Europejskiego oraz trwają negocjacje w sprawie kształtu nowej Komisji Europejskiej. Niepewność budzą decyzje mające określić priorytety działania Unii Europejskiej i sposoby odpowiedzi na globalne wyzwania – związane choćby ze zmianami klimatycznymi, problemem migracji czy wojną w Ukrainie. Wiele państw w Europie jest również w przededniu wyborów krajowych i parlamentarnych. Stojąc w obliczu następstw pandemii, zmagając się z takimi problemami jak nierówność społeczna, polaryzacja, dezinformacja, zagraniczna ingerencja w wybory, tendencje autorytarne w sprawowaniu rządów, kryzys klimatyczny i konflikty w pobliżu naszych granic, organizacje społeczne spotkały się w Warszawie, aby wspólnie stworzyć plan działania na przyszłość.

Miejsce spotkania nie było przypadkowe. Na początek 2025 roku przypada objęcie przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej przez Polskę, która wspólnie z Danią i Cyprzem tworzy trio ko-

lejno przypadających po sobie prezydencji. Zgodnie z zapisami traktatu lizbońskiego z 2009 roku każda trójka państw ustala długofalowe cele i przygotowuje wspólny program tematów i spraw, którymi Rada będzie się zajmować przez 18 miesięcy. Na podstawie tego programu każde z trzech państw opracowuje własny, bardziej szczegółowy sześciomiesięczny program.

Podsumowaniem wielomiesięcznych prac europejskich organizacji społecznych było zaprezentowanie podczas Forum listu otwartego skierowanego do kluczowych instytucji UE, w którym wzywa się je do nadania priorytetu działaniom sprzyjającym rozwojowi przestrzeni dla aktywności obywatelskiej, która ma na celu stanie na straży demokracji i ochronę praw podstawowych. W liście podkreślono kluczową rolę społeczeństwa obywatelskiego w promowaniu demokracji, praw człowieka i zaangażowania obywatelskiego – pomimo rosnących wyzwań i zagrożeń. Zawarto w nim również m.in. postulaty:

- ▶ utworzenia Europejskiej Strategii Społeczeństwa Obywatelskiego,
- ▶ nadania silnego mandatu wiceprzewodniczącemu(-cej) Komisji Europejskiej odpowiedzialnemu(-nej) za demokrację, przestrzeń obywatelską i dialog ze społeczeństwem obywatelskim,
- ▶ przyjęcia Porozumienia o dialogu obywatelskim,
- ▶ wzmocnienia polityki finansowania organizacji,
- ▶ ustanowienia europejskiego semestru na rzecz demokracji,
- ▶ oraz wzmocnienia roli Agencji Praw Podstawowych.

Proces zbierania podpisów koordynuje Civil Society Europe, najwyższa struktura zrzeszeniowa europejskich organizacji społecznych. Skupia ona 22 duże europejskie sieci tematyczne działające na rzecz odnowienia europejskiego projektu wokół wspólnych wartości – równości, solidarności, integracji i demokracji.

Osoby uczestniczące w Forum Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach IX OFIP-u, 26 czerwca 2024 r.

Zapewnienie rozwoju przestrzeni obywatelskiej w Unii Europejskiej – oczekiwania społeczeństwa obywatelskiego na najbliższe pięć lat

Adresaci Manifestu:

Polska Prezydencja w Radzie Unii Europejskiej
Duńska Prezydencja w Radzie Unii Europejskiej
Cypryjska Prezydencja w Radzie Unii Europejskiej
Przewodniczący(-ca) Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący(-ca) Komisji Europejskiej

W perspektywie nadchodzącej pięcioletniej kadencji przedstawiciele i przedstawicielki organizacji społeczeństwa obywatelskiego, głęboko zaangażowanych w promowanie demokracji, praw człowieka i aktywności obywatelskiej w całej Europie, wzywają do priorytetowego traktowania działań, które wspierają rozwój przestrzeni obywatelskiej, demokrację i ochronę praw podstawowych.

Spółeczeństwo obywatelskie odgrywa kluczową rolę w promowaniu praw obywatelskich, politycznych, gospodarczych, społecznych, kulturalnych i środowiskowych, wzmacnia głosy marginalizowane, promuje udział obywateli w procesach rządzenia, a w końcu dba o to, aby rządzący czuli, że odpowiadają za swoje decyzje przed społeczeństwem.

Pomimo nieocenionego wkładu społeczeństwa obywatelskiego jesteśmy świadkami spadku poszanowania wolności obywatelskich, praworządności i demokracji w Unii Europejskiej, o czym świadczą m.in. badania^{1 2} i wyniki raportu Komisji Europejskiej na temat praworządności³. Wyzwania stojące przed społeczeństwem obywatelskim, w tym restrykcyjne przepisy, ograniczenia finansowania, nękanie prawne i ataki fizyczne, zagrażają podstawom demokracji.

¹ *Civil Liberties Union for Europe, 2024, Liberties Rule of Law Report 2024, and European Civic Forum, 2024, Civic Space Watch Report 2024.*

² *Data – Civicus Monitor.*

³ *European Commission, 2023, Rule of Law report 2023.*

Chociaż Unia Europejska podjęła w ciągu ostatnich pięciu lat ważne działania w celu rozwiązania problemu regresu demokracji oraz wzmacniania przestrzeni obywatelskiej, wciąż mierzymy się z brakiem rozwiązań systemowych. W nadchodzącej kadencji UE musi wykorzystać dorobek ostatnich pięciu lat – odwołując się do sprawozdania Komisji Europejskiej z 2022 r. w sprawie stosowania Karty praw podstawowych UE⁴ i dalszych konsultacji oraz konkluzji Rady z 2023 r. w sprawie przestrzeni obywatelskiej⁵ – w celu zbudowania spójnych, strategicznych ram współpracy i wsparcia, zgodnie z postulatem zawartym w Europejskim manifeście społeczeństwa obywatelskiego podpisanym przez ponad 240 organizacji społeczeństwa obywatelskiego z całej Europy⁶.

Ponadto wszystkie europejskie przepisy i polityki powinny ułatwiać działanie społeczeństwa obywatelskiego, nie kreując dodatkowych zagrożeń. Wiąże się to z przeprowadzaniem ocen *ex ante* wpływu wszystkich polityk UE na prawa podstawowe, w tym intersekcyjnych analiz uwzględniających zróżnicowanie społeczeństwa obywatelskiego, aby zapewnić, że polityki te wspierają korzystanie z praw podstawowych.

Wzywamy do podjęcia następujących działań w ciągu najbliższych pięciu lat:

► **Europejska Strategia Społeczeństwa Obywatelskiego, integralna z szerszą Europejską Agendą na rzecz Demokracji.** Strategia ta powinna podkreślać istotne znaczenie społeczeństwa obywatelskiego, w całej jego różnorodności, dla wspierania demokratycznego zaangażowania i ochrony praw człowieka. Powinna zapewniać solidne i spójne ramy polityczne, które umożliwiają działanie społeczeństwa obywatelskiego, wspierają je i chronią.

► **Silny mandat dla wiceprzewodniczącego(-cej) Komisji odpowiedzialnego(-nej) za demokrację, przestrzeń obywatelską i dialog ze społeczeństwem obywatelskim.** Rola ta powinna obejmować odpowiednie narzędzia pozwalające na podejmowanie inicjatywy, przewodnictwo i kontrolowanie procesu wdrażania strategii oraz zapewnienie spójności między europejskim i międzynarodowym podejściem do społeczeństwa obywatelskiego w politykach UE. Mandat powinien również obejmować proaktywne wsparcie dla zagrożonych atakami podmiotów obywatelskich i terminowe działania następcze w związku ze skargami podmiotów społeczeństwa obywatelskiego dotyczącymi ataków, jakich doświadczają. Powinien on obejmować wsparcie rozwoju inicjatyw mających na celu ochronę społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka – w tym tych przebywających na uchodźstwie – przed nękaniami, zastraszaniem i atakami, poprzez ustanowienie mechanizmów wczesnego ostrzegania kierowanych przez społeczeństwo obywatelskie i mechanizmów ochrony oferujących szybkie wsparcie w sytuacjach kryzysowych.

⁴ European Commission, 2022, *A thriving civic space for upholding fundamental rights in the EU – 2022 Annual Report on the Application of the EU Charter of Fundamental Rights*.

⁵ European Council, 2023, *Council Conclusions on the application of the EU Charter of Fundamental Rights; The role of the civic space in protecting and promoting fundamental rights in the EU*.

⁶ *Manifesto – Civil Society for EU*.

► **Wzmocnienie instytucji pośredniczących pomiędzy obywatelami a państwem i przyjęcie Umowy o dialogu obywatelskim.** Instytucje pośredniczące odgrywają kluczową rolę w organizowaniu i reprezentowaniu potrzeb i aspiracji. Dialog powinien być rozumiany jako stała, ustrukturyzowana i znacząca interakcja między instytucjami a zorganizowanym społeczeństwem obywatelskim, prowadząca do współtworzenia sprawiedliwego, włączającego społeczeństwa obywatelskiego i polityki długofalowej. Umowa o dialogu obywatelskim z instytucjami UE powinna jasno definiować zakres, miejsce, instrumenty i wyniki tego dialogu.

► **Wzmocnienie polityki finansowania.** Tworzenie programów finansowania społeczeństwa obywatelskiego powinno uwzględniać głos organizacji, dzięki czemu formy finansowania odpowiadać będą ich potrzebom oraz potrzebom społeczności, którym organizacje służą, a także zmniejszanie obciążeń administracyjnych. Przyszłe wieloletnie ramy finansowe powinny odpowiadać na potrzebę dalszego wspierania społeczeństwa obywatelskiego w różnych obszarach polityk publicznych zarówno poprzez dotacje operacyjne, jak i dotacje na projekty, w tym poprzez zwiększenie budżetu Programu „Obywatele, równość, prawa i wartości” (CERV).

► **Europejski Semestr Demokracji.** Opierając się na europejskim cyklu praworządności, UE powinna ustanowić Europejski Semestr Demokracji⁷, otwarty dla krajów kandydujących, w celu badania wzajemnych relacji między polityką gospodarczą i społeczną a demokracją. Roczny przegląd powinien zawierać odrębny rozdział poświęcony przestrzeni obywatelskiej, w wyraźny sposób powiązany z polityką gospodarczą i społeczną, a także z mechanizmami ich egzekwowania i reformami.

► **Większa rola FRA jako europejskiej instytucji zajmującej się prawami człowieka.** Postulat ten obejmuje umożliwienie FRA wydawania własnych opinii na temat polityk UE i systematyczne angażowanie agencji w ocenę skutków tych polityk.

Aby wsparcie dla społeczeństwa obywatelskiego było skuteczne, instytucje UE muszą przyjąć spójne podejście do demokracji w UE i poza nią, a także wzmocnić demokratyczną legitymację polityk europejskich, które muszą tworzyć społeczeństwa włączające wszystkich.

Zalecenia te, będące wynikiem wspólnej pracy organizacji społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu krajowym i europejskim⁸, powinny kierować działaniami Unii Europejskiej w ciągu najbliższych pięciu lat.

⁷ Christian MOOS, 2019, *EESC opinion: Resilient Democracy through a strong and diverse civil society (own-initiative opinion)*.

⁸ Między innymi następujące dokumenty: *The Bucharest declaration for a Resilient Civil Society Able to Build on EU Values (2019)*; *Civil Society on the Frontline – 5 points for EU action 2019–2024*; *European Partnership for Democracy’s A comprehensive plan to innovate democracy in Europe Civil society vision for the European Democracy Action Plan (2020)*; *Recommendations for a Comprehensive European Policy and Strategy on Civil Society (2020)*; *final output of the Civil society convention for the future of Europe (2022)*; *Study on The implications of the COVID-19 pandemic on fundamental rights and civic space (2022)*; *Recharging Advocacy for Rights in Europe (RARE) European strategy for civil society: recognition, inclusion, protection” (2022)*, *Civil Liberties Union for Europe “Bringing human rights and Article 2 values to life: the roles, challenges and solutions for civil society” (2022)*; *European Civic Forum How can we enable, protect and expand Europe’s civic space, to strengthen democracy, social and environmental justice? (2023)*, *Civil society for EU campaign*.

Jesteśmy gotowi i gotowe do współpracy ze wszystkimi instytucjami UE i siłami politycznymi zaangażowanymi w realizację tych propozycji. Razem możemy zbudować Europę, w której społeczeństwo obywatelskie rozwija się, kwitnie demokracja i chronione są prawa podstawowe.

Niniejszy dokument powstał w ramach przygotowań do Forum Społeczeństwa Obywatelskiego organizowanego w Warszawie 26 czerwca 2024 roku. Przedstawiamy w nim najważniejsze działania, które instytucje unijne powinny podjąć w nadchodzącej pięcioletniej kadencji, aby stworzyć warunki sprzyjające rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego w krajach UE. Dokument jest wynikiem wieloletniej pracy organizacji społeczeństwa obywatelskiego na szczeblu krajowym i europejskim⁹.

Zachęcamy inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego do dalszego wykorzystywania i rozwijania tych propozycji.

Liczymy na współpracę z instytucjami i siłami politycznymi, które wyrażą gotowość wspólnej pracy na rzecz urzeczywistnienia tego programu.

⁹ Patrz przypis 8.

Ensuring a vibrant civic space in the European Union – civil society’s expectations for the next five years

To:

The Polish Presidency of the Council of the European Union

The Danish Presidency of the Council of the European Union

The Cypriot Presidency of the Council of the European Union

The President of the European Parliament

The President of the European Commission

In the perspective of the upcoming five-year mandate 416 civil society organisations deeply committed to the promotion of democracy, human rights, and civic engagement across Europe call on you to prioritise actions that foster a vibrant civic space, uphold democracy, and safeguard fundamental rights.

Civil society plays a pivotal role in advancing civil, political, economic, social, cultural, and environmental rights. It empowers marginalised voices, promotes active participation in governance, and holds authorities accountable.

Despite the invaluable contributions of civil society, we are witnessing a decline in respect for civic freedoms, the rule of law and democracy in the European Union, as evidenced by the field¹, research² and the findings of the European Commission rule of law report³. The challenges faced by civil society, including restrictive laws, funding constraints, legal harassment, and physical attacks, threaten the very foundation of democracy.

While the European Union has taken crucial steps in the past five years to address democratic “backsliding” and promote civic space, major gaps and challenges must be addressed. In the

¹ *Civil Liberties Union for Europe, 2024, Liberties Rule of Law Report 2024, and European Civic Forum, 2024, Civic Space Watch Report 2024.*

² *Data – Civicus Monitor.*

³ *European Commission, 2023, Rule of law report 2023.*

upcoming legislative term, the EU must build on the legacy of the past five years – particularly the European Commission’s 2022 report on the application of the EU Charter of Fundamental Rights and follow-up consultations⁴, and 2023 Council conclusions on civic space⁵ – to build a more coherent and strategic cooperation and support framework, as requested by the European civil society manifesto endorsed by over 240 CSOs across Europe⁶.

Moreover, all European laws and policies should facilitate the actions of civil society without negative side effects. This involves conducting ex-ante fundamental rights impact assessments of all EU policies, incorporating intersectional evidence from diverse civil society to ensure policies support the exercise of fundamental rights.

We call to take up the following priorities in the next five years:

► **A European Civil Society Strategy, integral to a broader European Democracy Agenda.** This strategy should acknowledge the indispensable role of civil society in all its diversity in fostering democratic engagement and safeguarding human rights. The strategy should provide a robust and coherent policy framework that enables, supports and protects civil society.

► **A strong mandate for a Commission Vice President responsible for democracy, civic space and dialogue with civil society.** The role should involve appropriate means to initiate, spearhead and oversee the implementation of the strategy, and ensure coherence between internal and external approaches to civil society. The mandate should also include proactive support to civic actors under pressure and timely follow-up on civil society complaints on attacks. This should include support for the development of initiatives aimed at protecting civil society and human rights defenders – including those in exile – from harassment, intimidation, and attacks, such as the establishment of civil society-led early warning mechanisms and protection mechanisms offering rapid emergency support.

► **Reinforcing intermediary bodies and adopting a Civil Dialogue Agreement:** Intermediary bodies have a crucial role in organising and channelling people’s needs and aspirations. Civil dialogue should be understood as permanent, structured, and meaningful interaction between institutions and organised civil society leading to the co-creation of just, inclusive, and sustainable policies. A civil dialogue agreement with the EU institutions should clearly define the scope, venues, instruments, and outcomes.

► **Empowering Funding Policies:** Funding programmes for civil society should be developed through inclusive, co-creation processes, ensuring they address the needs of civil society

⁴ European Commission, 2022, *A thriving civic space for upholding fundamental rights in the EU – 2022 Annual Report on the Application of the EU Charter of Fundamental Rights*.

⁵ European Council, 2023, *Council Conclusions on the application of the EU Charter of Fundamental Rights; The role of the civic space in protecting and promoting fundamental rights in the EU*.

⁶ *Manifesto – Civil Society for EU*.

organisations and the communities they serve, and reducing administrative burdens. The future Multiannual Financial Framework should reflect the need to further support civil society within the different policy areas through both operating grants and project grants, including by increasing the budget of the Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV).

► **A European Democracy Semester: Building on the European rule of law cycle, the EU should establish a European Democracy Semester**⁷, open to candidate countries for accession, looking at the interplay between economic and social policies, and democracy. The annual review must include a stand-alone chapter on civic space and should be more clearly and transparently linked to both enforcement and reform mechanisms.

► **A stronger role of the Fundamental Rights Agency (FRA)** as the European human rights institution. This includes enabling the FRA to issue its own opinions on EU policies and systematically involving the agency in the impact assessment.

In order to make the support to civil society effective, the EU institutions need to adopt a coherent approach to democracy inside and outside of the EU, as well as strengthen the democratic legitimacy of the European policies that must create inclusive societies for all.

These recommendations, building on the work of civil society actors at the national and European level⁸, need to guide the action of the European Union in the next five years.

We stand ready to collaborate with all EU institutions and political forces committed to advancing these proposals. Together, we can build a Europe where civil society thrives, democracy flourishes, and fundamental rights are protected.

This document has been prepared in the context of the Civil Society Forum organised in Warsaw on June 26th, 2024. It outlines the imperative actions EU institutions must undertake in the upcoming five-year legislative term to ensure a vibrant civic space. It builds on the work done over the years by civil society at the national and European level⁹.

⁷ Christian MOOS, 2019, *EESC opinion: Resilient Democracy through a strong and diverse civil society (own-initiative opinion)*.

⁸ These include CSOs joint statement *The Bucharest declaration for a Resilient Civil Society Able to Build on EU Values* (2019); *Civil Society on the Frontline – 5 points for EU action 2019–2024*; *European Partnership for Democracy’s A comprehensive plan to innovate democracy in Europe Civil society vision for the European Democracy Action Plan* (2020); *Recommendations for a Comprehensive European Policy and Strategy on Civil Society* (2020); *final output of the Civil society convention for the future of Europe* (2022); *Study on The implications of the COVID-19 pandemic on fundamental rights and civic space* (2022); *Recharging Advocacy for Rights in Europe (RARE)’s document on “an European strategy for civil society: recognition, inclusion, protection”* (2022), *Civil Liberties Union for Europe’s “Bringing human rights and Article 2 values to life: the roles, challenges and solutions for civil society”* (2022); *European Civic Forum’s How can we enable, protect and expand Europe’s civic space, to strengthen democracy, social and environmental justice?* (2023), *Civil society for EU campaign*.

⁹ See footnote 8.

We invite other civil society organisations to continue using and building on these proposals. We are committed to working with institutions and political forces willing to make this agenda a reality.

Forum Społeczeństwa Obywatelskiego 2024

Refleksje na marginesie sesji Spółeczeństwo obywatelskie – relacje z władzą

Piotr Frączak

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych

W poszukiwaniu zrozumienia

Nie ma zgody co do tego, jak rozumieć spółeczeństwo obywatelskie, co więcej – dyskusja wokół tego rozumienia jest jedną z głównych dyskusji w sektorze, toczyła się w zasadzie od samego początku. Próbowaliśmy przypomnieć ją w rozmowach przed IX OFIP-em, bo stanowi dobry kontekst do debaty na Forum. Przyznać trzeba, że OFIP-y zazwyczaj wnoszą do dyskusji o spółeczeństwie obywatelskim swoją znaczącą cegiełkę. Pierwszy – „Kartę zasad działania organizacji pozarządowych” (1996), obowiązującą nadal, z niewielkimi zmianami wprowadzonymi w roku 2010. Drugi – „Memorandum w sprawie kompleksowego uregulowania prawnych warunków funkcjonowania organizacji” (1997). Kolejne – „Wizję rozwoju spółeczeństwa obywatelskiego” (2005), o której jeszcze wspomnimy, i często przywoływaną podczas całego OFIP-u „Strategiczną mapę rozwoju sektora obywatelskiego” (przygotowaną w 2014 roku). Nie mniej ważna w tym dyskursie była deklaracja wartości spółeczeństwa obywatelskiego „Jedność w różnorodności” (2017).

Przeciw państwu?

Pierwsze skojarzenie ze spółeczeństwem obywatelskim wiąże się z opresyjnym państwem, wobec którego obywatele muszą się zorganizować w celu samoobrony (np. Komitet Samoobrony Społecznej KOR). Taka wizja dominowała w czasach przed 1989 rokiem. Symbolem takiego podejścia nie jest oczywiście 4 czerwca 1989 roku, ale 31 sierpnia roku 1980, kiedy to władza została zmuszona do podpisania porozumienia z organizującym się spółeczeństwem. Dziś, na szczęście, po czasie, gdy wiele organizacji dystansowało się od krytyki władzy, rośnie świadomość, że kontrola działania państwa – niezależnie, jaka opcja polityczna rządu – jest ważnym zadaniem spółeczeństwa obywatelskiego. Jednak w 1989 roku takie rozumienie spółeczeństwa obywatelskiego wydawało się odchodzić już do lamusa historii.

W ramach czy obok państwa?

Po 1989 roku pojawiły się dwa podejścia do samoorganizacji. Podejścia te sprowadzały się do dylematu – „spółeczeństwo obywatelskie jako uzupełnienie państwa czy też jako

element państwa demokratycznego. (...) Jedni wołali [nic nie chcemy od państwa, chcemy jedynie, aby nam nie przeszkadzano głupimi regulacjami prawnymi, zbytnią biurokracją, nadzorem administracyjnym], drudzy zaś podkreślali konieczność [udziału państwa w finansowaniu realizacji zadań państwowych przejmowanych przez organizacje pozarządowe], [bardziej świątę polityki państwa]”. Trzeba podkreślić, że dopiero ustawa o działalności pożytku publicznego zepchnęła to pierwsze podejście ostatecznie na margines sektora. Tak to, co wielu uważa za bycie solą społeczeństwa obywatelskiego, uznane zostało za mało, lub co najmniej mniej, ważne.

Odwrót od organizacji?

Nie zakończyło to oczywiście dyskusji wokół społeczeństwa obywatelskiego, które słabe (można by powiedzieć – na własne życzenie), pozbawione zębów w 1989 roku i samodzielności w roku 2003, poszukiwało pomysłów na odrodzenie. Pierwszą próbą była przyjęta na IV OFIP-ie „Wizja rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce”. Jednak wyraźnym sygnałem, że tak, jak jest, dalej być nie może, był artykuł Agnieszki Graff w *Gazecie Wyborczej* (2010) pt. „Urzędasy, bez serc, bez ducha. Organizacje pozarządowe. Spojrzenie z wewnątrz”. Odezwały się po nim liczne, choć chyba mało przekonujące, głosy polemiczne. Zaczęły się też poszukiwania rozwiązań, które – niestety – nie poszły w kierunku weryfikacji dotychczasowego podejścia do organizacji pozarządowych jako kośćca społeczeństwa obywatelskiego, ale raczej próby ich „ogrania” poprzez zachwyt nad tzw. ruchami nieformalnymi (którym w rzeczywistości daleko do prawdziwych ruchów społecznych) i tzw. partycypacją, która w istocie sprowadzona została właściwie do metod konsultowania decyzji władzy.

Od góry czy od dołu?

Myślenie o społeczeństwie obywatelskim jako w miarę stabilnej, niezależnej od państwa samoorganizacji społeczeństwa zostało w ten sposób zepchnięte na margines (w moim przekonaniu – pozbawiono go w ten sposób kolejnych zębów). I w tym momencie, po raz pierwszy w tak jaskrawej formie, pojawia się idea roli państwa w rozwoju, a nie tylko wspieraniu społeczeństwa obywatelskiego. Podczas dyskusji zorganizowanej w 2012 roku przez kwartalnik „Trzeci Sektor” przedstawiono dwie wizje rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Od góry – specjalne ministerstwo, aktywna polityka państwa i od dołu – prawdziwa pomocniczość państwa (a więc nie zlecanie zadań, ale wycofywanie się państwa z obszarów, w których obywatele mogą poradzić sobie sami) i demokracja, która zaczyna się nie od politycznych wyborów na szczeblu krajowym, ale od samoorganizacji na bardzo podstawowym poziomie. Te dwie wizje miały pewien punkt wspólny, tzn. odwołanie się do wartości jako czegoś najważniejszego w organizacjach pozarządowych. Szybko okazało się, że o te wartości w społeczeństwie obywatelskim też można się spierać.

Dwa społeczeństwa?

Koncepcja wspierania od góry, która zwyciężyła ostatecznie po wyborach 2015 roku i trwa do dziś (bo nie widać żadnej siły, która chciałaby odwrócić ten trend), ujawniła z całą mocą kolejny spór. Nagle okazało się, że być może mamy dwa społeczeństwa obywatelskie, z których jedno

ma na sztandarze wypisane „równość, wolność, braterstwo”, a drugie „bóg, honor, ojczyzna”. Jedno liberalne, drugie katolickie. A do tego – jak twierdzili niektórzy – jedno było niedowartościowane. Czy rzeczywiście zabieganie o równe prawa dla wszystkich i miłość do ojczyzny to w swoich skrajnych formach przeciwstawne ideologie? Z założenia ta dyskusja powinna się odbywać wewnątrz społeczeństwa obywatelskiego, jednak w sytuacji gdy państwo, z wykorzystaniem swoich narzędzi prawnych i finansowych, „wtrąca się” w tę dyskusję, sprawa wygląda groźnie. To pomysł na wywołanie „wojny” w środowisku organizacji pozarządowych. Odgórne wspieranie społeczeństwa obywatelskiego zostało przy tym wykorzystane do tworzenia „swojego” społeczeństwa obywatelskiego, a wojna ideologiczna była tu tylko pretekstem. Właśnie takie doświadczenie mamy za sobą, gdy z woli politycznej powstawały znaczące (bo zasobne i wspierane politycznie) organizacje quasipozarządowe, a polaryzacja społeczeństwa była elementem taktyki politycznej.

Spór o wartości czy oportunizm?

A przecież spór o wartości to naturalny element różnic w społeczeństwie. Bez tego społeczeństwo nie jest obywatelskie. To obszar naturalnej i koniecznej debaty, w którym możemy się spierać, ale... w cywilizowany sposób. I tu mamy ten drugi rodzaj tłumaczenia pojęcia civil society jako społeczeństwa cywilizowanego, które przyjmuje pewne zasady współżycia społecznego, nie godząc się na nienawiść, przemoc, nietolerancję, wykorzystywanie czy krzywdzenie słabszych. Spór o wartości nie wydaje się w organizacjach czymś dziwnym. Co więcej – brak oparcia się na wartościach, często różniących organizacje między sobą, jest czymś niepokojącym. A w ostatnim okresie zdarzało się często. W sytuacji, gdy czasem wystarczało zadeklarować neutralność, by mieć większe szanse na wymierną przychylność władzy, oportunizm niektórych liderów organizacji osiągnął zdumiewający poziom. Tak oto powstały – lub tylko się wzmocniły – liczne quasipozarządowe organizacje, które nie są emanacją aktywności obywateli, ale działają na zlecenie, lub tylko w interesie i pod kontrolą, polityków, administracji czy biznesu. Problem, że te organizacje, które cynicznie wykorzystywały działania nielegalne, czy tylko nieetyczne, poprzedniego rządu dla własnych korzyści, zyskały potencjał, który – oparty na oportunizmie, a nie na wartościach – zawsze może być wykorzystany do dowolnych celów.

Gdzie dziś jesteśmy?

Lata 2015–2023, taką przynajmniej trzeba mieć nadzieję, były dla niezależnego sektora odwołującego się do tych cywilizowanych wartości, demokracji, tolerancji, praw każdego człowieka, latami refleksji. Jak łatwo pod szczytnymi hasłami skutecznieć prywatę, jak łatwo organizacje (niektóre) wykorzystywać do własnych celów, jak łatwo marnować publiczne pieniądze. Pytanie, czy uda się wyciągnąć wnioski z tej lekcji. A trzeba działać dalej, ostrożnie współpracować z politykami nad poprawianiem prawa i systemu finansowania działalności społecznej...

To, co wydarzyło się przed wyborami 2023 roku, to nowe podejście – przynajmniej części organizacji – właśnie do współpracy z politykami. Zamiast, jak dotychczas, z prośbami i postulatami, wystąpiły z propozycjami konkretnych rozwiązań, co nazwane zostało Propozycjami Obywatelskimi dla Polski <https://ofop.eu/propozycje-obywatelskie-dla-polski/>. Dotyczyły one wielu sfer życia społecznego, w tym oczywiście i społeczeństwa obywatelskiego. W tym zakresie

Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych i Forum Darczyńców Polskich udało się nawet podpisać z politykami partii prodemokratycznych deklarację na rzecz współpracy, dialogu obywatelskiego i dobrego prawa dla organizacji! W deklaracji tej ugrupowania zobowiązały się, że:

1. Stworzą realne i przyjazne mechanizmy dialogu obywatelskiego, w tym konsultacji publicznych, w których głos organizacji pozarządowych w sprawach publicznych będzie wysłuchany i uwzględniony.
2. Uproszą prawo dotyczące fundacji i stowarzyszeń, dzięki czemu prowadzące je osoby będą działały w bardziej przyjaznym i bezpiecznym otoczeniu.
3. Wprowadzą przejrzyste zasady finansowania organizacji ze środków publicznych i wspierania filantropii.
4. Będą korzystać z propozycji OFOP-u dotyczących uproszczeń dla III sektora oraz opracowanych przez Forum Darczyńców Manifestu i Rekomendacji dobrego prawa dla organizacji społecznych.

Wybory w październiku 2023 roku doprowadziły do zmiany władzy i, jak podkreślał to w swoim exposé Donald Tusk, „To jest jeden z najważniejszych, konkretnych i już dzisiaj nie postulatów, tylko punktów programu rządowego – to jest odbudowa tej zdrowej, przyjaznej relacji między władzą centralną a organizacjami pozarządowymi. Społeczeństwo obywatelskie wraca razem z nami, z Koalicją 15 października, do rzeczywistości naszego życia publicznego”. Instytucjonalnym wymiarem tej nowej relacji było utworzenie stanowiska Ministra ds. społeczeństwa obywatelskiego, które objęła Agnieszka Buczyńska.

Jednak problemy pozostały. Powołanie nowej instytucji, nowego ciała dialogu może pomóc w rozwiązaniu problemów, ale żadnego z nich nie rozwiąże. Dlatego podczas sesji na OFIP-ie przedstawiciele organizacji pół roku od powołania rządu przedstawiali sytuację w trzech obszarach, których dotyczyła wspomniana wyżej podpisana z politykami deklaracja.

O dialog obywatelski

Na poziomie centralnym. Krytykowany przez organizacje, a istniejący jeszcze przed rokiem 2015 bałagan – wiele różnych, niewidzących się wzajemnie ciał dialogu, na czele z niereprezentatywną, pozbawioną kompetencji i określonego obszaru merytorycznego, działającą przy jednym z ministerstw Radą Działalności Pożytku Publicznego – został w czasach rządów PIS jeszcze bardziej skomplikowany. RDPP, nadal bez większych kompetencji i wybierana przez administrację, przeniesiona do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (co teoretycznie oznaczało wyższą rangę) została osłabiona powołaniem Komitetu ds. Pożytku Publicznego (bez organizacji pozarządowych) i dodatkowym ciałem, jakim jest Rada NIW-u, czy komitetami monitorującymi poszczególnych programów. Niestety wprowadzenie funkcji ministra ds. społeczeństwa obywatelskiego i powołanie grup roboczych, a także powstawanie kolejnych ciał (jak zapowiedziane na OFIP-ie – Rada ds. Prezydencji czy Rada w Ministerstwie Edukacji) nie przyczynia się do uproszczenia systemu. W samym Ministerstwie Rodziny w 2023 roku funkcjonowało „16 ciał opiniodawczo-doradczych, pomocniczych oraz zespołów z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych”.

Na poziomie lokalnym. W wielu miejscach instytucje dialogu obywatelskiego są jedynie dodatkiem i mają niewielkie znaczenie w tworzeniu i realizacji polityk publicznych. Wynika to w dużej mierze z braku przemyślanego systemu dialogu zinstytucjonalizowanego i realnego wykorzystania eksperckiej roli organizacji. Dialog poprzez przyjęte procedury został sprowadzony jedynie do formalnych konsultacji. Prowadzony zbyt późno, by mógł przynieść realne zmiany, nie jest traktowany wystarczająco poważnie, a brakuje narzędzi do rzeczywistego współdecydowania. Z drugiej strony mamy dość niską motywację do udziału w dialogu ze strony przedstawicieli organizacji. Wynika to zarówno z niskiego poczucia wpływu i widocznej nierówności stron, jak i słabego potencjału kompetencyjnego i braku zasobów, w tym czasu. Do tego często dochodzi zniechęcenie wynikające z dotychczasowych doświadczeń, kultura debaty oparta jest raczej na konfrontacji niż deliberacji.

We wszystkich ciążach dialogu, wraz z komitetami monitorującymi Fundusze Europejskie, pracują społecznie na poziomie centralnym dziesiątki, a w całym kraju setki przedstawicieli organizacji pozarządowych. Ich potencjał na pewno nie jest wystarczająco dobrze wykorzystany. Czas na zmiany.

Potrzeba uproszczeń

Problemy z podatkami. W obecnym systemie prawnym organizacje co do zasady powinny płacić podatki, choć wiele z nich prowadzi działania na rzecz pożytku publicznego, wyręczając w niektórych sprawach administrację publiczną. Co gorsza – niektóre przepisy odnoszące się w sprawach podatkowych do organizacji społecznych są nieprecyzyjne, niejasne, a ich interpretacje zmieniają się z upływem czasu. Naraża to na ryzyko i poważne konsekwencje nie tylko same organizacje, ale także prowadzące je osoby, które swoje funkcje często pełnią społecznie lub za niewielkim wynagrodzeniem. Dotyczy to przede wszystkim podatku od osób prawnych (tzw. CIT). A przecież istnieje cały szereg podmiotów o podobnym charakterze, które korzystają z całkowitego zwolnienia z opodatkowania swoich dochodów, póki wydają go na cele statutowe. Z takiego przywileju korzystają np. związki zawodowe, organizacje pracodawców, izby rolnicze czy partie polityczne. Ostatnio pojawiły się też niejasności w sprawie VAT-u. Pomimo że przepisy nie zostały zmienione, doszło do niekorzystnych dla organizacji zmian w interpretacji części ustawy w odniesieniu do niektórych działań prowadzonych przez NGO. Utrzymanie takiego stanu rzeczy może okazać się prawdziwym ciosem dla części organizacji oraz zaangażowanych w nich społeczników.

Utrudnienia w działalności. Ogromna ilość przepisów, które dotyczą organizacji, ich nieprecyzyjność oraz praktyka ich stosowania stawiają przed organizacjami szereg mniejszych lub większych trudności, z którymi niepotrzebnie się borykają. Od kłopotów z rejestracją stowarzyszeń (np. przedłużające się procedury, różne interpretacje w różnych sądach rejestrowych, różne rejestry) poprzez problemy z działalnością organizacji (np. ograniczenia w możliwości zwoływania wirtualnych spotkań organów, kłopoty z przerejestrowywaniem się klubów sportowych) aż po traktowanie społecznej pracy w zarządach organizacji jako przesłanki do nieprzyznawania statusu osoby bezrobotnej (choć np. bycie wolontariuszem w tej organizacji już taką przesłanką nie jest). Mamy więc do czynienia, z jednej strony, z traktowaniem organizacji na równi z innymi podmiotami, z drugiej – z niebraniem ich pod uwagę przy zwolnieniach, jak np. mikroprzedsię-

biorców – to poważne przeszkody, które zniechęcają do działania w organizacjach. Bez uproszczeń w prowadzeniu działalności społecznej i stabilnego prawa w zakresie obowiązków i odpowiedzialności w organizacjach pozarządowych nie uda się zwiększyć udziału organizacji w budowaniu dobrostanu społecznego i odporności społecznej na nadchodzące kryzysy.

Konieczne zmiany w finansowaniu

Środki publiczne. Narzędzia finansowania zadań publicznych określone w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie są niewystarczające. Otwarty konkurs ofert jest w wielu wypadkach niefunkcjonalny dla obu stron – i organizacji, i administracji. Ustawa mówi o partnerstwie, ale w dużej mierze sprowadza to partnerstwo (przynajmniej w wymiarze finansowym) do zlecania zadań publicznych, a tym samym utrwała relacje niepartnerskie (zlecający – zlecający). Uniemożliwia wspieranie aktywności mieszkańców jako elementu wzmocnienia wspólnoty lokalnej, a nie realizacji konkretnych zadań i wymusza stosowanie skomplikowanych procedur przy zlecaniu nawet najdrobniejszych zadań.

Środki prywatne. Brakuje systemowych rozwiązań. W prawie podatkowym nie funkcjonują wystarczające mechanizmy, które zachęcałyby do filantropii indywidualnej oraz korporacyjnej. Być może udałoby się nie tylko zrównać wysokości ulg podatkowych od darowizn w podatku pochodzącym od osób fizycznych (PIT) oraz prawnych (CIT), ale także zwiększyć wysokości tych ulg. Brakuje zachęt dla darczyńców prywatnych do przekazywania darowizn finansowych o znacznej wartości (np. powyżej miliona złotych) – m.in. na kapitały żelazne organizacji czy w sytuacjach kryzysowych. Być może konieczna jest specjalna strategia rozwoju filantropii. Bez zmian w finansowaniu organizacji, bez budowania ich zaplecza społecznego, organizacyjnego i finansowego (*capacity building*) trudno będzie liczyć na organizacje nie tylko jako na ważny czynnik budowania spójności społecznej, ale i partnera administracji publicznej.

Obszary dialogu

To, czy uda się odpowiedzieć skutecznie na prezentowane wyżej wyzwania, zależy przede wszystkim od dobrej woli politycznej i decyzji administracji publicznej. Jednak jeśli nawet politycy i urzędnicy będą chcieli rzeczywiście wspierać rozwój społeczeństwa obywatelskiego (ale na pewno nie „rozwijając” to społeczeństwo), muszą być gotowi na rzetelny i partnerski dialog z organizacjami. Nie da się zaplanować dobrego prawa i sprzyjających warunków działalności społecznej bez wysłuchania samych zainteresowanych. Po wyborach 15 października pojawiła się szansa na taki dialog. W parlamencie powstał Parlamentarny Zespół ds. organizacji pozarządowych i społeczeństwa obywatelskiego oraz Podkomisja stała ds. współpracy z organizacjami. Przy pani Minister ds. społeczeństwa obywatelskiego powstały specjalne Zespoły. Działa już nowa Rada Narodowego Instytutu Wolności, ogłoszono nabory do kolejnych Rad. Szansa na dialog jest dużo, pytanie, czy uda się je wykorzystać. Czy dialog ten wzmocni obu partnerów – rząd, który w ten sposób dostanie silne wsparcie, i zorganizowane społeczeństwo obywatelskie, które wykaże się swoim potencjałem merytorycznym i organizacyjnym? Jest taka nadzieja. Zależy to jednak przede wszystkim od dobrej woli rządzących i zaangażowania organizacji. Miejmy nadzieję, że efektem tego dialogu będzie sprawne państwo i silne społeczeństwo obywatelskie.

Refleksje po sesji Jakie prawo dla NGO?

Rafał Kowalski

Stowarzyszenie Klon/Jawor

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych

Zbiór regulacji prawnych, do których muszą stosować się organizacje pozarządowe, jest rozległy i skomplikowany. Organizacje muszą znać wiele ustaw i rozporządzeń, z których gros tworzone było z myślą o zupełnie innych podmiotach. Na większość tych przepisów – na etapie ich tworzenia i kolejnych nowelizacji – NGO-sy nie miały większego wpływu. Przepisy obowiązujące organizacje nie tworzą spójnego systemu, co potęguje problemy. Wynikające z tego negatywne konsekwencje opisuje 100 TEZ zebranych w ramach #prosteNGO (www.proste.ngo/tezy/). Tę sytuację należy zmienić.

Dyskusje wokół dobrego prawa dla NGO toczą się w kilku obszarach. Pierwszy to te inicjatywy, które są przedmiotem działań rzeczniczych organizacji lub wręcz są już w procesie legislacyjnym. Drugi to konieczne zmiany, które jednak wymagają jeszcze dopracowania, a przede wszystkim – rozpoczęcia procesu rzeczniczego, który do konkretnych zmian legislacyjnych ma doprowadzić. Trzeci zaś, być może najważniejszy, dotyczy problemów, które wymagają dyskusji. To zagadnienia, co do których organizacje nie mają wyrobionego zdania lub wręcz znacząco się różnią.

Podczas sesji „Jakie prawo dla NGO?” poruszano takie właśnie tematy: rozwiązania sprzyjające systemowemu myśleniu o poprawianiu dotyczących sektora regulacji, będące jednocześnie na etapie rozważań (nie zawsze zgody) wśród samych organizacji.

Odpowiedzią na problem braku systemowości rozwiązań prawnych funkcjonujących w III sektorze byłby nowy akt prawny, zbierający kluczowe rozwiązania, wychodzący od konstytucyjnej wolności zrzeszania się. Poza oczywistą korzyścią wynikającą z zebrania w jednym miejscu stosowanych przez NGO-sy regulacji akt taki wpłynąłby również na zwiększenie jakości orzecznictwa, dając wyraźny punkt odniesienia. Podobny mocny punkt odniesienia stanowiłby dla prawodawców. Rozwiązań takich możemy szukać np. w doświadczeniach włoskich. Szczegółowy opis korzyści oraz kształtu takiego aktu znajdziemy w przygotowanej dla OFOP-u ekspertyzie. Należy zauważyć, że mimo ogromu korzyści z przyjęcia proponowanego rozwiązania byłoby ono jednak dla organizacji czymś nowym – tym bardziej musiałyby więc zostać wypracowane

w szerokim gronie i intensywnie przedyskutowane. Musiałoby się stać przedmiotem ogólnosektorowego konsensusu.

Dla organizacji pozarządowych ważne jest, jak i kto tworzy rozwiązania prawne, które będą ich dotyczyć. Organizacjom brakuje przestrzeni, w ramach której mogłyby wpływać na prawo (czy szerzej – na polityki publiczne). Już kilka lat temu pojawił się więc pomysł stworzenia Rady Dialogu Obywatelskiego (na wzór Rady Dialogu Społecznego związkowców i przedsiębiorców), która to RDO wyniosłaby dialog z III sektorem na inny poziom. Prowadzono już prace nad takim rozwiązaniem (np. w ramach Mapy Drogowej). Czy dziś warto wrócić do tego tematu? Wydaje się, że tak, bo nadal mamy fasadowe konsultacje, pomijani jesteśmy w wielu procesach, nie jesteśmy dla administracji partnerem, dialogu właściwie nie ma. Potrzebna jest zatem sektorowa regulacja oraz wzmocnienie i docenienie federacji.

Wykład wprowadzający do sesji otwierającej IX OFIP

Sesja plenarna: Społeczeństwo obywatelskie – relacje z władzą

Refleksje po sesji Czy rząd lubi pomysły na Polskę?

Krzysztof Izdebski
Fundacja im. Stefana Batorego

Za nami już ponad sześć miesięcy pracy rządu, więc nadszedł dobry moment, żeby ocenić, jak wygląda dialog pomiędzy jego przedstawicielami a organizacjami społecznymi.

W dalszym ciągu mamy wiele nadziei, ale pomału kruszy się ona pod naporem codziennych rozczarowań. Zbyt rzadko konsultuje się projekty ustaw, a organizacje zbyt często mają poczucie, że nie wyznaczono konkretnych ram współpracy z poszczególnymi resortami.

Przedstawiciele rządu zapewniają z kolei, że są otwarci na uwagi, a zauważone problemy wynikają z potrzeby pośpiechu w załatwianiu spraw zaniedbanych przez poprzedników.

Organizacje recenzują

W czasie ostatniego Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych Fundacja im. Stefana Batorego wspólnie z Ogólnopolską Federacją Organizacji Pozarządowych zorganizowały panel „Czy rząd lubi pomysły na Polskę?”, podczas którego reprezentanci i reprezentantki wybranych organizacji i resortów dziellili się swoimi opiniami na temat dotychczasowej współpracy.

Na początku spotkania prowadzący, którym był piszący te słowa, przytoczył wyniki miniankiety, o której wypełnienie zostały poproszone organizacje, które wypracowały jeszcze przed październikiem 2023 roku rekomendacje rozwiązań w różnych obszarach, zaprezentowane później politykom zwycięskiej koalicji.

Obraz wyłaniający się z tych ankiet nie jest jednoznaczny. Z jednej strony wyraźnie widać, że nastąpiła zmiana – i to na dobre. Zdaniem ankietowanych „jest wola współpracy osób z rządu z organizacjami pozarządowymi, o czym świadczy organizowanie spotkań”. Dalej twierdzono, że „nowy rząd jest otwarty na kontakty i – przynajmniej w deklaracjach – gotowy do współpracy z organizacjami społecznymi”. Podkreślano również „gotowość do indywidualnych spotkań i rozmów. Może nie na najwyższych szczeblach, ale zbudowaliśmy kontakty z ministerstwami dla nas istotnymi”.

Brak kropki nad i

Gorzej oceniano rezultaty tych kontaktów. Pojawiały się głosy, że „współpraca jest często do-
rażna i nie daje organizacjom pewności, w jakiej formie będzie kontynuowana i na co obecne

kontakty mogą się przełożyć”, zauważany był również „brak realnych działań legislacyjnych”. Niektórzy byli jeszcze bardziej krytyczni, bo ich zdaniem występuje „brak jakichkolwiek reform w naszym obszarze, a nawet zapowiedzi tych reform, przy zupełnym braku nie tyle konsultacji, co zwykłych kontaktów ze stroną społeczną”.

To nie tylko kwestia indywidualnych odczuć. W okresie od 1 maja do 25 czerwca rząd zaprezentował 34 projekty ustaw, konsultowanych było jednak zaledwie 20. Trzeba dodać, że spośród tych, które zostały oddane pod publiczny osąd, były też takie, których konsultacje pozostawiają wiele do życzenia. Na przedstawienie opinii na temat bardzo obszernego projektu ustawy o ochronie ludności Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji dał tylko 4 dni. Znacznie poniżej standardu wymagającego, by było to co najmniej 21 dni.

Obecny na panelu Maciej Berek – członek Rady Ministrów odpowiedzialny za „spinning” procesów legislacyjnych – nie uciekał od odpowiedzialności. Przyznał, że jest to nieprawidłowa praktyka i powinna ona ulec zmianie. Wskazywał, że rząd odziedziczył dużo zaniedbań i musiał np. szybko pracować nad wdrożeniem dyrektyw, natomiast nie może to oznaczać, że organizacje mają tylko kilka dni na przedstawienie swoich stanowisk. Zachęcił – i ja również to czynię – do zgłaszania mu tego typu sytuacji.

Wszechstronny potencjał konsultacji

Kredyt zaufania to dobra rzecz, ale kiedyś trzeba zacząć go spłacać. Wiadomo, że rząd ma swoje ograniczenia, jednym z nich jest na pewno rola prezydenta mogącego wetować ustawy. Nie powinno to jednak przeszkodzić w podejmowaniu działań legislacyjnych i tworzeniu kompleksowego systemu konsultacji.

Osoby, które wypełniły naszą ankietę, widzą rozwiązanie problemów związanych z dialogiem między rządem a organizacjami właśnie w oficjalnej, ujednoczonej ścieżce pozwalającej „na umówienie się na spotkanie z przedstawiciel(k)ami Ministerstwa lub posta(nka)mi, z którymi nie mamy bezpośrednich relacji”. Podkreślano również, że „przydałaby się wyraźna i jasna perspektywa z planem” zamiast „punktowych i czasem przypadkowych działań”. Pojawił się głos, że wobec braków kadrowych w administracji rządowej powinno się częściej korzystać z zaplecza merytorycznego organizacji.

W trakcie dyskusji reprezentujący inicjatywę „Wolna Szkoła” Tomasz Kosmański wskazywał również, że dobrze przeprowadzone konsultacje mają potencjał stania się czynnikiem ograniczającym polaryzację.

Budowa poczucia wpływu od zaraz

Dialog obywatelski i rozstrzygnięcie kierunków przyszłych rozwiązań musi być oparte na głosach z różnych stron. To zresztą, zdaniem innego panelisty, sekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Arkadiusza Myrchy, jest jednym z wyzwania, przed którymi stoją władze.

Organizacje prezentują często różnorodne, czasem sprzeczne rozwiązania, a zadaniem urzędników i polityków jest, z jednej strony, wydobyć z nich tego, co ważne, z drugiej – dokonanie próby pogodzenia różnych punktów widzenia.

To oznacza, że nie powinniśmy trwać w przekonaniu, że tylko nasze pomysły zasługują na uznanie, ale wsłuchiwać się w głosy również innych uczestników procesu legislacyjnego. Do tego jednak muszą istnieć odpowiednie warunki, mogą one być tworzone już teraz – a w istocie od dawna powinny już być obecne.

Rząd nie powinien zatem czekać z próbą usystematyzowania dialogu z organizacjami, większego otwarcia na procesy konsultacji publicznych (w tym prekonsultacji) i budową przekonania, że chociaż do jego przedstawicieli należy ostateczna decyzja, to autentycznie wzięto pod uwagę głosy przedstawicieli i przedstawicielek społeczeństwa obywatelskiego.

Artykuł ukazał się także na portalu NGO.pl

Dyskusja Czy rząd lubi pomysły na Polskę?

Forum Społeczeństwa Obywatelskiego – część międzynarodowa IX OFIP-u

26 czerwca 2024

8.30 – 9.30	Rejestracja i powitalna kawa
9.30 – 10.30	Dlaczego potrzebujemy silnego społeczeństwa obywatelskiego? Karolina Dreszer-Smalec (PL) Ewa Kulik-Bielińska (PL) Ionut Sibian (RO) Marek Krawczyk (PL) Magdalena Sobkowiak-Czarnecka (PL) Ingrid Schulerud (NO)
10.30 – 11.30	Wzmacnianie przestrzeni obywatelskiej w UE – spojrzenie wstecz Ingrid Bellander Todino (EU) Jana Milerova (CZ) Christian Moos (EU) Alexandrina Najmowicz (EU) Katarzyna Batko-Tołuc (PL)
11.30 – 12.00	Przerwa kawowa
12.00 – 13.00	Wzmacnianie przestrzeni obywatelskiej w UE – spojrzenie w przyszłość Simona Constantinescu (RO) Waltraud Heller (EU) Veronika Móra (EU) Jan Pałasz (PL) Ionut Sibian (RO)
13.00 – 14.15	Lunch
14.15 – 16.00	Łączenie krajowych realiów społeczeństwa obywatelskiego z działaniami na poziomie UE: Spostrzeżenia organizacji społeczeństwa obywatelskiego Anna Fedas (PL) Ewa Stokłuska (PL)
16.00 – 16.15	Przerwa kawowa
16.15 – 17.00	Konkluzje i planowanie kolejnych działań Ewa Stokłuska (PL) Aleksandrina Najmowicz (EU) Ewa Kulik-Bielińska (PL) Rebecca Blomquist (DK) Semeli Panagidou (CY) Karolina Dreszer-Smalec (PL)

IX Ogólnopolskie Forum Inicjatyw Pozarządowych

27 czerwca 2024

10.00 – 11.00	Rejestracja i powitalna kawa
11.00 – 12.30	Sesja otwierająca IX Ogólnopolskie Forum Inicjatyw Pozarządowych: Organizacje społeczne w czasach próby. Czego dowiedzieliśmy się o sobie
12.30 – 13.00	Przerwa kawowa
13.00 – 14.30	Sesja plenarna: Społeczeństwo obywatelskie – relacje z władzą
14.30 – 15.30	Lunch
15.30 – 16.30	Blok sesji równoległych <ol style="list-style-type: none">1. Jakie prawo dla NGO?2. Modele i wyzwania we współpracy NGO z JST – sesja przeprowadzona w ramach III Forum Doradztwa Lokalnego3. Siła zbiorowego działania obywatelskiego – zdobyte doświadczenia i wskazówki na przyszłość4. Wsparcie instytucjonalne organizacji społecznych – potrzeby, oczekiwania i możliwości5. Sukcesja – czy i jak ją przeprowadzić w organizacji pozarządowej?
16.30 – 17.00	Przerwa kawowa
17.00 – 18.00	Blok sesji równoległych <ol style="list-style-type: none">1. Czy rząd lubi pomysły na Polskę?2. Siła federacji lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich3. Szansa na integrację i rozwój społeczności lokalnych: metoda animacji społeczności lokalnych na rzecz dobra wspólnego4. Różne oblicza społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Uchodźcy, migranci i inni

28 czerwca 2024

8.00 – 8.30	Rejestracja i powitalna kawa
8.30 – 9.15	Spotkania poranne <ol style="list-style-type: none">1. Małe muzea, wielkie zasoby2. Obywatelska Kontrola Wyborów – kampania „Wybory bez picu”3. Udział przedstawicieli II i III sektora w procesie decyzyjnym w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych4. Jakiej szkoły chcemy?5. Strefy wolne od funduszy europejskich na dyskryminację Success story Koalicji Equality Watch6. Załóż archiwum – zaktywizuj społeczność7. Organizacje społeczne na rzecz klimatu8. Czas na lokalnych gospodarzy!9. ABC Nordic Walking – pierwsze kroki z Nordic Walking
9.15 – 9.30	Przerwa kawowa
9.30 – 10.30	Blok sesji równoległych <ol style="list-style-type: none">1. Roczny program współpracy – drogowskaz czy półkownik2. Współpraca międzynarodowa – co nam daje, jak zacząć i gdzie szukać wsparcia?3. Strategia fundraisingowa dla żółtodziobów4. (Bez)cenni wolontariusze – jak budować i co powinien zapewniać system gwarantowanych przez państwo świadczeń i benefitów dla wolontariuszy?5. Zaopiekowani w stresie – budowanie dobrostanu w NGO6. Praca z młodzieżą – dobre praktyki, narzędzia, rozwój systemowy
10.30 – 11.00	Przerwa kawowa
11.00 – 12.30	Blok sesji równoległych <ol style="list-style-type: none">1. Dlaczego, jak i komu? Rozmowa o strategicznych założeniach wokół budowy potencjału organizacji społecznych2. Łączymy kropki. O komunikacji strategicznej w organizacjach i wizerunku sektora społecznego3. Innowacyjność w działaniach organizacji – między fetyszem a realną potrzebą4. Inicjatywa „Nasz Rzecznik” na straży naszych (s)praw

5. Czego potrzebuje ekonomia społeczna i co może być impulsem do jej rozwoju – nowe propozycje rozwiązań
6. Sieciowanie i rozwój organizacji wspierających. Sesja prowadzona w ramach III Forum Doradztwa Lokalnego

12.30 – 13.30

Lunch

13.30 – 15.00

Blok sesji równoległych

1. Prawa pracownicze – nadużywanie misji, czyli łamanie praw pracowniczych w NGO
2. Transformacja cyfrowa NGO: narzędzia, wsparcie i szkolenia
 - a. Aplikacja 2do2 dla organizacji pozarządowych
 - b. Karty Działamy dla zmiany – narzędzie rozwoju organizacji społecznych
 - c. Wspólne decyzje, sprawne działanie: socjokracja w praktyce
 - d. Program TechSoup Polska
3. Grupy mniejszościowe – poniesione koszty, zaangażowanie w obronę praworządności, nadzieje i możliwości na przyszłość
4. Społeczna instytucja kultury – jak ją rozwijać?
5. SROW – Standardy Rozwojowe Organizacji Wsparcia
6. Wolontariat pracowniczy – jak spotkać się w połowie drogi między NGO a biznesem

15.00 – 15.30

Przerwa kawowa

15.30 – 16.30

Blok sesji równoległych

1. Znaczenie, rola i miejsce organizacji pozarządowych w systemie bezpieczeństwa Polski
2. Jak wygrać kampanię obywatelską?
3. Władze i mieszkańcy. Uwagi z obserwacji uczestniczącej
4. Społeczeństwo obywatelskie a ruchy populistyczne i autorytarne w Europie Środkowej
5. Wdrażanie standardów ochrony dzieci w organizacji. Jak pracować ze zmianą?
6. Środowisko i klimat w wymiarze społecznym, politycznym i gospodarczym
7. Rola organizacji pozarządowych w budowaniu energetyki obywatelskiej

Sesja otwierająca IX Ogólnopolskie Forum Inicjatyw Pozarządowych: Organizacje społeczne w czasach próby. Czego dowiedzieliśmy się o sobie

Organizatorzy sesji:

Fundacja Stocznia
Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych

Otwarcie i prowadzenie IX OFIP:

Weronika Czyżewska-Wagłowska, Dyrektorka OFIP-u
i Wiceprezeska OFOP-u

Przywitanie osób uczestniczących:

Karolina Dreszer-Smalec, Prezeska OFOP-u

Przygotowanie i prowadzenie sesji:

Zośia Komorowska, Fundacja Stocznia
Kuba Wygnański, Fundacja Stocznia

Osoby występujące podczas sesji:

Myroslava Keryk, Fundacja Ukraiński Dom
Jakub Kocjan, Akcja Demokracja
Ewa Kulik-Bielińska, Fundacja im. Stefana Batorego
Kinga Łozińska, Komitet Obrony Demokracji

Materiały dodatkowe:

Kampania społeczna:
Jesteśmy Tu i Teraz |
Organizacje społeczne |
To Działa!

Sesja otwierająca IX OFIP

Po oficjalnym rozpoczęciu IX OFIP-u swoje wystąpienie miał Kuba Wygnański, który m.in. przypomniał, jak zróżnicowany jest sektor pozarządowy w Polsce i do jak różnych funkcji jest powoływany. Następnie uczestnicy i uczestniczki panelu przyjrzeni się temu, co w środowisku organizacji społecznych wydarzyło się mniej więcej od 2017 roku, czyli od ostatniego OFIP-u. Poruszono różne wątki, ale wszystkie dotyczyły w jakiejś mierze zakorzenia organizacji społecznych w wartościach i tego, w jaki sposób je faktycznie realizujemy w naszych działaniach.

Punktem wyjścia do rozmowy była Kula Wartości, która powstała w 2017 roku w czasie przygotowań do poprzedniego, VIII OFIP-u. Kompozycja kuli – kręgu nie jest przypadkowa, ale też nie ma do niej jednego klucza. Ważna jest centralna pozycja „wolności”. Na ten krąg można patrzeć na różne sposoby – „kontemplacyjnie”, starając się zobaczyć pewien wzór, ale też zauważając, z jakich porządków wartości te pochodzą i które z nich są ważne z punktu widzenia organizacji i ich liderów oraz liderek. Można również zastanowić się, kiedy dotyczą one poszczególnych organizacji i naszego środowiska (np. zaufanie), a kiedy szerzej rozumianego społecznego ładu (np. solidarność z potrzebującymi, praworządność).

Kilku ważnych wartości na pewno tam zabrakło, np. patriotyzmu, bezpieczeństwa, pokoju. Osoby zaproszone do panelu rozmawiały o tym, dlaczego tak się stało, czy wartości te nie były dla nas kilka lat temu istotne, czy warto je dopisać, jakich jeszcze brakuje. Ale także które z wartości były kluczowe w minionych latach i jakie konkretnie działania organizacji można podać jako przykłady ich realizacji.

Wskazano również te okoliczności i sprawy, w których rola sektora pozarządowego była szczególnie istotna, w których środowisko „dało radę” – nie skuliło się, nie zubożyło, gotowe było stawić opór.

Stanie po stronie wartości często ma swoją cenę – nie zawsze gotowi jesteśmy ją zapłacić. Jednym z kierunków rozmowy był swego rodzaju rachunek sumienia, próba odpowiedzenia sobie na pytanie, które z wartości trudno nam było, jako sektorowi organizacji społecznych, realizować, i na czym te problemy polegały. Wypowiedzi nie ograniczały się do czasów rządów PiS-u, ale dotyczyły także tego, czego musimy się wystrzegać i co robić, by nie ulegać pokusom jako sektor już po wygranych przez partie prodemokratyczne wyborach 15 października 2023 roku.

Sesja otwierająca zakończyła się inauguracją kampanii Jesteśmy tu i teraz | #ToDziała i premierą spotu, który został zrealizowany w podziękowaniu osobom działającym społecznie za codzienną działalność na rzecz dobra wspólnego.

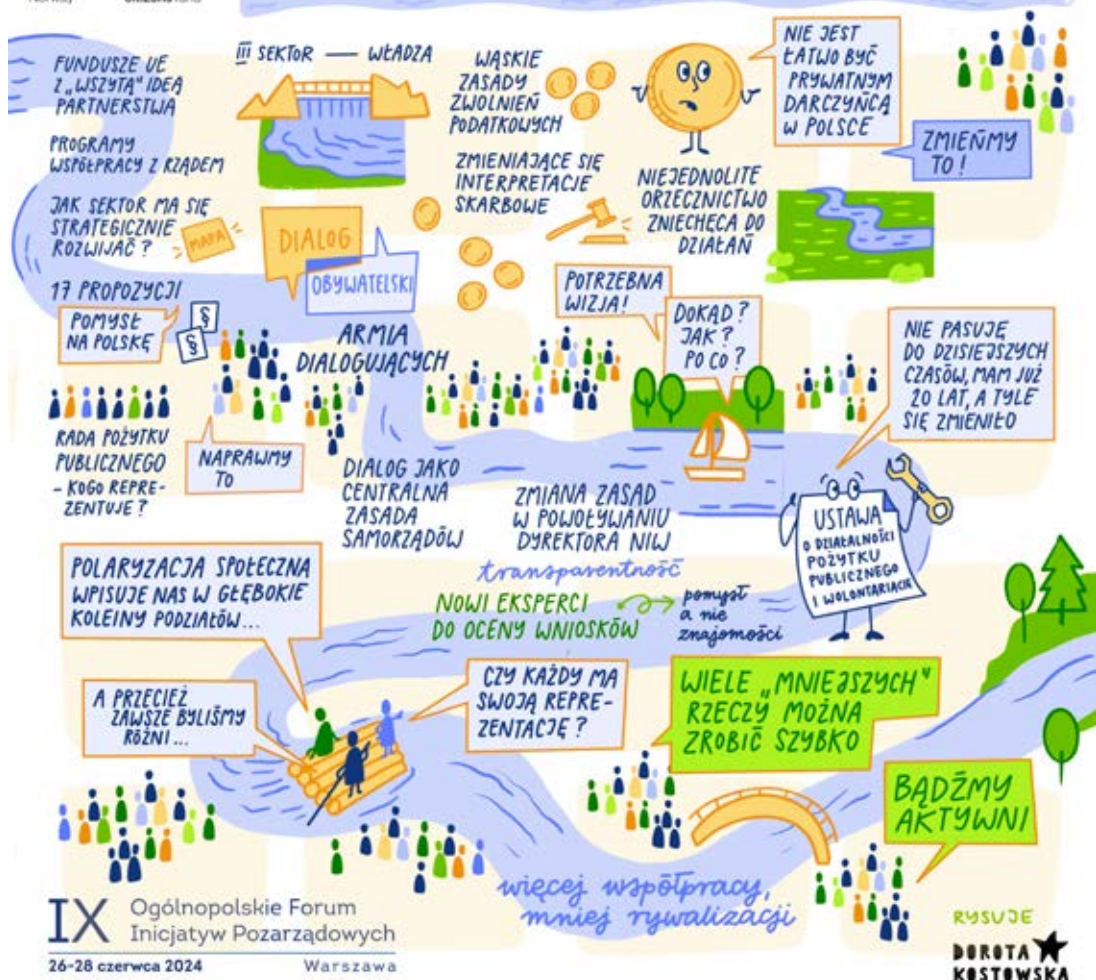
Notatki rysunkowe tworzone na żywo podczas sesji plenarnych IX OFIP-u dokumentujące rozmowę powstały dzięki Dorocie Kostowskiej.

ORGANIZACJE SPOŁECZNE W CZASACH PRÓBY. CLEGO DOWIEDZIELIŚMY SIĘ O SOBIE...

SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE - RELACJE Z WŁADZĄ

Organizatorzy sesji:

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych
Zespół OFOP-u Proste prawo dla NGO

Prowadzenie:

Karolina Dreszer-Smalec, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych
Edwin Bendyk, Fundacja im. Stefana Batorego

Osoby występujące podczas sesji:

Marek Krawczyk, Wiceminister ds. społeczeństwa obywatelskiego
Anita Kucharska-Dziedzic, posłanka, wiceprzewodnicząca Parlamentarnego Zespołu ds. Organizacji Pozarządowych i Społeczeństwa Obywatelskiego
Marek Rymśza, doradca Prezydenta RP, Przewodniczący Rady do spraw Społecznych Narodowej Rady Rozwoju
Piotr Frączak, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych
Ewa Chromniak, Biuro Inicjatyw Społecznych BIS
Rafał Dymek, Fundacja im. Roberta Schumana, przewodniczący Zespołu OFOP-u Proste NGO
Tomasz Pawłowski, Fundacja trzeci.org
Magdalena Pękacka, Forum Darczyńców
Tomasz Schimanek, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

Materiały dodatkowe:

Organizatorzy sesji:

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych
Zespół OFOP-u Proste prawo dla NGO

Prowadzenie:

Rafał Kowalski, Stowarzyszenie Klon/Jawor i OFOP

Osoby występujące:

Adela Gąsiorowska, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Agnieszka Otapowicz, Ośrodek Wspierania Organizacji
Pozarządowych – Białystok, Sieć SPLOT
Waldemar Weihs, Fundacja Merkury, Dolnośląska Federacja
Organizacji Pozarządowych, WRZOS, Konwent WRDPP
Przemysław Żak, Pajęczkowska i Wspólnicy Kancelaria
Prawna sp. k.

Materiały dodatkowe:

Sesja Jakie prawo dla NGO?

Modele i wyzwania we współpracy NGO z JST – sesja przeprowadzona w ramach III Forum Doradztwa Lokalnego

Organizatorzy sesji:

Fundacja BezMiar
Federacja Mazowia
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Polskie Stowarzyszenie Nordic Walking
Sieć Doradców NGO – Fundusze dla Klimatu

Prowadzenie:

Anna Czyżewska, Federacja Mazowia

Osoby występujące:

Małgorzata Stępień-Dudek, Sieć Doradców NGO – Fundusze dla Klimatu, Doradczyni OWES, Instytut Spraw Obywatelskich
Katarzyna Ornarowicz, Starostwo Powiatowe w Płońsku
Paulina Ruta, Polskie Stowarzyszenie Nordic Walking
Anna Ardelli, Gmina Miejska Złotoryja /Urząd Miejski Złotoryja
Łukasz Waszak, Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS, Sieć SPLOT

Materiały dodatkowe:

Ponad 80% organizacji pozarządowych współpracuje z JST. Jak ta współpraca może wyglądać? Jakie są dobre praktyki, modele i rozwiązania? Jak skuteczne są Rady Działalności Pożytku Publicznego? Jak JST i NGO mogą wspólnie budować kapitał społeczny i dbać o dobro wspólne? Jak budować wzajemne zrozumienie działaczy społecznych i urzędników? Jaka może być w tym rola doradców lokalnych związanych z sieciami pozarządowymi?

Ważna jest wymiana doświadczeń, dobrych praktyk, ale też propozycje zmian, które mogą poprawić jakość i skuteczność dialogu NGO i JST.

Sesja poświęcona była przykładom pokazującym, jak może wyglądać lokalna współpraca. Zebrałiśmy dobre praktyki i sprawdzone lokalne modele. Dotknęliśmy zagadnień wspólnej budowy kapitału społecznego i dbania o dobro wspólne. Pokazaliśmy, jak można tworzyć pole wzajemnego zrozumienia między działaczami społecznymi i urzędnikami.

Recepty (w pigułce) na sprawną współpracę NGO i JST według osób biorących udział w sesji:

- ▶ Upraszczanie życia na poziomie lokalnym, łączenie zasobów, tworzenie centrów organizacji lokalnych. Wzajemne diagnozowanie potrzeb oraz budowanie partnerstwa między NGO a JST (Łukasz Waszak – Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS, Sieć SPLOT)
- ▶ Wzajemna profesjonalizacja, współpraca z organizacjami parasolowymi, otwieranie się urzędu na potrzeby trzeciego sektora (Katarzyna Ornarowicz – Starostwo Powiatowe w Płońsku)
- ▶ Ekonomizacja, wykorzystywanie narzędzi partycypacji, sieciowanie PES (Małgorzata Stępień-Dudek / Sieć Doradców NGO – Fundusze dla Klimatu, Doradczyni OWES, Instytut Spraw Obywatelskich)
- ▶ Otwartość, chęć współpracy, szukanie wspólnych celów (Anna Ardelli z Miasta Złotoryja)
- ▶ Relacje partnerskie między NGO a JST. Stawianie na misję i wartości, dbanie o komunikację, zwracanie uwagi na patriotyzm lokalny i bycie apolitycznym (Paulina Ruta – Stowarzyszenie Nordic Walking)

Podsumowanie, wnioski oraz tematy do dalszej dyskusji

- ▶ 81 proc. organizacji pozarządowych współpracuje finansowo z jednostkami samorządu terytorialnego, m.in. w obszarach sportu, kultury oraz problemów uchodźców. Działania te w dużej mierze oparte są na wolontariacie.
- ▶ W coraz większym stopniu musimy dbać o środowisko naturalne. Pomagają w tym fundusze przeznaczone na zachowanie i ochronę równowagi klimatycznej.
- ▶ Konieczne jest prowadzenie diagnoz lokalnych, pozyskiwanie środków zewnętrznych.
- ▶ Właściwym kierunkiem jest badanie potencjału organizacji na poziomie lokalnym, kojarzenie organizacji z samorządami i wykorzystywanie potencjału lokalnych samorządów i lokalnych kapitałów.
- ▶ Lokalne organizacje można wzmocnić, zapraszając je do wykorzystujących środki europejskie partnerstw projektowych, w których liderem jest samorząd.
- ▶ Lokalne organizacje doradcze i wspierające służą wsparciem merytorycznym i stanowią głos środowiska pozarządowego. Samorządy mogą z tego korzystać.
- ▶ Szukanie synergii: problem lokalny jest polem współpracy.
- ▶ Środki finansowe należy traktować nie jako cel, a jako narzędzie do zaspokajania potrzeb i rozwiązywania problemów społecznych.
- ▶ Dbajmy o podejście partnerskie, szukajmy pól współpracy.

Siła zbiorowego działania obywatelskiego – zdobyte doświadczenia i wskazówki na przyszłość

Organizatorzy sesji:

Instytut Spraw Publicznych (ISP)
National Democratic Institute (NDI)

INSTYTUT SPRAW
PUBLICZNYCH

Osoby występujące:

Anna Makówka-Kwapisiewicz, National Democratic Institute
Anna Duniewicz, Inicjatywa Nasz Rzecznik
Karolina Prus-Wirzbicka, SOS dla Edukacji
Maciej Fijak, Koalicja Ruchów Krakowskich „Wspólnie dla miasta”
Filip Pazderski, Instytut Spraw Publicznych
Sonia Horonziak, Instytut Spraw Publicznych

Materiały dodatkowe:

Obywatelski Pakt dla Edukacji, Manifest Zdrowia Psychicznego czy Miejska Agenda Parlamentarna to tylko część dorobku koalicji organizacji obywatelskich uczestniczących w projekcie Central Europe Civic Engagement Project (CECEP), od końca 2022 roku wspierającym w Polsce i na Węgrzech zaangażowanie obywateli i obywaterek w sprawy publiczne poprzez rzecznictwo w kwestiach istotnych społecznie. Przedstawicielki i przedstawiciele wybranych koalicji wzięli udział w rozmowie o osiągnięciach, wyzwaniach kolektywnej formy aktywności oraz powodach, dla których warto ją dalej wzmacniać, a także jak to robić. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Instytut Spraw Publicznych oraz National Democratic Institute.

Ostatnie trudne dla wielu organizacji obywatelskich w Polsce lata pokazały, że organizacje mogą osiągnąć więcej i być skuteczniejsze, gdy działają razem. Celem sesji była próba wyciągnięcia wniosków z tych doświadczeń, szczególnie w zakresie wpływania na decyzje polityczne. W trakcie dyskusji przyjrzelśmy się результатам, jakie można wypracować nawet w niekorzystnych warunkach politycznych, działając w nieformalnych koalicjach i współpracując z partnerami z innych sektorów. Skupiliśmy się na przykładach skutecznych działań podjętych przez koali-

cje organizacji obywatelskich w takich obszarach jak edukacja, przestrzeń miejska i dostęp do terenów zielonych czy też prawa osób należących do wrażliwych grup społecznych. Przy okazji przybliżyliśmy działania podejmowane w projekcie CECEP, by pokazać zarówno wyzwania wiążące się z podejmowaniem kolektywnej formy aktywności, jak i efekty, które można dzięki tej formie łatwiej osiągnąć.

Wnioski nasuwały się same: działanie w koalicji z innymi zainteresowanymi tym samym tematem podmiotami daje wsparcie, umożliwia wypracowanie lepszych rozwiązań, trafiających w potrzeby szerszej grupy, oraz pozwala na wzmocnienie głosu społeczeństwa, który łatwiej trafia do rządzących i częściej uwzględniany jest w ich działaniach. Uznając rolę odgrywaną przez koalicje organizacji obywatelskich, powinniśmy teraz podjąć starania, by wypracować w naszym kraju mechanizmy wspierania ich w dalszej aktywności.

Projekt CECEP jest realizowany dzięki wsparciu finansowemu USAID (Amerykańskiej Agencji ds. Rozwoju Międzynarodowego).

Siła zbiorowego działania obywatelskiego

Wsparcie instytucjonalne organizacji społecznych – potrzeby, oczekiwania i możliwości

Organizator: Fundacja im. Stefana Batorego

Prowadzenie: Ewa Kulik-Bielińska, Fundacja im. Stefana Batorego

Osoby występujące: Ingeborga Janikowska, Fundacja im. Stefana Batorego, Program Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy
Magdalena Krasowska-Igras, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Program Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny
Magdalena Pocheć, Fundusz Feministyczny
Michał Braun, Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Karolina Cyran-Juraszek, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Tomasz Pawłowski, Fundacja trzeci.org

Zakończenie dwóch programów grantodawczych finansowanych z Funduszy Norweskich i EOG oraz zmiany w rządowym systemie wsparcia organizacji społecznych to dobry moment do refleksji nad tym, jak instytucjonalnie wspierać organizacje społeczne, aby skutecznie prowadziły działania w zmieniającej się rzeczywistości oraz budowały odporność i elastyczność w reagowaniu na wyzwania.

Podczas sesji „Wsparcie instytucjonalne organizacji społecznych – potrzeby, oczekiwania i możliwości” rozmawialiśmy o tym, jakiego wsparcia oczekują organizacje i jakie wsparcie mogą zaoferować im grantodawcy, w tym instytucje dysponujące środkami publicznymi. Ewa Kulik-Bielińska, Magdalena Krasowska-Igras i Ingeborga Janikowska z konsorcjów prowadzących program Aktywni Obywatele, Magda Pocheć z Funduszu Feministycznego, Michał Braun z Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego oraz Karolina Cyran-Juraszek i Tomasz Pawłowski z organizacji prowadzących działania na rzecz wspierania

rozwoju społeczeństwa obywatelskiego rozmawiali o tym, czym jest wsparcie instytucjonalne, jakie niesie korzyści i ryzyka dla grantobiorców i grantodawców oraz czy i kiedy można rozliczyć dotację tylko w oparciu o rezultaty.

Z doświadczenia programów Aktywni Obywatele wynika, że dotacje instytucjonalne sprawdzają się w przypadku organizacji doświadczonych, szczególnie prowadzących działania rzecznicze. Dzięki takiej dotacji organizacje mogą szybko i elastycznie reagować na wyzwania, kryzysy czy nieprzewidziane sytuacje. Dotacja instytucjonalna jest wyrazem zaufania do organizacji, dlatego w przypadku udzielania takiego wsparcia konieczne są kilkuetapowa procedura oceny wniosków, wymóg przedstawienia rekomendacji od innych organizacji, rozmowa oceniających z wnioskodawcami i partycypacyjny system oceny.

Istotnym elementem rozmowy była refleksja na temat tego, jakie ryzyka można podejmować w kreowaniu zmiany społecznej i jak definiować kryteria dostępu do dotacji instytucjonalnych, aby nie wykluczały organizacji, którym takie wsparcie jest potrzebne, a jednocześnie dawały zabezpieczenie grantodawcom udzielającym wsparcia, szczególnie ze źródeł publicznych. Uczestniczki i uczestnicy zgodzili się, że kluczowe dla mądrego wsparcia organizacji jest budowanie relacji opartych na zaufaniu i zrozumieniu wzajemnych uwarunkowań i ograniczeń.

Sesja Wsparcie instytucjonalne organizacji społecznych

Sukcesja – czy i jak ją przeprowadzić w organizacji pozarządowej?

Organizatorzy sesji:

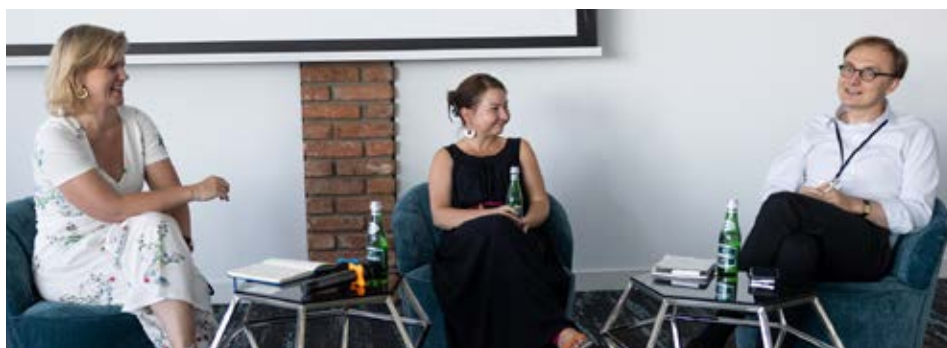
Fundacja Szkoła Liderów im. Zbigniewa Pełczyńskiego
Fundacja Pole Dialogu
Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę

Osoby występujące:

Magdalena Tchórznicka, prezeska Fundacji Szkoła Liderów im. Zbigniewa Pełczyńskiego
Renata Szredzińska, prezeska Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę
Mateusz Wojcieszak, Fundacja Pole Dialogu

Podczas sesji rozmawiano o tym, czy i jak przeprowadzić sukcesję w organizacji pozarządowej. Jak po wielu latach prowadzenia organizacji znaleźć następców czy następczynię. Jak skutecznie przeprowadzić zmianę. Jak przekazać następcom (następczyniom) władzę, majątek, wiedzę, w oparciu o wspólnie wyznawane wartości. Jak po zmianie zachować stabilność organizacji. O sukcesji dyskutowano zarówno podchodząc do tematu od strony teoretycznej – jak to dziś wygląda w Polsce w trzecim sektorze, jak i opierając się na konkretnych przykładach organizacji, które sukcesję mają już za sobą.

Dyskusja dotycząca sukcesji w NGO

Organizatorzy sesji:

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych
Fundacja im. Stefana Batorego

Prowadzenie:

Krzysztof Izdebski, Fundacja im. Stefana Batorego

Osoby występujące:

Maciej Berek, członek Rady Ministrów, Przewodniczący Komitetu Stałego Rady Ministrów
Joanna Mucha, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji
Arkadiusz Myrcha, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Karolina Czerwińska, Polskie Forum Migracyjne
Tomasz Kosmalski, Wolna Szkoła
Olga Napiontek, SOS dla Edukacji
Maciek Nowicki, Helsińska Fundacja Praw Człowieka

Materiały dodatkowe:

Organizatorzy sesji: Federacja Mazowia

Prowadzenie: Marta Gumkowska, Stowarzyszenie Klon/Jawor

Osoby występujące:
Anna Czyżewska, Federacja Mazowia
Karolina Dreszer-Smalec, OFOP
Iwona Żukiert, Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych, Zachodniopomorskie Forum Organizacji Społecznych ZAFOS
Jakub Kamiński, Żyrardowska Federacja Organizacji Społecznych „Działaj.My”

Po co nam regionalne, lokalne federacje?

To pytanie, z którym zmierzyli się liderzy i liderki ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych federacji. Dzieląc się doświadczeniami, dobrymi praktykami, ale też wyzwaniem i trudnościami w działaniu, zastanawiali się, co zrobić, by organizacje zobaczyły wartość w federalizacji i wspólnej reprezentacji – co mogłoby się przełożyć na większą sprawczość i niezależność trzeciego sektora.

Dyskusja dotycząca sesji Siła federacji

Szansa na integrację i rozwój społeczności lokalnych: metoda animacji społeczności lokalnych na rzecz dobra wspólnego

Organizatorzy sesji:

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce we współpracy z Lokalnymi Partnerstwami PAFW

Prowadzenie:

Tomasz Schimanek, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

Osoby występujące:

Justyna Jankowska, Stowarzyszenie Młodych Gminy Płużnica
Monika Januszewska, Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo
Marzena Pawłowska, Stowarzyszenie W.A.R.K.A.
Kalina Grzeszuk-Zajączkowska, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności
Emilia Dmochowska, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce
Stanisław Głąbski, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

Materiały dodatkowe:

Celem sesji było zapoznanie uczestników z metodą animacji społeczności lokalnych na rzecz dobra wspólnego i zachęcenie do jej stosowania.

Metoda została opracowana 15 lat temu na bazie doświadczeń w aktywizacji lokalnej programów Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności (PAFW) oraz w oparciu o teorię dóbr wspólnych amerykańskiej noblistki Elinor Ostrom. Od 2009 roku metoda jest wdrażana przez uczestników programów PAFW w ramach programu „Lokalne Partnerstwa PAFW”, którego operatorem jest Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce. Metoda została zastosowana przez 75 partnerstw lokalnych obejmujących działaniami 120 gmin.

Metoda opiera się na pięciu fundamentach: diagnozie społeczności lokalnej, wspólnej wizji, dobru wspólnym, partnerstwie i korzyściach społecznych. Są one wzajemnie powiązane i pozwa-

lają optymalnie wykorzystać aktywność i zasoby mieszkańców, lokalnych organizacji, instytucji i firm w działaniach na rzecz dobra wspólnego, których inspiratorem i głównym realizatorem jest partnerstwo lokalne. Motorem działań lokalnych jest dobro wspólne, będące własnością całej wspólnoty.

Uczestnicy sesji mieli okazję poznać efekty wdrażania metody przez trzy partnerstwa lokalne: z Płużnicy, Lubiewa oraz Warki. Każde z nich działa na rzecz innego dobra wspólnego. W Płużnicy jest nim lokalne miejsce spotkań mieszkańców i realizacji ich pomysłów, nazwane Płużniczką Współdzielnią. W Lubiewie to miejska plaża, miejsce spotkań i odpoczynku mieszkańców. W Warce dobrem wspólnym jest jabłko, symbolizujące tradycje sadownicze i najbardziej rozpoznawalny produkt lokalny. Trzy różne dobra wspólne, ale wspólne efekty: aktywizacja mieszkańców i ich integracja wokół dobra wspólnego, zadowolenie z życia w społeczności lokalnej, rozwój współpracy organizacji, instytucji i przedsiębiorców, służącej rozwojowi wspólnoty lokalnej.

Panel Szansa na integrację i rozwój społeczności lokalnych

Różne oblicza społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Uchodźcy, migranci i inni

Organizatorzy sesji:

Free Belarus Center
Fundacja Dobra dla dobra
Helsińska Fundacja Praw Człowieka
Twork.shop Wojtek Tworkowski

Prowadzenie:

Wojtek Tworkowski, Twork.shop

Osoby występujące:

Tatiana Dembska, w Polsce od 2005 roku, fundatorka i prezeska w Fundacji Dobra dla dobra, założycielka Domu Polsko-Ukraińskiego w Toruniu

Kateryna Voronchenko, w Polsce od 2022 roku, wraz z Oleną założyły Fundację FREE DOM, zajmującą się pomocą psychologiczną dla osób z Ukrainy przebywających w Polsce

Palina Brodik, w Polsce od 2022 roku, na uchodźstwie od roku 2020, dyrektorka i współzałożycielka fundacji Free Belarus Center

Aidai Irgebaeva, w Polsce od 2023 roku, dziennikarka, Kloop Media Polska

Krzysztof Bartczak, Helsińska Fundacja Praw Człowieka

W Polsce w 2024 roku istnieje równoległe społeczeństwo obywatelskie, tworzone przez organizacje, ruchy nieformalne i osoby z różnych krajów, które – choć żyją tu i często formalnie prowadzą polskie organizacje – zajmują się swoimi krajami i potrafią istnieć niezauważone dla Polaków. Na sesji chcieliśmy zastanowić się, w jakim stopniu są one ważną częścią polskiego społeczeństwa obywatelskiego: Czy istnieje relacja między nimi a polskimi organizacjami? Co możemy sobie nawzajem dać? Czy ponosimy za siebie nawzajem odpowiedzialność?

Migranckie organizacje w Polsce istnieją na trzy sposoby: asymilacji, gettoizacji i czegoś pośrodku. To coś pośrodku jest najtrudniejsze do zbudowania, bo nie do końca wiadomo, co to ma być. Ale też jest najbardziej wartościowe i do tego – z perspektywy migranckiej organizacji – warto dążyć.

Jako polskie organizacje możemy się wiele nauczyć od organizacji migranckich. Metody pracy, pracowitość, systemy i modele, doświadczenia, inna perspektywa na Polskę i naszą rzeczywistość – żeby z tego skorzystać, potrzebujemy interakcji. Warto tworzyć do nich okazje.

Mamy też dużo do dania. I nie jest to mityczne „doświadczenie transformacji”, którym przez lata zajmowały się polskie organizacje – zwłaszcza te pracujące na Wschodzie. Historia poszła już dalej. W tej chwili, w świecie pogrążonym w kryzysach, prostym, ale kluczowym darem wydaje się ludzkie ciepło, akceptacja i czasem trochę wsparcia oraz opieki.

Temat migranckiego społeczeństwa obywatelskiego w Polsce to duży i ważny temat, a my tylko go dotknęliśmy. Mamy nadzieję, że będzie dalej zgłębiany, także od strony badawczej. Głębocka, merytoryczna rozmowa na ten temat może wnieść wiele dobrego do programowania wsparcia i integracji migrantów. Bo można dawać po prostu wsparcie i przestrzeń do spotkań, ale o ile ciekawiej i skuteczniej byłoby dobrze rozpoznawać rzeczywiste potrzeby migrantów – a w przypadku społeczeństwa obywatelskiego one są dość dobrze sprecyzowane.

Na potrzeby tego panelu przyjęliśmy, że społeczeństwo obywatelskie to organizacje pozarządowe i instytucje reprezentujące interesy i wolę obywateli, działające niezależnie od rządu i sektora prywatnego w celu promowania wartości społecznych, odpowiedzialności i rozwiązywania problemów społecznych.

Organizatorzy sesji:

Małe Muzea. Federacja
Fundacja Ari Ari

Osoby prowadzące:

Wiesław A. Skrobot, Pracownia Aktywności Obywatelskiej i Dokumentacji Dziedzictwa w Ostródzie
Paweł Zaniewski, Stowarzyszenie Polskich Muzealników Prywatnych, Fundacja Ekspонат, Muzeum Oręża i Techniki Użytkowej w Kobyłce, Stowarzyszenie Klub Miłośników Dawnych Militariów Polskich
Longin Graczyk, Fundacja Ari Ari

Materiały dodatkowe:

Zrealizowaliśmy spotkanie połączone z mikropanelem dyskusyjnym. Błyskawicznie przedyskutowanych zostało kilka z postulatów zebranych wśród twórców i organizatorów małych muzeów, czyli prywatnych, społecznych, niepublicznych, nieformalnych działalności muzealnych, kolekcjonerskich czy archiwistycznych.

Muzea i kolekcje prywatne, społeczne, niepubliczne w Polsce to aktywności obywatelskie, kulturalne i społeczne wciąż marginalizowane, „niezauważane”, pomijane, wykluczane. Często określane jako „małe”, „nieznaczące”, nieformalne – i to nie przez odbiorców, lokalne społeczności, środowiska twórców kultury, ale przede wszystkim przez samorządy, administrację państwową, grantodawców, instytucje kultury, instytucje społeczne i naukowe, a także organizacje pozarządowe.

W 2023 roku funkcjonowało w Polsce ponad 3500 aktywnych podmiotów niepublicznego muzealnictwa i kolekcjonerstwa. Małe muzea, z szerokimi i licznymi działaniami edukacyjnymi, naukowymi, społecznymi, integracyjnymi, to ogromny, niedoszacowany obszar aktywności obywatelskiej i społecznej.

Podczas IX Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych rozmawialiśmy, prezentowaliśmy, wyjaśnialiśmy, dyskutowaliśmy, próbując odpowiedzieć na następujące pytania:

- ▶ Czy muzea prywatne i społeczne to zjawisko „duże” czy „małe”?
- ▶ Jakie problemy dotyczą prywatnego, społecznego muzealnictwa i kolekcjonerstwa?
- ▶ Dlaczego muzea „rejestrowane” powinny mieć nadawany numer NIP?
- ▶ Jak poprawić prawo i przepisy dotyczące działań muzealnych?
- ▶ Jak poprawić ustawę o muzeach (i powiązanych kilku, a nawet kilkunastu ustaw) i dlaczego ustawa z roku 1933 pozostaje „wzorem niedoścignionym”?
- ▶ Dlaczego realna zmiana i poprawa sytuacji prywatnych i społecznych muzeów jest konieczna i jak zasadniczo wiąże się z oddolnymi działaniami, nawet tymi najdrobniejszymi?
- ▶ Jak komunikowane są działania muzealne i kolekcjonerskie?
- ▶ Dlaczego samorząd „oderwał się od rzeczywistości” i jak przywrócić realne, wspólnotowe zarządzanie dziedzictwem?
- ▶ Dlaczego lokalne, małe wspólnoty są efektywniejsze w zachowaniu dziedzictwa?

Wiele z odpowiedzi odnosiło się wprost do koncepcji „muzeum relacyjnego”, zamieszczonej w książce Janusza Byszewskiego i Beaty Nessel-Łukasik „Muzeum relacyjne. Przed progiem / za progiem”, refleksji prof. Doroty Folgi-Januszewskiej opisanych w „Emocjoneum. Muzeum jako instytucja emocji” oraz idei muzeum jako „interpretacji dziedzictwa” realizowanej w praktyce w Centrum Dokumentacji Dziedzictwa w Glaznotach.

Organizatorzy sesji:

Komitet Obrony Demokracji

Osoby występujące:

Nathalie Bolgert, koordynatorka w kilku dzielnicach warszawskich, koordynowała również akcję wysyłania obserwatorów do komisji w innych powiatach, poza miejscem ich zamieszkania

Andrzej Dancewicz, koordynator w kilku dzielnicach warszawskich

Joanna Kowalska, koordynatorka w powiecie mińskim

Podczas spotkania śniadaniowego

► starano się uczciwie pokazać „lessons learnt” z kampanii „Wybory bez picu” przed wyborami parlamentarnymi z października 2023:

1. masowe uczestnictwo wolontariuszy, wymiar ogólnokrajowy, skuteczność tej akcji;
2. wysoki poziom technologiczny projektu, często skok edukacyjno-technologiczny dla obserwatorów, po raz pierwszy uczestniczących w projekcie prawie w stu procentach zarządzanym online;
3. trudności w znalezieniu koordynatorów powiatowych w miejscach dalekich od metropolii;
4. ryzyko „paternalizmu” dużych miast, z których wysyłano „nadwyżkowych” obserwatorów do małych miasteczek i wsi.

► organizatorzy chcieli też:

1. usłyszeć od osób z innych organizacji, czy słyszały o kampanii, a jeśli tak, to jaki był ich odbiór tej akcji;
2. rozmawiać z organizacjami z małych miast i ze wsi (albo z organizacjami je zrzeszającymi) o ewentualnej współpracy.

Udział przedstawicieli II i III sektora w procesie decyzyjnym w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych

Organizatorzy sesji:

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych

Prowadzenie:

Piotr Frączak, OFOP

Osoba występująca:

Bartosz Bator, przewodniczący Zespołu Partnerów Społeczno-Gospodarczych Zachodniopomorskiej Strefy Centralnej

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) to forma współpracy samorządów współfinansowana z Funduszy Europejskich. Partnerstwa miast, otaczających je gmin i powiatów oraz władze samorządowe województw wspólnie ustalają cele i wskazują inwestycje niezbędne do ich osiągnięcia. Celem spotkania było zaprezentowanie reguł udziału przedstawicieli przedsiębiorców i organizacji pozarządowych w procesie planowania i realizacji projektów ponadgminnych i partnerskich w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

W spotkaniu wzięło udział 17 osób, m.in. związanych z ZIT-ami w województwach zachodniopomorskim, śląskim, pomorskim i mazowieckim.

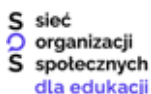
Tym, co szczególnie interesowało uczestników spotkania, były ciała doradcze ZIT, które są obligatoryjne, choć nazwa, forma i skład zależą już od lokalnych uwarunkowań. Pokazuje to dobrze wspomniana na spotkaniu analiza przygotowana na zlecenie OFOP-u, która prezentuje różnorodność przyjętych rozwiązań. Doświadczenia Zespołu Partnerów Społeczno-Gospodarczych (uwaga: nazwa może być myląca, ciało to składa się przede wszystkim z organizacji społeczeństwa obywatelskiego) Zachodniopomorskiej Strefy Centralnej pokazują, że dobrze zorganizowani przedstawiciele partnerów spoza administracji, przy minimum dobrej woli ze strony samorządowej, mogą znacząco przyczynić się do lepszego (tak jeśli chodzi o formy, jak i cele) wydatkowania środków przeznaczonych na rozwój ponadlokalny.

Organizatorzy sesji:

SOS dla Edukacji

Osoby występujące:

Monika Auch-Szkoda, SOS dla Edukacji

Karolina Prus-Wirzbicka, SOS dla Edukacji

Materiały dodatkowe:

Zmiana w polskiej szkole jest konieczna.

Podczas śniadania rozmawiano o tym, co jest najważniejsze dla organizacji społecznych w przededniu „dużej” reformy oświaty.

Uczestnicy byli zgodni, że należy zwrócić uwagę na kształcenie postaw obywatelskich oraz rozwój umiejętności takich jak uczenie się, weryfikacja treści, krytyczne myślenie, współpraca, samodzielnność czy empatia. Jednocześnie uznaliśmy za istotne uspołecznienie prac nad reformą i włączenie w nie nauczycielek i nauczycieli, którzy muszą być gotowi na wprowadzanie zmian.

Największe wyzwania, jakie stoją przed szkołami według osób uczestniczących w śniadaniu, to problemy infrastrukturalne (stan budynków, brak pracowni przedmiotowych, ograniczony dostęp do środków higienicznych, niedostosowane do potrzeb dzieci i młodzieży rozkłady autobusów szkolnych), presja związana z egzaminami, która wpływa na system oceniania i preferowane przez nauczycielki i nauczycieli metody nauczania, trudności z wdrażaniem edukacji włączającej (braki kadrowe wśród specjalistów).

Spotkanie wpisało się w cykl działań związanych z pracą nad profilem absolwenta i rekomendacjami dla autorów podstaw programowych.

W 2023 roku zakres działań SOS dla Edukacji znacząco się rozszerzył, intensywnie pracowano nad poprawą polskiego systemu edukacji. Organizacja przeprowadziła trzy Szczyty dla Edukacji, podczas których wypracowano Mapę Drogową dla Edukacji i „10 propozycji na 100 dni”.

SOS dla Edukacji działa w oparciu o Obywatelski Pakt dla Edukacji, zawierający kluczowe propozycje reform. Pakt ten został poparty przez prodemokratyczne partie opozycyjne (obecnie rządzące) oraz przez posłów w Sejmie, którzy zobowiązali się do realizacji jego postulatów. Organizacja opracowała również szczegółowe analizy i rekomendacje dotyczące wprowadzenia nowych podstaw programowych oraz zebrała dobre praktyki edukacyjne.

Strefy wolne od funduszy europejskich na dyskryminację. *Success story* Koalicji Equality Watch

Organizator sesji:

Koalicja na rzecz Równych Praw Equality Watch

Prowadzenie:

Przemysław Walas, Stowarzyszenie Tęczówka

Osoby występujące:

Kuba Gawron, Atlas Nienawiści | Marsz Równości w Rzeszowie
Olga Plesińska, Kampania Przeciw Homofobii

Materiały dodatkowe:

Budowanie koalicji i sojuszy przez grupy mniejszościowe w kontekście respektowania zasady niedyskryminacji w wydatkowaniu funduszy UE – czy ma to sens i jest efektywne? Na przykładzie nieformalnej koalicji Equality Watch i jej udziału w komitetach monitorujących pokazano, jak w przemyślany sposób budować sojusze na rzecz monitorowania i wywierania wpływu na kluczowych aktorów w kontekście przestrzegania Karty Praw Podstawowych. Sformułowano wskazówki, jak koordynować pracę grup nieformalnych i organizacji rozproszonych w całej Polsce, prowadzący podpowiedzieli również, jak wywierać wpływ na administrację samorządową i jakie wykorzystać narzędzia.

Podzielili się też dwoma przykładami:

- ▶ pozytywnym z województwa zachodniopomorskiego, gdzie udało się wdrożyć podwójne podejście,
- ▶ negatywnym z województwa lubelskiego – przykład gminy Radzyń Podlaski, która straciła szansę na skorzystanie z funduszy UE z uwagi na obowiązującą Samorządową Kartę Praw Rodziny.

Na zakończenie sesji przedstawiono stworzoną przez Koalicję check listę – jak zacząć, do kogo mówić, jakich narzędzi użyć na start?

Założ archiwum – zaktywizuj społeczność

Organizator sesji:

Centrum Archiwistyki Społecznej

Prowadzenie:

Joanna Michałowska, Centrum Archiwistyki Społecznej

Materiały dodatkowe:

Archiwa społeczne to oddolne inicjatywy, prowadzone m.in. przez organizacje pozarządowe. Powstają z pasji do historii lokalnej bądź innego tematu, takiego jak np. tradycje muzyczne, sport, historia zakładu pracy, z chęcią jego odkrycia i udokumentowania. Archiwa społeczne gromadzą fotografie, dokumenty, wspomnienia pozyskiwane od społeczności po to, aby realizować wokół nich różne działania. Taka działalność aktywizuje społeczność, skłania do zaangażowania różne grupy odbiorców. Dlatego może być ciekawym i wartościowym polem aktywności dla organizacji pozarządowych. Celem warsztatu „Założ archiwum – zaktywizuj społeczność” było przybliżenie uczestnikom tego, czym jest archiwum społeczne, co należy zrobić, żeby je założyć. Uczestnicy mieli możliwość poznania różnych przykładów działań archiwów społecznych – kulturalnych i animacyjnych, mogli także wziąć udział w ćwiczeniu polegającym na zaplanowaniu założenia własnego archiwum społecznego, prowadzonego przez własną organizację.

Organizator sesji:

Forum Darczyńców w Polsce

Prowadzenie:

Aleksandra Malinowska, Forum Darczyńców
Magdalena Pękacka, Forum Darczyńców

Osoby występujące:

Jolanta Deneka-Kapkowska, Fundacja Santander Bank
Polska S.A. im. I.J. Paderewskiego
Jacek Pietrusiak, Fundacja Wspomagania Wsi

Materiały dodatkowe:

Celem sesji było uświadomienie organizacjom społecznym, że niezależnie od tematu, jakim się zajmują, zmiana klimatu ma wpływ na ich beneficjentów oraz działania.

Wraz z uczestnikami spotkania rozmawialiśmy o konsekwencjach zmieniającego się klimatu dla różnych grup beneficjentów organizacji społecznych. Zaprezentowaliśmy Deklarację organizacji społecznych na rzecz klimatu, wypracowaną warsztatowo w gronie 40 organizacji.

Deklaracja jest zbiorem siedmiu punktów, którym towarzyszy rozbudowany przewodnik ze wskazówkami, jak wdrożyć poszczególne z nich. Na stronie www.klimat.forumdarczyncow.pl/ organizacje znajdą również zbiór dobrych praktyk oraz wiarygodnych źródeł informacji. Dzięki niej nawet organizacje, które dotychczas nie uwzględniały klimatu w swojej pracy, mogą rozpocząć działania na rzecz jego ochrony.

W ostatniej części sesji Fundacja Santander oraz Fundacja Wspomagania Wsi będące Sygnatariuszami Deklaracji podzieliły się swoimi doświadczeniami i dobrymi praktykami przy wdrażaniu Deklaracji.

Organizatorzy sesji:

Sieć Lokalnych Gospodarzy
Partnerstwo Otwarty Jazdów

Osoby występujące:

Marianna Zjawińska, Prochownia Żoliborz
Wojciech Matejko, Partnerstwo Otwarty Jazdów
dr Artur Jerzy Filip, Politechnika Warszawska

Materiały dodatkowe:

Model międzysektorowego współzarządzania jest szansą na poprawę jakości polskich przestrzeni publicznych. Wciąż brakuje kompleksowego mechanizmu prawno-administracyjnego umożliwiającego oddanie części odpowiedzialności za najbliższe otoczenie w ręce lokalnych organizacji społecznych, firm i instytucji publicznych.

Nawet jeśli zagwarantowania fundamentalnych cech przestrzeni publicznych – bezpieczeństwa, funkcjonalności oraz egalitarnego charakteru – oczekujemy przede wszystkim od miejskich władz publicznych, to w praktyce całkowite scedowanie takiej odpowiedzialności na aparat administracji miejskiej nie jest ani w pełni skuteczne, ani zrównoważone, ani zgodne z kulturą społeczeństwa obywatelskiego opartą na zasadzie pomocniczości. Dopóki obywatel pozostanie w przestrzeni publicznej jedynie użytkownikiem lub, co najwyżej, przygodnym interesariuszem, dopóty trudno będzie przełamać głęboki kryzys jakości polskich przestrzeni publicznych.

W ciągu ostatniej dekady wdrożono w Polsce wiele narzędzi współdecydowania o miejskich przestrzeniach. Standardem są konsultacje społeczne. Mamy inicjatywy lokalne. Mamy budżety partycypacyjne. Czas wykonać kolejny krok. Pora na realne współzarządzanie przestrzenią miejską.

5 zasad Lokalnego Gospodarowania

PODMIOTOWOŚĆ, czyli uzyskanie osobowości prawnej przez międzysektorową grupę gospodarzy: osoby fizyczne, organizacje społeczne, instytucje publiczne oraz biznes.

PARTNERSTWO, czyli zbudowanie partnerskiej i trwałej relacji pomiędzy Lokalnymi Gospodarzami a jednostkami władzy lokalnej.

TERYTORIUM, czyli przekazanie Lokalnym Gospodarzom określonego zakresu odpowiedzialności i sprawczości nad danym miejskim terytorium.

ZASOBY, czyli dzielenie zasobów ludzkich, materialnych i finansowych wzajemnie pomiędzy Lokalnymi Gospodarzami oraz jednostkami władzy lokalnej.

INTERES PUBLICZNY, czyli zagwarantowanie interesu publicznego i zabezpieczenie przed możliwością zawłaszczenia przestrzeni i dóbr publicznych przez Lokalnymi Gospodarzami.

Sesja o rocznych programach współpracy

ABC Nordic Walking – pierwsze kroki z Nordic Walking

Organizatorzy sesji:

Polskie Stowarzyszenie Nordic Walking
Fundacja BezMiar

Prowadzenie:

Paulina Ruta, Polskie Stowarzyszenie Nordic Walking
Elżbieta Krawczyk, Fundacja BezMiar

Przewidziano poranny rozruch – warsztat ruchowy oraz spotkanie śniadaniowe z zakresu nauki techniki Nordic Walking, dobór sprzętu (kijeków), aspekty Nordic Walking (integracja, zdrowie, rekreacja) w formule „pierwsze kroki z instruktorem”, wspólne ćwiczenia w parach, gry i zabawy z kijkami dla młodzieży i seniorów na przykładzie projektów współfinansowanych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. Dla tych, którzy nie mieli kijków, przewidziano na miejscu wypożyczalnię kijków (dla 30 chętnych).

Poranne spotkanie z Nordic Walking

Organizatorzy sesji:

Dąbrowskie Forum Organizacji Pozarządowych
Centrum Aktywności Obywatelskiej / Wydział Organizacji
Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej
Rada Działalności Pożytku Publicznego Miasta Dąbrowa
Górnicza

Prowadzenie:

Magdalena Mike, Pełnomocniczka Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, Centrum Aktywności Obywatelskiej w Dąbrowie Górnicznej

Osoby występujące:

Michał Braun, Dyrektor NIW-CRSO, ekspert i praktyk w dziedzinie partycypacji publicznej i III sektora
Piotr Drygała, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza ds. rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, Urząd Miejski w Dąbrowie Górnicznej
Piotr Frączak, OFOP, społecznik, działacz i współtwórca organizacji pozarządowych
Alina Czyżewska, działaczka społeczno-polityczna

Roczny program współpracy to dokument regulujący współpracę jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi i choć od lat jego przyjęcie jest ustawowym obowiązkiem, dla wielu wciąż jest zagadką.

Co powinien zawierać, czy można pozwolić sobie na dowolność w jego zapisach, czy może jest tylko kolejnym dokumentem, który po prostu trzeba przygotować, uchwalić, a o jego zapisach zapomnieć?

Po burzliwych dyskusjach, które prowadzono na przykładzie rocznego programu współpracy w Dąbrowie Górnicznej, zgodzono się co do tego, że ustawa o działalności pożytku publicznego nie tylko nie odpowiada dzisiejszym potrzebom samorządów i organizacji, ale też jest nieprecyzyjna (np. czy programy są czy nie są aktami prawa miejscowego?) i wymaga zmiany.

O rocznym programie współpracy chcemy dyskutować z tymi, którzy go tworzą, nadzorują i kontrolują.

Współpraca międzynarodowa – co nam daje, jak zacząć i gdzie szukać wsparcia?

Organizatorzy sesji:

Fundacja Razem dla rozwoju obszarów wiejskich
Związek Harcerstwa Polskiego

Osoby występujące:

Agnieszka Odachowska-Piosik, Fundacja Razem dla rozwoju obszarów wiejskich (doświadczenia Interreg VI A)
Martyna Kowacka, harcmistrzyni, naczelniczka ZHP

W panelu wzięło udział wiele osób, zarówno tych, które po raz pierwszy szukały pomocy w nawiązaniu kontaktów międzynarodowych, jak i tych, które miały już pewne doświadczenia w tej dziedzinie.

Osobom, które chcą rozpocząć współpracę międzynarodową, panel dostarczył cennych informacji i wskazówek. Przedstawiono różne źródła wsparcia i możliwości szukania partnerów zagranicznych. Podkreślono też wyraźnie, że współpraca międzynarodowa wymaga zaangażowania i otwartości na nowe doświadczenia.

Głównym tematem panelu była kwestia pozyskiwania środków na współpracę zagraniczną. Wspomniane były takie źródła jak PROO Priorytet 5, Fundusze Norweskie, Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki czy program Erasmus+.

Najwięcej czasu poświęcono na omówienie Programu Interreg, który, jak się okazało, był nieznany większości uczestników. Padło wiele merytorycznych pytań, podjęto dyskusję na temat możliwości, jakie ten program oferuje. Ważnym elementem panelu było również nawiązywanie kontaktów i wymiana adresów, co dało uczestnikom możliwość dalszych rozmów i współpracy w przyszłości.

W programie Interreg, który promuje współpracę międzyregionalną, istnieje wiele możliwości korzystania z potencjału międzynarodowej kooperacji. Partnerstwa międzynarodowe w ramach

programu Interreg pozwalają na wymianę wiedzy, doświadczeń i know-how z partnerami z różnych krajów, co umożliwia zyskanie unikalnej perspektywy i zróżnicowanego podejścia do rozwiązywania problemów.

Współpraca międzynarodowa w ramach programu Interreg otwiera również drzwi do nowych rynków, niosąc nowe możliwości biznesowe. Nawiązanie kontaktów z zagranicznymi partnerami umożliwia rozszerzenie działalności na nowe obszary geograficzne i dotarcie do nowych klientów. To z kolei przyczynia się do wzrostu firm i zwiększenia ich konkurencyjności.

Oprócz tego program Interreg umożliwia udział w międzynarodowych projektach badawczych i rozwojowych. Partnerstwa międzynarodowe w jego ramach pozwalają na wspólne prace nad rozwiązaniami innowacyjnymi i tworzenie nowych produktów lub usług. Dostęp do większych zasobów i potencjału zwiększa szanse na sukces projektów.

Wyszukując wsparcie w zakresie współpracy międzynarodowej, można skorzystać zarówno z programu Interreg, jak i propozycji innych organizacji, instytucji i platform internetowych. Program Interreg oferuje wsparcie finansowe i doradztwo dla projektów związanych ze współpracą międzynarodową, ale inne organizacje i instytucje również oferują wsparcie, doradztwo i możliwości nawiązywania kontaktów z partnerami zagranicznymi.

Program Interreg i oparta na nim współpraca międzynarodowa stanowią cenną szansę na rozwój, wymianę wiedzy i doświadczeń, rozszerzenie rynków i możliwości biznesowych oraz uczestnictwo w innowacyjnych projektach. Warto korzystać z tych możliwości, aby osiągnąć sukces i rozwijać się zarówno na rynku krajowym, jak i międzynarodowym.

Organizatorzy sesji:

Fundacja Akademia Organizacji Obywatelskich FAOO
Słowackie Centrum Fundraisingu

Fundacja Akademia
Organizacji Obywatelskich

Slovak
Fundraising
Centre

Osoby występujące:

Lidia Kuczmierowska, Fundacja Akademia Organizacji Obywatelskich FAOO
Andrzej Pietrucha, Fundacja Akademia Organizacji Obywatelskich FAOO
Eduard Marcek, Słowackie Centrum Fundraisingu

Sprzedawca czy zdobywca serc?

Realizator zadań publicznych czy strategiczny partner biznesu?

Osoby, które zarządzają fundacjami i stowarzyszeniami, prędzej lub później zadają sobie pytanie, skąd pozyskać fundusze na działania swojej organizacji. Niestety bardzo rzadko tym pytaniom towarzyszy refleksja dotycząca wyboru konkretnej strategii fundraisingowej. W trakcie sesji zaprezentowano aż osiem różnych modeli finansowania NGO, zastanawiając się nad wadami i zaletami każdego z nich. Przedstawiono także wskazówki, co robić i czego nie robić, gdy przygotowujemy pierwszą planową strategię fundraisingową dla fundacji lub stowarzyszenia. W dyskusji wziął udział zagraniczny ekspert, który zajmuje się śledzeniem fundraisingowych trendów w Europie i USA.

(Bez)cenni wolontariusze – jak budować i co powinien zapewniać system gwarantowanych przez państwo świadczeń i benefitów dla wolontariuszy?

Organizator sesji:

Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Prowadzenie:

Miłosz Ukleja, NIW-CRSO, Biuro Programu Korpus Solidarności

Osoby występujące:

Marta Dermańska, Zastępca Dyrektora Centrum Komunikacji Społecznej, Urząd m.st. Warszawy
Marta Walkowska-Lipko, Kierownik Centrum Wolontariatu w Muzeum Powstania Warszawskiego
Michał Braun, Dyrektor NIW-CRSO
Bartłomiej Włodkowski, Prezes Fundacji AVE
Tomasz Krześniak, Zastępca Dyrektora Generalnego Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji

„Wolontariusze nie zarabiają nie dlatego, że są bezwartościowi, ale dlatego, że są bezcenni”
– Sherry Anderson

Wolontariusze są jednym z najważniejszych aktywów organizacji pozarządowych i społeczeństwa obywatelskiego. Bez ich zaangażowania i oddania nie byłoby możliwe osiągnięcie wielu celów społecznych i wsparcia działalności organizacji pozarządowych i instytucji publicznych. Wolontariusze angażują się i poświęcają swój czas bez korzyści finansowych. W jaki sposób zatem Państwo odwdzięcza się wolontariuszom i pokazuje, jak bardzo ceni ich zaangażowanie? A jeśli to docenianie nie jest wystarczające, co może być przyczyną wciąż niewielkiego zaangażowania Polaków w wolontariat, czy nie należy zweryfikować dotychczasowych metod doceniania i pomyśleć nad nowymi, atrakcyjnymi formami wsparcia wolontariuszy?

Czy dotychczasowe doświadczenie i wiedza w zakresie organizowania i funkcjonowania wolontariatu w Polsce są wystarczające, by zaproponować zupełnie nowe podejście do doceniania pracy wolontariuszy, wprowadzić świadczenia dla wolontariuszy, aby wspierać ich aktywność społeczną, tworzyć warunki do wykorzystania ich wiedzy, doświadczenia, kompetencji, które zasilają kapitał społeczny?

Szukając odpowiedzi na powyższe pytania, w czasie sesji rozmawialiśmy m.in. o tym, jakie warunki są konieczne do zbudowania „systemu” publicznego (rządowego) wspierania wolontariuszy nie tylko dobrym słowem i dyplomem. Jakie możliwe świadczenia, przywileje, np. w ramach Karty Wolontariusza, należy zaproponować ochotnikom? Jakie są wyzwania administracji publicznej i samorządowej w zakresie organizacji wolontariatu w Polsce? Jakich nowych rozwiązań potrzebujemy, aby efektywnie zagospodarować potencjał działań ochotniczych, jaki drzemie w obywatelach? Co stoi na przeszkodzie zaangażowaniu społecznemu, a co może to zaangażowanie wyzwolić?

Wśród panelistów pojawiły się zróżnicowane opinie dotyczące wspierania wolontariuszy poprzez tworzenie systemu przywilejów i świadczeń oraz innych form ich wzmacniania. Organizatorami tych działań powinna być zarówno administracja rządowa, jak i samorządowa. Paneliści wskazali szereg propozycji, a do najciekawszych rozwiązań w tym zakresie należały:

- ▶ rozpoczęcie partycypacyjnej dyskusji na temat przyszłości wolontariatu i jego znaczenia w perspektywie kolejnych lat;
- ▶ zweryfikowanie definicji wolontariatu, dopasowanie jej do współczesnych realiów;
- ▶ przeprowadzenie badań dotyczących wolontariatu w Polsce, potrzeb, kierunków jego rozwoju, uwzględniających również motywacje wolontariuszy;
- ▶ przeprowadzenie analizy prawnej w zakresie wolontariatu lub przygotowanie osobnej ustawy poświęconej wyłącznie wolontariatowi, w której zostałyby poruszone m.in. wątki dotyczące umożliwienia (na zasadzie podobnej do rozwiązań dotyczących pracy zdalnej) korzystania za zgodą pracodawcy z dni wolnych na wolontariat, ujęcie wolontariatu jako dobroczynności i umożliwienie odpisu od podatku ekwiwalentu wartości świadczeń wolontariackich, uproszczonej procedury występowania o zaświadczenia z KRK i zwolnienie z opłat wolontariuszy, uwzględnienie czasu pracy wolontariuszy w wyliczaniu świadczeń emerytalnych itp.;
- ▶ premiowanie wolontariatu we wszystkich konkursach dotacyjnych, tak aby uczynić z tego standard, np. dodatkowe punkty przy ocenie, możliwość uwzględnienia kosztów związanych z wolontariatem – wynagrodzenie koordynatora, pokrywanie kosztów działań bieżących wolontariatu itp.;
- ▶ stworzenie systemu wsparcia wolontariuszy, który powinien być powszechny i równościowy, oparty na rozwiązaniach systemowych i jasnych procedurach;
- ▶ rozwój wolontariatu w strukturach samorządowych (w tym wolontariatu pracowniczego) i programów wolontariatu prowadzonych przez samorząd;
- ▶ wsparcie rozwiązań systemowych dotyczących wolontariatu na różnych poziomach administracyjnych, m.in. krajowym, lokalnym (samorządowym), poprzez wsparcie organizatorów wolontariatu (instytucji i organizacji pozarządowych), ale nie tylko w formie systemu świadczeń i przywilejów. Wykorzystanie potencjału działań administracji centralnej i lokalnej może istotnie

wpływać na promocję wolontariatu, wzmocnienie wizerunku wolontariusza, polepszenie warunków angażowania i edukowania wolontariuszy przez organizatorów, co w efekcie będzie silnym działaniem wzmacniającym dla samych wolontariuszy;

► stworzenie powszechnego, ogólnokrajowego systemu świadczeń i przywilejów – zabezpieczeniem powinien być ogólnodostępny i wiarygodny systemem rejestracji i weryfikacji pracy wolontariuszy.

Uczestnicy dyskusji zgodnie stwierdzili, że motywowanie wolontariuszy nie powinno opierać się na systemie nagród, gdyż motywacja do wolontariatu wynika z pobudek pozamaterialnych. Stworzenie systemu świadczeń i przywilejów powinno być zatem wyrazem troski i docenienia wolontariuszy przez państwo, stanowić zupełnie nowe podejście do doceniania ich zaangażowania, tworzyć warunki do wykorzystania potencjału ich wiedzy, doświadczenia, kompetencji, które zasilają kapitał społeczny.

Sesja na temat wolontariatu

Organizator sesji:

Fundacja Instytut Psychologii Stresu

Osoby występujące:

Agnieszka Czubak, Prezeska Fundacji Instytut Psychologii Stresu

Sebastian Zboiński, Wiceprezes Fundacji Instytut Psychologii Stresu

Temat stresu i zdrowia psychicznego jest często tematem tabu, podczas gdy ma on kluczowe znaczenie dla naszego dobrego samopoczucia. Łatwiej nam dbać o wygląd fizyczny, zdrowe odżywianie się i aktywność niż o to, co czujemy, co myślimy. Stres rodzi się w naszej głowie, ale ma ogromny wpływ na nasze ciało. Długotrwałe bombardowanie adrenaliną i kortyzolem powoduje, że w naszym ciele powstają napięcia chroniczne, mamy trudności z zasypianiem, zajądamy emocje, jest nam trudno skupić uwagę, często doświadczamy wybuchów emocji. Radzenie sobie ze stresem, wyrażanie i uwalnianie emocji, efektywny relaks, wyznaczanie granic – dzięki temu można czuć więcej radości i energii w pracy i w życiu.

Warsztat został przeprowadzony dla uczestników z sektora organizacji pozarządowych. Jego głównym celem było omówienie sposobów dbania o swój dobrostan i radzenia sobie ze stresem w kontekście pracy w NGO.

Omówiono następujące zagadnienia:

- ▶ Pojęcie dobrostanu i jego znaczenie w organizacjach pozarządowych.
- ▶ Definicja stresu i jego mechanizmy fizjologiczne i psychologiczne.
- ▶ Wpływ stresu na funkcjonowanie mózgu i ciała.
- ▶ Objawy stresu – fizjologiczne, psychologiczne i behawioralne.
- ▶ Najczęstsze źródła stresu w życiu zawodowym i prywatnym.
- ▶ Konsekwencje długotrwałego stresu, w tym ryzyko wypalenia zawodowego.

Przeprowadziliśmy praktyczne ćwiczenia radzenia sobie ze stresem, takie jak profilaktyka zdrowego kręgosłupa i ćwiczenia rozciągające, rozluźniające i oddechowe. Zaproponowaliśmy wprowadzenie do technik uważności (*mindfulness*) i ich zastosowania w redukcji stresu.

Warsztat miał charakter interaktywny, łącząc elementy teoretyczne z ćwiczeniami praktycznymi. Uczestnicy mieli okazję poznać i wypróbować różne techniki relaksacyjne oraz metody budowania odporności na stres.

Szczególny nacisk położyliśmy na specyfikę pracy w organizacjach pozarządowych, w których często występują takie wyzwania, jak ograniczone zasoby, niepewność finansowania czy zadania obciążające emocjonalnie.

Warsztat dostarczył uczestnikom narzędzi i wiedzy potrzebnych do lepszego zarządzania stresem i do budowania dobrostanu, zarówno na poziomie indywidualnym, jak i organizacyjnym. Podkreśliśmy znaczenie dbania o siebie w kontekście pomagania innym, co jest kluczowe dla długoterminowej efektywności i satysfakcji z pracy w sektorze organizacji pozarządowych.

Organizatorzy sesji:

Krajowa Koalicja na rzecz Pracy z Młodzieżą
Fundacja Sempre a Frente
Stowarzyszenie Europe4Youth
Stowarzyszenie Morena

Osoby prowadzące:

Adam Niemkiewicz, Stowarzyszenie Morena, Krajowa Koalicja na rzecz Pracy z Młodzieżą
Barbara Moś, Stowarzyszenie Europe4Youth, Krajowa Koalicja na rzecz Pracy z Młodzieżą
Aleksandra Kulik, Fundacja Sempre a Frente, Krajowa Koalicja na rzecz Pracy z Młodzieżą
Piotr Pszczoliński, Stowarzyszenie Morena, Krajowa Koalicja na rzecz Pracy z Młodzieżą
Patryk Chylewski, Stowarzyszenie Morena, Krajowa Koalicja na rzecz Pracy z Młodzieżą
Wiktor Szczecina, Stowarzyszenie Morena, Krajowa Koalicja na rzecz Pracy z Młodzieżą

Osoby występujące:

Agata Wiatr, Fundacja Sempre a Frente
Piotr Pszczoliński, Stowarzyszenie Morena
Patryk Chylewski, Stowarzyszenie Morena
Wiktor Szczecina, Stowarzyszenie Morena

Materiały dodatkowe:

Spotkanie dotyczyło sposobów wspierania młodzieży.

W pierwszej części sesji Barbara Moś zaprezentowała przykłady inicjatyw, gremiów i działań, które współtworzy Stowarzyszenie Europe4Youth, a które przyczyniają się do rozwoju systemowego pracy z młodymi ludźmi.

Po pierwsze – zainicjowanie powstania Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Młodzieży i zaproszenie kilkunastu organizacji młodzieżowych z Krakowa do jej współtworzenia. Komisja jest interdyscyplinarnym ciałem doradczym przy administracji miejskiej, składa się z co najmniej ośmiu organizacji „branżowych”, które w swoich statutach wymieniają pracę z młodzieżą. Tworzy przestrzeń do konsultowania planów, programów, polityk miejskich kierowanych do młodzieży, ale też do inicjowania działań i podejmowania wspólnych inicjatyw.

Po drugie – zmierzający do uregulowania zawodu (funkcji) osoby pracującej z młodzieżą projekt Stowarzyszenia Europe4Youth „KAPOK – Krakowska Akademia Partnerstwa, Organizacji i Kooperacji”, w ramach którego powstała seria kursów przygotowujących do tej pracy. Program obejmuje przygotowanie pedagogiczne, psychologiczne, z zakresu profilaktyki, a także prawa, metodyki pracy z młodzieżą i innych ważnych zagadnień dotyczących pracy z osobami od 13 do 26 roku życia. Docelowo program przekształci się w studia podyplomowe lub kursy zawodowe. Projekt finansuje Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach rządowego programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022–2033.

Po trzecie – międzysektorowa platforma współpracy organizacji pozarządowych pracujących z młodzieżą, samorządów i ekspertów – Krajowa Koalicja na rzecz Pracy z Młodzieżą, zmierzająca do uznania pracy z młodzieżą za zadanie Państwa Polskiego (samorządów), które należy wykonywać we współpracy międzysektorowej. Zainicjowana przez Stowarzyszenie Europe4Youth, Fundację Sempre a Frente i Fundację EBU Koalicja obejmuje ponad 20 podmiotów z różnych sektorów i jest nieformalnym zrzeszeniem zarządzanym przez Radę Koalicji i rotacyjną prezydencję. Zrzeszone w niej podmioty pracują w grupach roboczych nad zmianami legislacyjnymi, opracowaniem definicji pracy z młodzieżą, centrów młodzieżowych, ścieżki edukacyjnej dla osób pracujących z młodzieżą oraz mainstreamingiem pracy z młodzieżą.

Druga część sesji prowadzona była przez Fundację Sempre a Frente, która od 2010 roku wspiera dzieci i młodzież, realizując programy profilaktyczne, pomocowe, edukacyjne i informacyjne. Zajmuje się promowaniem i wspieraniem zdrowia psychicznego i ochrony dzieci i młodzieży, angażowaniem ich w wolontariat, rozwijaniem umiejętności psychospołecznych, obywatelskich, cyfrowych i zawodowych młodzieży oraz osób pracujących z młodzieżą. Prowadzi jedyne w województwie Centrum Pomocy Dzieciom w Lublinie oraz Centrum Informacji i Rozwoju Młodzieży, a także zapoczątkowała działania Europejskiej Stolicy Młodzieży Lublin 2023. Fundacja współpracuje ze szkołami, uniwersytetami, gminami i innymi organizacjami pozarządowymi w Lublinie, na Lubelszczyźnie i w całej Europie. Jest jednym z członków założycieli Krajowej Koalicji na Rzecz Ochrony Dzieci oraz Krajowej Koalicji na rzecz Pracy z Młodzieżą.

Podczas sesji przedstawiono flagowe programy i wydarzenia, organizowane przez Fundację:

- ▶ Akademia Lokalnego Animatora – program kształcący młodych liderów i animatorów, cykl bezpłatnych szkoleń, warsztatów i spotkań z praktykami z zakresu animacji społecznej i kulturalnej, zwieńczonych przygotowaniem przez grupę uczestników i uczestniczek ALA własnej inicjatywy dla społeczności lokalnej.
- ▶ Festiwal Aktywności Młodzieży – coroczne grywalizowane wydarzenie edukacyjne dla ponad setki młodych osób uczących się w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych z całego województwa lubelskiego.
- ▶ Grupy Terapeutyczno-Rozwojowe – program łączący metody edukacji pozaformalnej z profesjonalnymi oddziaływaniami terapeutycznymi, realizowany przez specjalistów i specjalistki z miejsc takich jak kluby młodzieżowe, świetlice czy placówki wsparcia dziennego.
- ▶ Europejska Stolica Młodzieży 2023 w Lublinie, Fundacja była jej inicjatorem i partnerem społecznym. Podczas ESM samorząd razem z organizacjami społecznymi, instytucjami oraz młodzieżą wspólnie zrealizowali setki wydarzeń, ale także wprowadzili ważne długoterminowe zmiany w mieście, m.in. granty dla młodych, przygotowali politykę młodzieżową, system wolontariatu czy otworzyli przestrzenie młodzieżowe.

Sesja dotycząca pracy z młodzieżą

Dlaczego, jak i komu? Rozmowa o strategicznych założeniach wokół budowy potencjału organizacji społecznych

Organizatorzy sesji:

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych
Stowarzyszenie MOST
Stowarzyszenie Inicjatyw Możliwych RzeczJasna

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

Osoby występujące:

Mateusz Wojcieszak, OFOP, Fundacja Pole Dialogu
Krzysztof Hołyński, Stowarzyszenie MOST
Elżbieta Ferenc, Śląskie Forum Organizacji Pozarządowych KAFOS
Joanna Sadzik, Stowarzyszenie Wiosna
Agnieszka Łuczka-Sękułska, „Lifterka – Możesz więcej”
Kinga Wiśniewska, Stowarzyszenie Inicjatyw Możliwych RzeczJasna

Sektor organizacji społecznych w Polsce jest permanentnie niedoinwestowany i niedoceniany, mimo że odgrywa kluczową rolę na wielu polach – od opieki społecznej po edukację, od kultury po lokalny sport. Panel dyskusyjny podczas IX OFIP-u rzucił światło na bolączki, frustracje, ale też szanse, przed którymi stoi sektor organizacji społecznych w Polsce. Uczestniczki i Uczestnicy wyrazili swoje rozgoryczenie, ale i nadzieje, podkreślając konieczność zwiększenia wsparcia organizacji społecznych, uproszczenia prawa regulującego ich działalność oraz wprowadzenia autentycznego partnerstwa z sektorem publicznym na szczeblu rządowym i samorządowym. Rozmawiali o tym, dlaczego dla dobra całego społeczeństwa obywatelskiego powinniśmy budować potencjał organizacji społecznych i jak to robić. Wiemy jedno – na pewno czas na konkretne działania, które pozwolą organizacjom społecznym w pełni realizować ich misję.

1. Finansowanie sektora społecznego

Podczas gdy państwo ma zamiar przekazywać 0,09% PKB na media publiczne (co w tym roku oznaczałoby około 3,5 miliarda złotych), tysiące organizacji społecznych pozostają na marginesie finansowego wsparcia. Przeciętny budżet organizacji społecznej w 2020 roku wynosił zaledwie 26 tysięcy złotych rocznie. Biorąc pod uwagę wskaźnik inflacji, te średnie przychody

nie wzrosły od dwóch dekad. To nie tylko frustrujące, ale wręcz niedopuszczalne w kontekście rosnących potrzeb społecznych. Już dzisiaj powinniśmy naciskać na decydentów, aby kwoty w konkursach na realizację zadań publicznych waloryzować o wskaźnik inflacji, a budżety przeznaczone na partnerstwo samorządów z NGO, czy budżet samego Narodowego Instytutu Wolności, zwiększać.

Finansowanie sektora należy też gruntownie zreformować – potrzebna jest ponowna rozmowa o formule przekazywania 1,5 procenta podatku dochodowego, która obecnie stała się sposobem na dofinansowanie podopadającej służby zdrowia i pomocy społecznej.

2. Proste i jasne przepisy prawne

Panelistki i paneliści podkreślali, że prawo regulujące działalność organizacji społecznych jest zbyt skomplikowane i hamuje rozwój sektora. Proponowano uproszczenie przepisów, co zmniejszyłoby biurokrację i ułatwiło codzienną pracę organizacji. Zbyt skomplikowane przepisy zniechęcają do aktywności społecznej, ich uproszczenie mogłoby przyczynić się do wzrostu liczby i skuteczności działań podejmowanych przez NGO.

3. Adekwatne podejście do NGO: organizacje społeczne to nie biznes

Organizacje społeczne nie są biznesami dochodowymi, a ich traktowanie na gruncie wielu przepisów na równi z przedsiębiorstwami komercyjnymi jest nieadekwatne. Powinny być uznawane za istotnych partnerów lokalnych i krajowych w budowie lepszego społeczeństwa, tymczasem obciążenia administracyjne i sprawozdawcze bywają w ich przypadku nawet większe niż w biznesie. Misją organizacji społecznych nie jest, i być nie powinno, zarabianie pieniędzy – służy ono tylko wsparciu działań społecznych i także na tym polu NGO powinny być traktowane priorytetowo w stosunku do biznesu.

4. Niwelowanie nierówności w samym sektorze

Warto też zauważyć, że większość organizacji działa w małych i średnich gminach, w których ich głos jest słabiej słyszalny. Organizacje te zmagają się z trudniejszymi warunkami, a dostęp do zasobów i wsparcia jest także znacznie słabszy. Problemy lokalnych społeczności są często pomijane w ogólnokrajowych debatach, co jeszcze bardziej pogłębia i tak duże nierówności. To pokazuje, jak ważne jest uwzględnianie perspektywy organizacji działających poza głównymi ośrodkami, aby równomiernie wspierać cały sektor społeczny.

5. Autentyczne partnerstwo władz publicznych z sektorem społecznym

Głos organizacji społecznych jest coraz mniej brany pod uwagę. Przed ostatnimi wyborami parlamentarnymi sektor społeczny był na ustach niemal wszystkich polityków. Jednak po wyborach zainteresowanie nim drastycznie spadło. Czyżbyśmy przestali być już potrzebni? Brak autentycznego partnerstwa i ignorowanie głosu organizacji społecznych przy legislacji na różnych poziomach jest źródłem ogromnej frustracji. Tylko prawdziwa współpraca, oparta na zaufaniu i wzajemnym szacunku, może prowadzić do tworzenia prawa, które faktycznie wspiera działalność społeczną.

Budowanie potencjału nie jest możliwe w systemie rocznych projektów. Profesjonaliści, osoby z potencjałem uciekają z funkcjonujących w ten sposób organizacji. NGO nie musi oznaczać wolontariatu. Powinniśmy w projektach patrzeć długofalowo, dbać o nowe technologie, zatrudniać ludzi i dbać zarówno o pracowników, jak i liderów. Żeby to było możliwe, trzeba projektować konkursy uwzględniające wieloletnie finansowanie działań organizacji.

6. Potrzeba nam w sektorze ciągłej autorefleksji i poczucia wspólnoty

Żeby być partnerem, musimy sami tak o sobie myśleć. Tymczasem wiele organizacji nadal działa w trybie „sierotki proszącej o wsparcie”. Dlatego wiele osób z biznesu czy polityki tak też nas traktuje. Dobra komunikacja, dobry PR to konieczność. Jeżeli sami nie mówimy o sobie z dumą, nikt inny na pewno nie będzie.

Potrzebna jest zatem autorefleksja – czy to, co robimy, jest potrzebne mieszkańcom i mieszkańkom, czy korzystamy ze społecznego mandatu? Warto rozwijać też solidarność między podmiotami sektora – czy dzielimy się zasobami i wiedzą z innymi organizacjami z naszej gminy? Jesteśmy w trybie wiecznej konkurencji czy współpracy?

Za solidarnością idzie wspólnota, która poza więzami nieformalnymi może przeradzać się w formalne sieci, koalicje i federacje. Podczas panelu zwracaliśmy uwagę, że budowanie potencjału sektora to również dbanie o federacje, zachęcanie do zrzeszania się, dzięki czemu można lepiej zadbać o standardy, proste prawo i rzeczywiste partnerstwo.

Sesja dotycząca budowy potencjału organizacji społecznych

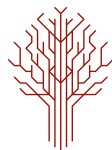

Łączymy kropki. O komunikacji strategicznej w organizacjach i wizerunku sektora społecznego

Organizatorzy sesji:

Stowarzyszenie Klon/Jawor
Fundacja Huba
kampania „Organizacje społeczne. To działa!”

stowarzyszenie
klon / jawor

HUBA

Prowadzenie:

Dorota Setniewska, Stowarzyszenie Klon/Jawor

Osoby występujące:

Julia Bednarek, Stowarzyszenie Klon/Jawor
Bohdan Pękacki, Fundacja Huba
Cecylia Jakubczak, działaczka społeczna, ekspertka i praktyczka PR i komunikacji, jedna z uczestniczek koalicji inicjującej kampanię „Organizacje społeczne. To działa!”

Łączymy nie tylko kropki, ale też teorię z praktyką. Najpierw przyjrzelśmy się wynikom badań wizerunku NGO w oczach Polek i Polaków, aby wyciągnąć lekcję z danych i zobaczyć, jak organizacje mogą skutecznie komunikować swoje działania na przykładzie procesu strategicznego w Fundacji Frank Bold. Po dwóch krótkich prezentacjach zaprosiliśmy ekspertów i ekspertki do dyskusji wokół pytań: Czy i jak działania komunikacyjne pojedynczych organizacji budują wizerunek całego sektora? Jak uczynić komunikację działań NGO strategiczną, czyli taką, która realizuje maksimum naszych ambicji przy ograniczonych środkach?

Sesja na temat komunikacji i wizerunku sektora

Innowacyjność w działaniach organizacji – między fetyszem a realną potrzebą

Organizatorzy sesji:

Fundacja Stocznia
Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych
Fundacja Ashoka

FISE➤

Prowadzenie:

Zofia Komorowska, Fundacja Stocznia
Krzysztof Alcer, FISE

Osoby występujące:

Martyna Rubinowska, Ashoka
Krzysztof Wychowatek, Ośrodek Działań Ekologicznych
„Źródła”
Kuba Wygnański, Fundacja Stocznia

Materiały dodatkowe:

Z różnych stron jesteśmy jako organizacje społeczne zachęcani do innowacyjności. Często oczekują jej nasi grantobiorcy, nasi odbiorcy, darczyńcy, a także i my sami. Przecież tak fajnie to brzmi, że jesteśmy innowacyjni. Ale właściwie co to znaczy? I czy to faktycznie jest wartość sama w sobie? Jak złapać balans między tym, co wystarczająco dobre i trwałe, a tym, co faktycznie wymaga innowacyjności? Jak sobie radzić z napięciami między tym, co nowe, a tym, co dotychczasowe? Jak rozpoznawać te obszary, w których innowacyjności rzeczywiście potrzebujemy, a gdzie to, co jest i jakie jest, w zupełności wystarcza. Warto popatrzeć na innowacyjność możliwie szeroko – w naszych działaniach na rzecz zmiany społecznej, ale i w sposobie funkcjonowania nas jako organizacji.

Wystąpienia oraz dyskusja toczyły się wokół dwóch tez:

1. Jako organizacje jesteśmy pod presją innowacyjności. Oczekują jej od nas grantodawcy, któ-

rzy są mało zainteresowani finansowaniem naszej standardowej działalności, osoby z naszego otoczenia i my sami, bo czujemy, że powinniśmy być innowacyjni. W konsekwencji tych oczekiwań zdarza się, że nowe metody stosujemy na siłę i na wyrost.

2. Łapanie równowagi między tym, co robimy wystarczająco dobrze, co warto kontynuować, a tym, co warto zmieniać i rozwijać, jest zawsze trudne i frustrujące. Wiąże się z dużymi napięciami w zespole organizacji. Czasem decyzje te kosztują tak dużo, że ich nie podejmujemy.

Osoby uczestniczące potwierdziły, że presja innowacyjności rzeczywiście istnieje i jest naprawdę duża. Szukaliśmy odpowiedzi na pojawiające się pytania. Co to znaczy być innowacyjnym i czy innowacyjna może być organizacja? A może to tylko wyjątkowa cecha osób, które postanawiają związać się z jakąś organizacją? Czy innowacyjność to wartość sama w sobie i jak złapać balans między tym, co wystarczająco dobre i trwałe, a tym, co wymaga nowego? Jak rozpoznawać obszary potrzeb, których zaspokojenie wymaga innowacyjności?

W dyskusji wybrzmiało wiele perspektyw i inspiracji.

Sesja o innowacyjności w działaniach organizacji

Organizatorzy sesji:

Inicjatywa „Nasz Rzecznik”, w tym organizacje reprezentowane przez prelegentki i prelegentów

Prowadzenie:

Anna Duniewicz, koordynatorka Inicjatywy „Nasz Rzecznik”

Osoby występujące:

Olena Dekhtiar, Fundacja Dom Tam Gdzie Ty, Zespół Praw Uchodźców(-czyń)

Jan Gawroński, koordynator Zespołu Edukacja Włączająca, Społeczny Zastępca Rzecznicki Praw Dziecka, Klub Świadomej Młodzieży przy Fundacji Autism Team

Paulina Kramarz, przedstawicielka Zespołu Ochrona Środowiska/Klimat, profesor UJ, Nauka dla Przyrody

Karolina Kwiatkowska, Centralna Rada Romów, Zespół Praw Uchodźców(-czyń)

Roman Szacki, koordynator Zespołu Praw Osób z Niepełnosprawnościami, ruch Godność i Wsparcie Drogą i Nadzieją

Monika Wiszyńska-Rakowska, Pełnomocniczka RPO ds. Osób z Niepełnosprawnościami

Adela Gąsiorowska, Pełnomocniczka RPO ds. Współpracy z Partnerami Społecznymi

Anna Gryta, koordynatorka Zespołu Spraw Lokalnych, Fundacja Miasto Obywatelskie Lubartów

Joanna Gzyra-Iskandar, koordynatorka Zespołu Praw Kobiet, Fundacja Feminoteka

Rafał Kowalski, koordynator Zespołu ds. Wolności Zrzeszania się, OFOP

Justyna Nakielska, koordynatorka Zespołu Praw Osób LGBT+

Materiały dodatkowe:

Inicjatywa „Nasz Rzecznik”, działająca przy Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych, to koalicja ponad 140 organizacji społecznych i osób aktywistycznych, która współpracuje z Rzecznikiem Praw Obywatelskich i Biurem RPO i dba o to, by prawa każdego i każdej z nas były przestrzegane.

Sesja była rozmową koordynatorki Inicjatywy „Nasz Rzecznik” Anny Duniewicz z przedstawiciel(k)ami dziesięciu zespołów roboczych o ważnych dla nas postulatach i sprawach, które możemy wspólnie wesprzeć. Przedstawicielki(-ciele) zespołów Inicjatywy: Karolina Kwiatkowska, Centralna Rada Romów; Olena Dekhtiar, Fundacja Dom Tam Gdzie Ty; Jan Gawroński, Społeczny Zastępca Rzeczniczki Praw Dziecka, Klub Świadomej Młodzieży przy Fundacji Autism Team; dr hab. Paulina Kramarz, Nauka dla Przyrody; Roman Szacki, ruch Godność i Wsparcie Drogą i Nadzieją; Justyna Nakielska, koordynatorka Zespołu Praw Osób LGBT+; Anna Gryta, Fundacja Miasto Obywatelskie Lubartów; Joanna Gzyra-Iskandar, koordynatorka Zespołu Praw Kobiet, Fundacja Feminoteka i Rafał Kowalski, OFOP.

Uczestnicy(-niczki) sesji otrzymali postulaty i opracowania, w tym Manifest Zdrowia Psychicznego Inicjatywy „Nasz Rzecznik”. Każde wystąpienie koordynatorów(-erek) kończyło *call to action*. Ważną częścią sesji była rozmowa z publicznością i wezwanie do wspólnych działań. Sesja była tłumaczona na polski język migowy.

W dyskusji uczestniczyły przedstawicielki Biura Rzecznika Praw Obywatelskich: Monika Wiszyńska-Rakowska, Pełnomocniczka RPO ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Adela Gąsiorowska, Pełnomocniczka RPO ds. Współpracy z Partnerami Społecznymi, która wkrótce obejmie funkcję zastępczyni dyrektora NIW-CRSO.

Podjęte tematy:

- ▶ Przeciwdziałanie kolejnym śmierciom i zaginięciom na pograniczu polsko-białoruskim, w tym zaprzestanie bezprawnych wywózek
- ▶ Zdobywanie przez nauczycieli kompetencji edukacji międzykulturowej, pozwalających skutecznie pracować z dzieckiem wielokulturowym
- ▶ Wsparcie osób uchodźczych z Ukrainy, które od 1 lipca zostały pozbawione dofinansowania zakwaterowania i żywienia
- ▶ Wydawanie paszportów obywatelom Ukrainy legalnie przebywającym w Polsce, którym skończyła się lub wkrótce skończy ich ważność, na podstawie ruchu bezwizowego lub wizy krajowej
- ▶ Moratorium na budowę nowych ferm przemysłowych
- ▶ Zastąpienie punktowej oceny zachowania, krzywdzącej osoby uczniowskie z neurotrudnościami, oceną opisową
- ▶ Uznanie, że każde działanie siłowe wobec osób uczniowskich, szczególnie z niepełnosprawnościami, jest przemocą
- ▶ Przyjazna dla osób z niepełnosprawnościami reforma orzecznictwa po rzeczywistych konsultacjach ze społecznością OZN

- ▶ Zagwarantowanie dostępu do usług zdrowotnych pacjent(k)om niewspółpracującym z niepełnosprawnościami
- ▶ Ostatnie Samorządowe Karty Praw Rodzin muszą zniknąć z mapy Polski!
- ▶ Zmiana definicji przestępstwa zgwałcenia na opartą na braku zgody
- ▶ Monitorowanie przez RPO kontroli wszczynanych przez ZUS wobec kobiet w ciąży
- ▶ Likwidacja (ograniczenie) barier w zabieraniu głosu we własnym imieniu przez obywateli(-telki)
- ▶ Przeciwdziałanie dyskryminacji obywateli i obywaterek, w szczególności osób działających w organizacjach pozarządowych, w związku z postępującym procesem cyfryzacji.

Organizację OFIP-u oraz udział Inicjatywy „Nasz Rzecznik” w wydarzeniu wspierał program Zaangażowania Obywatelskiego w Europie Środkowej (CECEP), finansowany ze środków USAID.

Inicjatywa „Nasz Rzecznik”

Czego potrzebuje ekonomia społeczna i co może być impulsem do jej rozwoju – nowe propozycje rozwiązań

Organizatorzy sesji:

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego FRSO
Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych

Prowadzenie:

Karolina Cyran-Juraszek, FRSO, OZRSS

Osoby występujące:

Aleksandra Dmitruk, Dyrektorka Departamentu EFS MFIPR
Joanna Wardzińska, Rada Nadzorcza TISE
Andrzej Radniecki, Dyrektor DES MRPiPS
Cezary Miżejewski, Prezes OZRSS

Sesja miała charakter spojrzenia na ekonomię społeczną z perspektywy nowych rozwiązań systemowych (prawnych, finansowych), z których będą mogły skorzystać podmioty ekonomii społecznej na rozwój czy skalowanie swojej działalności. Przedstawiono także nową ideę, jaką jest proces budowania organizacji zrzeszającej przedsiębiorstwa społeczne.

Zaproszeni prelegenci opowiedzieli, jak to wygląda z perspektywy europejskiej i krajowej. Podczas sesji starano się przybliżyć uczestnikom propozycje rozwiązań, w tym instrumentów finansowych, które dedykowane są podmiotom ekonomii społecznej na lata 2021–2027. Po prezentacji i dyskusji w gronie panelistów do rozmowy zaproszono uczestniczki i uczestników sesji.

Sieciowanie i rozwój organizacji wspierających

Sesja prowadzona w ramach III Forum Doradztwa Lokalnego

Organizatorzy sesji:

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Fundacja 2do2
Stowarzyszenie Mierz Wysoko
OFOP, Sieć Doradców NGO – Fundusze dla Klimatu

Prowadzenie:

Katarzyna Adamska-Dutkiewicz, FRSO

Osoby występujące:

Ilona Sobul, Fundacja Instytut Spraw Obywatelskich
Natalia Kata-Gawlik, Fundacja 2do2, Stowarzyszenie Mierz Wysoko
Julia Dmeńska, Stowarzyszenie Mierz Wysoko

W ramach OFIP-u Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego zaprosiła uczestników do udziału w sesji „Sieciowanie i rozwój organizacji wspierających”. Sesja była utrzymana w konwencji World Cafe (metoda pracy w grupach polegająca na dzieleniu się wiedzą i zbieraniu pomysłów), co pozwoliło na wzajemne inspirowanie się kreatywnymi pomysłami. Zaproszenie na sesję kierowaliśmy do osób doradzających organizacjom pozarządowym, wspierających je i współpracujących z nimi.

Było merytorycznie, dynamicznie, rozwojowo. Dyskutowaliśmy zarówno na temat przyszłości doradztwa w Polsce, jak i o wyzwaniach, z którymi mierzą się doradcy obecnie. Poruszyliśmy również wątek profesjonalizacji usług doradczych, a wspólnym celem dyskusji było znalezienie kierunków, w jakich powinni się rozwijać doradcy oraz zrzeszające ich organizacje.

Podjęto trzy tematy:

„**Wyzwania i trudności** dla doradzających w organizacjach pozarządowych”

– moderowała Natalia Kata-Gawlik ze Stowarzyszenia Mierz Wysoko

„Profesjonalizacja doradztwa dla ngo” – moderowała Julia Dmeńska ze Stowarzyszenia Mierz Wysoko

„Przyszłość doradztwa” – moderowała Ilona Sobul z Fundacji Instytut Spraw Obywatelskich

Wypracowane przez uczestników postulaty to, z jednej strony, potrzeba zadbania o samych siebie poprzez rozwój kompetencji miękkich, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, zorganizowanie procesu superwizji własnej pracy i rozwijanie procesu ewaluacji. Z drugiej – standaryzacja usług doradczych i profilowanie specjalistyczne oraz stałe doszkalanie się doradców.

W lepszym świadczeniu wsparcia pomoże nam też sieciowanie, rzecznicтво w zakresie upraszczania przepisów, ogólnopolska kampania o roli społeczeństwa obywatelskiego. Nad zagadnieniami tymi zamierzamy dalej pracować w ramach kolejnych działań podejmowanych przez Forum Doradztwa Lokalnego i Organizacji Wspierających.

Forum Doradztwa Lokalnego i Organizacji Wspierających to inicjatywa tworzenia przestrzeni do poznania się osób, które na co dzień swoją wiedzę i doświadczeniem wspierają organizacje pozarządowe w całej Polsce. Przyczyniamy się do poprawy jakości poradnictwa oraz stworzenia środowiska osób zajmujących się doradztwem, wzajemnie wspierających się merytorycznie, tworzących standardy, współpracujących i wskazujących kierunki rozwoju. FDL realizuje FRSO w ramach programu Fimango „Zarządzanie finansami w organizacjach pozarządowych” finansowanego przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności.

Sesja Modele i wyzwania we współpracy NGO z JST

Organizator sesji:

Komisja NGO Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Inicjatywa Pracownicza

Prowadzenie:

Anna Thieme, członkini Komisji NGO OZZ Inicjatywa Pracownicza

Osoby występujące:

Maria Świetlik, związkowczyni z OZZ Inicjatywa Pracownicza
Katarzyna Przyborska, związkowczyni z OZZ Inicjatywa Pracownicza

W trakcie spotkania członkinie związku zawodowego Inicjatywa Pracownicza pracujące w organizacjach pozarządowych przedstawiły najczęstsze sposoby łamania praw pracowniczych w tym sektorze.

Brak możliwości rozliczenia nadgodzin, praca w czasie urlopu, praca w weekendy i po godzinach, brak zakresu obowiązków, ciągle dodawanie zadań bez podnoszenia wynagrodzenia, umowy śmieciowe – to typowe przykłady naruszania kodeksu pracy, z którymi spotykają się na co dzień osoby pracujące w fundacjach i stowarzyszeniach.

Powstanie związku zawodowego daje szansę na przyjrzenie się tym zjawiskom i zaproponowanie zarządowi zmian w organizacji pracy czy relacji między pracodawcami a pracownikami. Komisja zakładowa może stać się inicjatorem koniecznej przebudowy organizacji – zanim dojdzie do eskalacji konfliktu.

Nie zawsze jednak taki pozytywny scenariusz jest możliwy. Tam, gdzie dochodzi do drastycznego łamania prawa, w tym do przemocy psychicznej, niewypłacania pensji czy braku jakichkolwiek umów, związek zawodowy ma uprawnienia do żądania dostępu do informacji, udziału w tworzeniu regulaminów czy zgłaszaniu naruszeń do PIP. Często pierwszym sygnałem, że w organizacji źle się dzieje, jest tzw. mobbing, jednak za nim kryją się inne problemy dotyczące łamania kodeksu pracy czy zasad bhp. Związkowczynie zachęcały do odrzucenia „misyjnego knebla” i wspólnej walki o to, by organizacja działała zgodnie z głoszonymi wartościami.

Kwestie pracownicze nie są marginesem problemów sektora, ale ich sednem. Poprawienie warunków pracy i wprowadzenie demokracji w miejscu pracy pozwoli na lepsze wykorzystanie ogromu energii do działania na rzecz zmiany społecznej, którą wnoszą pracownice i pracownicy NGO.

*Kontakt dla osób zainteresowanych wstąpieniem do związku zawodowego:
komisjango@gmail.com*

Transformacja cyfrowa NGO: narzędzia, wsparcie i szkolenia

Aplikacja 2do2 dla organizacji pozarządowych

Organizator sesji:

Fundacja 2do2

Osoba występująca:

Natalia Kata-Gawlik, Fundacja 2do2

Materiały dodatkowe:

Podczas OFIP-u mieliśmy zaszczyt przedstawić innowacyjne narzędzie, jakim jest Aplikacja 2do2, przeznaczona dla organizacji pozarządowych. Jedne z jej głównych funkcji to pomoc w zarządzaniu projektami (m.in. granty, dotacje, działalność odpłatna, działalność gospodarcza, darowizny, składki członkowskie), a także wsparcie w zarządzaniu finansami organizacji (m.in. pomoc w panowaniu nad wkładami własnymi, usprawnienie komunikacji w zespole i z księgowością).

Nasze wystąpienie skupiło się na prezentacji niektórych możliwości tej aplikacji oraz na korzyściach, jakie płyną z jej wykorzystania w codziennej działalności NGO.

Aplikacja 2do2 została zaprojektowana z myślą o specyficznych potrzebach organizacji pozarządowych. Stanowi kompleksowe rozwiązanie, które wspomaga zarządzanie finansami oraz realizowanymi projektami. Jest to jedyne tego typu narzędzie na rynku, które w pełni odpowiada na wyzwania, przed jakimi stają NGO.

Kluczowe korzyści dla organizacji korzystającej z Aplikacji 2do2 to m.in.:

▶ **Zarządzanie budżetem:** Intuicyjny interfejs pozwala na precyzyjne monitorowanie przychodów i wydatków.

▶ **Monitorowanie projektów:** 2do2 umożliwia śledzenie postępów w realizacji projektów, co ułatwia skuteczne zarządzanie nimi oraz osiągnięcie założonych celów.

▶ **Raportowanie:** Aplikacja generuje szczegółowe raporty, które mogą być łatwo dostosowane do wymogów różnych grantodawców i darczyńców.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom za obecność i aktywny udział w prezentacji. Zachęcamy do kontaktu i przetestowania Aplikacji 2do2, aby osobiście przekonać się o jej możliwościach.

Transformacja cyfrowa NGO: narzędzia, wsparcie i szkolenia Karty Działamy dla zmiany – narzędzie rozwoju organizacji społecznych

Organizator sesji:

Stowarzyszenie Europa i My

Osoby występujące:

Jakub Kamiński, Stowarzyszenie Europa i My

Daniel Prędkopowicz, Stowarzyszenie Europa i My

Karty Działamy dla zmiany są pilotażowym narzędziem wypracowanym przez Stowarzyszenie Europa i My oraz sieć 15 partnerów pochodzących z organizacji parasolowych i wspierających na Mazowszu. Karty wspierają planowanie strategiczne w organizacjach społecznych. W przystępny sposób krok po kroku wskazują, jakie procesy powinny zaplanować organizacje, jakie zasoby zgromadzić oraz jakie efekty wypracować, aby działać skutecznie, efektywnie, świadomie w oparciu o konkretną misję społeczną. Podczas sesji szczegółowo omówiliśmy funkcjonalności Kart, prezentując ich praktyczne zastosowanie oraz korzyści, jakie mogą przynieść organizacjom społecznym.

Sesja o prawach pracowniczych w NGO

Transformacja cyfrowa NGO: narzędzia, wsparcie i szkolenia

Wspólne decyzje, sprawne działanie: socjokracja w praktyce

Organizatorzy sesji:

Fundacja Turkusowe Śniadania
Fundacja Huba
Fundacja Turkusowa Droga

HUBA

Osoby występujące:

Paulina Koperska, Fundacja Turkusowe Śniadania
Aleksandra Jach, Fundacja Huba

Materiały dodatkowe:

Socjokracja jest opisanym i sprawdzonym modelem funkcjonowania organizacji, dostosowanym do kontekstu samoorganizacji i struktur równościowych, a jednocześnie stawiającym na efektywność w działaniu.

Jej popularność w trzecim sektorze rośnie w różnych częściach świata. W Polsce najbardziej obecna jest w edukacji, w szkołach demokratycznych, ruchach społecznych czy wspólnotach intencjonalnych.

Poznaliśmy jeden z unikatowych elementów socjokracji – podejmowanie decyzji przez konsent (zgodę, przyzwolenie). Praktyka ta łączy korzystanie z mądrości wszystkich członków zespołu z pragmatyczną dbałością o efektywność i szybkość podejmowanych działań.

Spotkania w socjokracji prowadzimy w rundach, dając każdemu przestrzeń na wypowiedź. Przyjmijmy, że spotkaliśmy się, aby podjąć konkretną decyzję.

Pierwsza runda jest rundą otwarcia, osadza uczestników w chwili obecnej, wnosi ich aktualną energię. Po niej osoba wprowadzająca temat przedstawia go. Pozostali uczestnicy słuchają, w rundzie pytań będą mogli zaspokoić swoją ciekawość. Facylitator(ka) stoi na straży neutralności pytań, nie oceniamy tego, co usłyszeliśmy. Wnoszący propozycję odpowiada. Miejsce na oceny, własną opinię, refleksje jest w kolejnej rundzie – reakcji. Tu wnoszący słucha z zaciekawieniem. Po zakończeniu tej rundy przedstawia jeszcze raz propozycję, potencjalnie bogatszą o wnioski z pytań i reakcji.

Mamy moment na decyzję przez konsent. Sprawdzamy, czy omówiona propozycja w jakikolwiek sposób może zagrozić realizacji celu zespołu. Jeżeli ktokolwiek widzi takie zagrożenie, powinien zgłosić sprzeciw. Po wysłuchaniu sprzeciw jest integrowany – czyli propozycja jest modyfikowana tak, aby zagrożenie zostało wyeliminowane. Nowa propozycja znów poddana jest pod konsent.

Transformacja cyfrowa NGO: narzędzia, wsparcie i szkolenia

Program TechSoup Polska

Organizator sesji:

Fundacja TechSoup

Osoby występujące:

Magdalena Pieńkowska, Fundacja TechSoup

Materiały dodatkowe:

Podczas sesji prezentowano Program TechSoup Polska, który wspiera polskie organizacje pozarządowe w transformacji cyfrowej, oferując im bezpłatny lub tani dostęp do oprogramowania, sprzętu komputerowego oraz szkoleń technologicznych. Dzięki Narzędziu Diagnozy Potrzeb Cyfrowych (DPC) organizacje mogą ocenić swoje kompetencje cyfrowe i otrzymać spersonalizowane zalecenia dotyczące rozwoju technologicznego. Program oferuje kompleksowe wsparcie w sześciu kluczowych obszarach, takich jak zarządzanie programami, fundraising, komunikacja, operacje, sprzęt IT oraz bezpieczeństwo cyfrowe, zwiększając efektywność NGO i ich możliwości realizacji misji społecznych.

Grupy mniejszościowe – poniesione koszty, zaangażowanie w obronę praworządności, nadzieje i możliwości na przyszłość

Organizatorzy sesji:

Kampania Przeciw Homofobii
My, Rodzice – stowarzyszenie matek, ojców i sojuszników osób LGBTQIA

Osoby występujące:

Przemek Walas, Kampania Przeciw Homofobii
Beata Tymków, My, Rodzice – stowarzyszenie matek, ojców i sojuszników osób LGBTQIA

Podczas sesji przypomniano wydarzenia, które wpłynęły na emancypację osób LGBTQI+ w czasie kryzysu praworządności. Odnosząc się do tych wydarzeń, rozmawiano o kosztach osobistych, jakie ponoszą grupy mniejszościowe, gdy stają się wrogiem publicznym. Przypomniano o solidarnym zaangażowaniu grup mniejszościowych w obronę praworządności, a także zastanowiono się nad dylematami obecnymi w każdym ruchu – jak budować strategię w warunkach, gdy państwo nie jest już wrogiem, ale wciąż nie jest w pełni otwarte.

EQW – Koalicja na rzecz równych praw

Spółeczna instytucja kultury – jak ją rozwijać?

Organizatorzy sesji:

Stowarzyszenie im. S. Brzozowskiego
Teatr Komuna Warszawa
Teatr Chorea

**TEATR
KOMUNA
WARSZAWA**

**teatr
CHOREA**

JASNA¹⁰

**krytyka
polityczna**

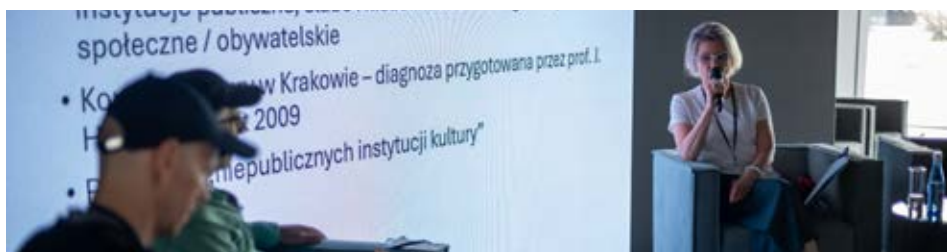
Prowadzenie:

Igor Stokfiszewski, JASNA10: Społeczna Instytucja Krytyki
Politycznej w Warszawie

Osoby występujące:

Alina Gałązka, Teatr Komuna Warszawa
Ewa Kolankiewicz, Pełnomocniczka Prezydenta m.st.
Warszawy ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi
Tomasz Rodowicz, lider Teatru Chorea

Sesja była poświęcona możliwościom rozwoju i zakorzenienia w systemie prawnym idei instytucji społecznych – na przykładzie społecznych instytucji kultury. SIK rozumiana tu jest jako nowy rodzaj oddolnej instytucji, którą charakteryzuje co najmniej 4–letnie wsparcie publiczne, zdefiniowany program działań uwzględniający potrzeby określonej społeczności oraz stałe miejsce działań. Rozmawiano o tym, jak tę lokalną inicjatywę, która budzi zainteresowanie w całej Polsce, rozwijać i ustabilizować.

Debata podczas sesji o społecznej instytucji kultury

Organizator sesji:

Sieć SPLOT

Osoby występujące:

Agnieszka Otapowicz, OWOP
Jerzy Boczoń, Sieć SPLOT

Podczas sesji zaprezentowano Standardy Rozwojowe Organizacji Wsparcia (SROW). Zostały one wypracowane w zespole ekspertów (przedstawiciele i przedstawicielki ośrodków sieci SPLOT, w tym BIS, RCWIP, RC, OPUS, oraz OFOP, FRSO, KIPR i NIW). Podczas sesji przedstawiono ideę standardów oraz krótko ich zakres i tryb wdrażania. Wszyscy uczestnicy sesji otrzymali materiał wcześniej. Przedyskutowano także rolę standardów we wzmacnianiu sektora, ścieżki certyfikacji oraz ich użyteczności dla organizacji, które nie są organizacjami parasolowymi czy federacjami.

Sesja na temat wolontariatu pracowniczego

Wolontariat pracowniczy – jak spotkać się w połowie drogi między NGO a biznesem

Organizatorzy sesji:

Stowarzyszenie Centrum PISOP
Stowarzyszenie Forum Odpowiedzialnego Biznesu

Prowadzenie:

Karol Krzyczkowski, Stowarzyszenie Forum Odpowiedzialnego Biznesu
Justyna Schaefer-Kurkowiak, Centrum PISOP

Osoby występujące:

Agnieszka Krajnik, Provident Polska
Agnieszka Rutkowska, Fundacja Cemex „Budujemy Przyszłość”
Paulina Kamyk, Fundacja Orange
Karolina Zielińska, Żabka Polska
Karolina Kanar Kossobudzka, Allegro
Grzegorz Adamski, Kompania Piwowarska

Materiały dodatkowe:

Podczas sesji zaproszono uczestników do dyskusji przy stolikach, przy których oczekiwali koordynatorzy programów wolontariatu pracowniczego z firm. Każdy stolik miał swój temat przewodni i moderatora. Dyskusje dotyczyły spraw ważnych dla współpracy między sektorem organizacji pozarządowych a biznesem w obszarze przygotowania, realizacji i ewaluacji wolontariatu pracowniczego.

Znaczenie, rola i miejsce organizacji pozarządowych w systemie bezpieczeństwa Polski

Organizator sesji:

Fundacja Instytut Bezpieczeństwa i Rozwoju Międzynarodowego

Prowadzenie:

Krzysztof Jaworski, Instytut Bezpieczeństwa i Rozwoju Międzynarodowego

Osoby występujące:

Robert Drogoś, Centrum ds. Katastrof i Klęsk Żywiotowych – TRATWA

Czesław Jużwik, Instytut Bezpieczeństwa i Rozwoju Międzynarodowego

Marta Nawrot-Górecka, Fundacja Centrum Pomocy Humanitarnej My z Wami

Julia Sochacka, Instytut Bezpieczeństwa i Rozwoju Międzynarodowego

Materiały dodatkowe:

Podczas sesji omówiono działalność NGO w kontekście reagowania na kryzysy, przede wszystkim na przykładzie wojny w Ukrainie. Prezentacje i dyskusje koncentrowały się na doświadczeniach organizacji oraz współpracy z administracją i służbami państwowymi Polski i Ukrainy, wyzwaniami związanymi z dostarczaniem pomocy do faktycznie potrzebujących, koordynacją oddolnego wsparcia, którego skala osiągnęła miliony złotych oraz tysiące zaangażowanych wolontariuszy. Zaprezentowano działania trzech organizacji: Centrum ds. Katastrof i Klęsk Żywiotowych – „TRATWA”, Centrum Pomocy Humanitarnej My z Wami oraz Instytutu Bezpieczeństwa i Rozwoju Międzynarodowego.

Po prezentacjach nastąpiła sesja pytań i odpowiedzi, podczas której poruszono kluczowe kwestie dotyczące roli NGO w systemie bezpieczeństwa państwa. Zidentyfikowano potrzebę wprowadzenia systemowych rozwiązań wspierających działalność NGO w obszarach takich jak:

- ▶ **Odporność i obrona cywilna:** uwzględnienie roli NGO w planowaniu systemu OC – zapewnienie koordynacji i wsparcia (np. w obszarze opieki i wsparcia psychologicznego dla wolontariuszy) dla NGO zajmujących się obroną cywilną i reagowaniem na kryzysy.
- ▶ **Finansowanie i wsparcie infrastrukturalne:** zwiększenie finansowania, pomoc lokalowa oraz usprawnienie koordynacji działań między NGO a administracją państwową.
- ▶ **Zmiana nastawienia administracji:** potrzeba dalszej zmiany podejścia administracji państwowej do roli i działalności NGO, tak by możliwe było efektywne współdziałanie w sytuacjach kryzysowych.

Sesja zakończyła się podkreśleniem rosnącego znaczenia NGO jako podmiotów ważnych dla zapewniania bezpieczeństwa i pomocy humanitarnej w sytuacjach kryzysowych.

Sesja o znaczeniu, roli i miejscu organizacji pozarządowych w systemie bezpieczeństwa Polski

Organizatorzy sesji:

Instytut Spraw Obywatelskich
ESG PRO
Obywatelski Akcelerator Innowacji

INSTYTUT
SPRAW
OBYWATELSKICH

esg
PRO

Prowadzenie:

Rafał Górski, Instytut Spraw Obywatelskich

Celem sesji była próba znalezienia odpowiedzi na pytanie „Jak zmieniać, żeby zmienić?”. Motywem przewodnim warsztatu, podczas którego przekazywano podstawową wiedzę na temat prowadzenia kampanii obywatelskich, była zaciśnięta pięść, jako symbol przekonania, że każdą zmianę społeczną trzeba wywalczyć.

Kampania obywatelska spełnia jednocześnie trzy warunki:

1. Jest szeregiem działań mających na celu zmianę społeczną służącą dobru wspólnemu.
2. Opiera swoją siłę na mobilizacji obywateli do działania.
3. Rzuca wyzwanie władzy (politycznej lub biznesowej) i zmienia układ sił.

Organizatorzy sesji:

Akcja Masz Głos
Fundacja im. Stefana Batorego

Prowadzenie:

Edwin Bendyk, prezes Fundacji im. Stefana Batorego

Osoby występujące:

Katarzyna Sztop-Rutkowska, Uniwersytet w Białymstoku,
Fundacja SocLab
Joanna Wons-Kleta, wójtka Pawonkowa
Grzegorz Wójkowski, Stowarzyszenie Bona Fides

Materiały dodatkowe:

Początek nowej kadencji władz samorządowych i pierwsze miesiące po wyborach to dobry moment, aby zapytać o stan demokracji lokalnej i potrzeby zmian w relacjach władze – mieszkańcy. Z czego wynika brak gotowości do dialogu i współpracy władz i mieszkańców przy rozwiązywaniu lokalnych problemów? Czy powodem jest brak aktywności władz, czy chęci angażowania się przez mieszkańców i organizacje w „politykę”? Dlaczego nie działają przewidziane prawem narzędzia partycypacji, takie jak np. inicjatywa uchwałodawcza czy inicjatywa lokalna? Jak budować partnerskie relacje z organizacjami i grupami społeczników, ale pamiętać o potrzebach „milczących” mieszkańców?

Nad tymi sprawami zastanawiali się uczestnicy panelu akcji Masz Głos Fundacji Batorego, reprezentujący obydwie strony wspólnoty lokalnej – władze i mieszkańców.

Istotnym elementem rozmowy były doświadczenia zebrane w dopiero co wydanej publikacji akcji Masz Głos Fundacji Batorego „Demokracja codzienna”. Autorka – Katarzyna Sztop-Rutkowska – przeanalizowała w niej historie działań społecznych uczestników akcji Masz Głos, bo dobrze widać na ich przykładzie praktyki demokracji na jej najbardziej podstawowym, lokalnym poziomie. Autorka opisała różne społeczności – wiejskie, miejskie, wielkomiejskie, młodzież, seniorów, grupy kobiet. I choć z każdą z nich wiąże się inna historia, wyłowiła wspólne mianowniki, kształtujące jakość demokracji lokalnej w Polsce. Są to m.in.: dialog obywatelski, funkcjonowanie „miejsc trzecich”, zaufanie społeczne, edukacja młodych ludzi, silni i niezależni liderzy i liderki.

Sesja Władze i mieszkańcy. Uwagi z obserwacji uczestniczącej

Spółeczeństwo obywatelskie a ruchy populistyczne i autorytarne w Europie Środkowej

Organizator sesji:

Polska Fundacja im. Roberta Schumana

Prowadzenie:

Joanna Różycka-Thiriet, Fundacja Schumana

Osoby występujące:

Rafał Dymek, Fundacja Schumana

Wojciech Przybylski, Fundacja Res Publica, redaktor naczelny Visegrad Insight

Ruchy populistyczne to obecnie jedno z największych wyzwań w Europie, stanowią zagrożenie zarówno dla swobód obywatelskich, jak i samego procesu integracji europejskiej. Często trafnie diagnozują one obawy i potrzeby obywateli oraz obywaterek Unii Europejskiej. Proponowane przez nie rozwiązania zazwyczaj nie prowadzą jednak do rozwiązania problemów, za to tworzą wiele nowych.

Kraje Unii są obecnie na różnych etapach rozwoju populizmów i aktywności liderów politycznych stosujących autorytarne metody rządów. W niektórych państwach udało im się przejąć prawie pełnię władzy (np. Węgry), w innych próbują tego dokonać (np. Słowacja) lub są na fali wznoszącej (Niemcy). Gdzie indziej natomiast aktualnie są w odwrocie (np. Polska).

Sesja poświęcona była diagnozie sytuacji w poszczególnych państwach, zwłaszcza w Europie Środkowej. Zastanawiano się także, które doświadczenia w radzeniu sobie z reżimami autorytarnymi warto wykorzystać.

Wdrażanie standardów ochrony dzieci w organizacji. Jak pracować ze zmianą?

Organizatorzy sesji:

Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce
Fundacja Sempre a Frente

**SOS WIOSKI
DZIECIĘCE**

**sempre
a frente**

Prowadzenie:

Beata Kulig, Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce
Jagoda Idzik, Fundacja Sempre a Frente

Osoby występujące:

Anna Krawczak, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
Katarzyna Poniatowska, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę

Warsztat był poświęcony pracy nad zmianą i oporem w organizacji wdrażającej standardy ochrony małoletnich: jak przekonać zespół nie tylko do przyjęcia standardów, ale do ich realnego wdrożenia? Jak ten proces wpłynie na kulturę organizacji i czy należy się bać tej zmiany? Jakie mogą być obawy i lęki zespołu? Jak zobaczyć w tym procesie szansę dla organizacji i pokazać tę perspektywę innym?

Pochylając się podczas warsztatu nad powyższymi kwestiami, organizatorzy podzielili się swoim doświadczeniem w przeprowadzaniu organizacji przez zmianę.

Organizatorzy sesji:

ClientEarth Prawnicy dla Ziemi
Polska Zielona Sieć
Fundacja WWF Polska

Prowadzenie:

Agnieszka Veljković, Fundacja WWF Polska

Osoby występujące:

Ilona Jędrasik, Prezeska Zarządu Fundacji ClientEarth
Prawnicy dla Ziemi
Joanna Furmaga, Prezeska Zarządu Polskiej Zielonej Sieci
Mirosław Proppé, Prezes Zarządu Fundacji WWF Polska

Przelewające się przez Europę protesty rolników, blokowanie głosowania ws. Nature Restoration Law i zagrożenie dla Europejskiego Zielonego Ładu to wyraźny sygnał, że zmiana klimatu oraz degradacja środowiska są zarówno przyczyną, jak i skutkiem wielu problemów społecznych, politycznych i ekonomicznych. Stanowią zarazem kluczowe wyzwania, wymagające natychmiastowej i skoordynowanej reakcji na wszystkich płaszczyznach życia społecznego w wymiarze lokalnym i globalnym.

– Zarządzanie zmianą to w 95% przekonanie ludzi do zmian. Każda zmiana zaczyna się od wysłuchania i zrozumienia emocji, czemu człowiek zmian się boi – mówi Mirosław Proppé, Prezes Zarządu Fundacji WWF Polska

Rola organizacji pozarządowych w budowaniu energetyki obywatelskiej

Organizatorzy sesji:

ClientEarth Prawnicy dla Ziemi
Polska Zielona Sieć
Fundacja WWF Polska

Prowadzenie:

Mateusz Kowalik, Polska Zielona Sieć

Osoby występujące:

Anna Frączyk, ClientEarth Prawnicy dla Ziemi
Krzysztof Mrozek, Polska Zielona Sieć
Mikołaj Troczyński, Fundacja WWF Polska

Organizacje pozarządowe odgrywają kluczową rolę w promowaniu samorządności energetycznej oraz budowaniu wspólnot energetycznych w oparciu o ideę rozproszonej energetyki obywatelskiej. Inicjują projekty związane z produkcją energii z odnawialnych źródeł, takie jak instalacje fotowoltaiczne czy mikrosieci energetyczne. Poprzez organizowanie warsztatów, szkoleń, kampanii informacyjnych oraz udostępnianie materiałów edukacyjnych zwiększają one świadomość społeczną na temat możliwości wykorzystania energii odnawialnej oraz roli, jaką mogą odegrać wspólnoty energetyczne w tym procesie. Informując o programach wsparcia, dostępnych technologiach oraz korzyściach finansowych związanych z własnymi instalacjami OZE, zachęcają społeczność i jednostki do aktywnego uczestnictwa w procesie transformacji energetycznej.

– Transformacja będzie sprawiedliwa albo nie będzie jej w ogóle. Jednym z największych problemów jest ubóstwo energetyczne i to, że wielu ludzi po prostu na to nie stać. Dlatego jako organizacje środowiskowe i klimatyczne możemy oprzeć się na doświadczeniu innych organizacji zajmujących się sprawami społecznymi i wykluczeniem – mówi Mikołaj Troczyński, Ekspert ds. Klimatu Fundacji WWF Polska

Kampania społeczna: Jesteśmy tu i teraz | #ToDziała

Dorota Setniewska
Stowarzyszenie Klon/Jawor

Podczas tegorocznego OFIP-u zainaugurowaliśmy kampanię Jesteśmy tu i teraz | #ToDziała. Osoby uczestniczące w sesji otwierającej wydarzenie mogły obejrzeć spot wideo, w którym celebryci wraz z aktywistami i aktywistkami odczarowują wizerunek działaczy i działaczek, często postrzeganych jako „anioły” stworzone do pomagania. W kampanii pokazujemy, kim są osoby pracujące w organizacjach społecznych, jakie mają motywacje, z czym się mierzą, a także jak różnorodne działania prowadzą.

Badania pokazują, że od lat systematycznie rośnie zaufanie Polek i Polaków do organizacji pozarządowych – według raportu Stowarzyszenia Klon/Jawor z 2023 roku ufa nam 63% Polek i Polaków. Gdy porównamy zaufanie do organizacji pozarządowych w Polsce i w pozostałych krajach europejskich, okazuje się, że wypadamy dobrze, jednak w opinii członków OFOP-u stać nas na więcej. Dlatego konieczne jest ciągłe działanie na rzecz poszerzania wiedzy i świadomości na temat roli NGO w życiu publicznym. Szczególnie, że w polskim społeczeństwie wyraźnie dominuje przekonanie, że głównym przedmiotem działalności organizacji jest zbieranie pieniędzy na cele dobroczynne.

Kampania Jesteśmy tu i teraz | #ToDziała powstała we współpracy z organizatorami kampanii Organizacje społeczne. To działa!, wspólnej inicjatywy kilkudziesięciu organizacji, które w 2018 roku połączyły siły, aby w duchu pozytywnej komunikacji opowiadać o konkretnych działaniach organizacji społecznych w całej Polsce. Obie akcje realizują te same cele: zmianę stereotypowego postrzegania organizacji, przybliżanie ich działań, pokazywanie efektów i zachęcanie do angażowania się.

Pierwsze spoty promujące cele kampanii Jesteśmy tu i teraz | #ToDziała można obejrzeć w przestrzeni internetowej i mediach społecznościowych OFOP-u i #todziała. Akcja potrwa do września 2024 roku, a do udziału w niej będziemy zapraszać działaczy i działaczki z całej Polski.

Organizatorzy kampanii:

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych (OFOP) oraz inicjatywa „Organizacje społeczne. To działa!”

Realizacja kampanii:

BERRY | Kolektyw Kreatywny www.kolektywkreatywny.pl

SPOT

Reżyseria, zdjęcia, montaż:

Krzysztof Komander, Piotr Dudak, Tomasz Kolak

Specjalne podziękowania za udział w kampanijnym spocie dla **Jadwigi Klaty** (OSADA.EARTH) i **Łukasza Kościuczuka** (Fundacja Rak'n'Roll) oraz **Julii Kamińskiej** i **Alana Andersza**.

Plan zdjęciowy spotu kampanii, ekipa tworząca spot i kampanię

Fragment spotu Jesteśmy tu i teraz. To działa!

Masz serce do działania?

Z nami założysz i poprowadzisz
organizację społeczną

Kursy online

Webinary

Poradniki

Pomogliśmy tysiącom organizacji.
Pomożemy i Tobie!

Poznaj naszą ofertę:

PDF
Jak założyć fundację
i napisać jej statut

KURS ONLINE
Jak sprzedawać
usługi i produkty

PDF
Poradnik o sprawozdaniu
finansowym

KURS ONLINE
Jak napisać dobry statut
stowarzyszenia i fundacji

I wiele innych z kategorii:

zakładanie organizacji

zarządzanie finansami

obowiązki i zasady działania

promocja

projekty i wnioski o dotacje

**Ekspertka wiedza
i praktyczne wskazówki
sprawdzone przez
tysiące organizacji**

Wejdź na:

→ edu.ngo.pl

Sprawdź całą ofertę:

Podczas Forum stworzyliśmy miejsce dla organizacji wspierających inne organizacje w codziennej działalności. Swoje stanowiska miały doświadczone NGO, konsorcja organizacji, sieci i instytucje. Wspólnym mianownikiem było wsparcie innych organizacji i osób działających społecznie, w różnych obszarach – od finansowania, doradztwa po konsultacje, innowacyjne narzędzia i przydatne rozwiązania.

Zależało nam także na pokazaniu sieciowania, współdziałania i dzielenia się kompetencjami w ramach sformalizowanych struktur, bo działając razem, możemy więcej!

W Targach Wsparcia udział wzięły:

- ▶ Centrum Archiwistyki Społecznej
- ▶ Fundacja Ashoka
- ▶ Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych
- ▶ Fundacja TechSoup
- ▶ Portal NGO.pl
- ▶ Stołeczne Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych (SCWO)
- ▶ Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
- ▶ Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych
- ▶ Witkac Software
- ▶ Sieć Doradców Lokalnych – Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
- ▶ Inicjatywa Nasz Rzecznik
- ▶ Stowarzyszenie Dialog Społeczny

www.cas.org.pl

portal www.zbioryspoleczne.pl

profil Facebook i Instagram [@CentrumArchiwistykiSpolecznej](https://www.instagram.com/CentrumArchiwistykiSpolecznej)

Historia wielu społeczności, wydarzeń i miejsc nie zostałaaby opowiedziana, gdyby nie pasja i aktywność setek osób i środowisk tworzących ruch archiwistyki społecznej. Ponad połowa z blisko 800 działających w Polsce archiwów społecznych jest prowadzona przez organizacje pozarządowe.

Centrum Archiwistyki Społecznej powstało z inicjatywy Fundacji Ośrodka KARTA i Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego po to, by wspierać ten oddolny ruch. Dzielimy się wiedzą, inspirowujemy i wspieramy inicjatywy archiwistów społecznych z całej Polski. Pomagamy tworzyć nowe archiwa społeczne, aby zachować jak najwięcej świadectw życia społecznego i trwale je zabezpieczyć. Wspólnie z archiwami społecznymi z całej Polski rozbudzamy zainteresowanie historią społeczną, aby móc lepiej rozumieć przeszłość i teraźniejszość.

Jak działamy?

- ▶ szkolimy – m.in. z zakresu opracowywania i digitalizacji zdjęć i dokumentów życia społecznego, przechowywania zbiorów czy nagrywania historii mówionej,
- ▶ prowadzimy portal Zbiory Społeczne (zbioryspoleczne.pl), na którym można przeglądać tysiące materiałów udostępnionych przez archiwa społeczne z całej Polski – fotografii, dokumentów, nagrań audio i wideo,
- ▶ rozwijamy Otwarty System Archiwizacji (OSA), bezpłatne narzędzie do archiwizacji zbiorów, z którego korzysta już ponad 300 archiwów społecznych,
- ▶ organizujemy wydarzenia, które są przestrzenią do wymiany doświadczeń i inspiracji, m.in. Kongres Archiwów Społecznych i Akademię Archiwistyki Społecznej,
- ▶ promujemy archiwa społeczne z całej Polski – upowszechniamy archiwistykę społeczną jako sposób na odkrywanie lokalnych historii oraz aktywizowanie społeczności i budowanie społeczeństwa obywatelskiego,
- ▶ animujemy ruch archiwistyki społecznej poprzez tworzenie projektów kulturalnych, wydawanie publikacji, organizowanie konkursów, spotkań i debat. Twórców zachęcamy do czerpania z bogactwa archiwaliów i kryjących się za nimi historii,
- ▶ opracowujemy materiały edukacyjne, które wskazują dobre praktyki w gromadzeniu i upowszechnianiu zbiorów społecznych.

Fundacja Ashoka

www.ashoka.org/pl-pl

Od ponad 25 lat Ashoka jest obecna w Polsce, wspierając niezwykle innowatorki i wybitnych innowatorów społecznych, buduje i rozwija społeczności liderek i liderów zmian, którzy dostrzegają, że świat potrzebuje, żeby każda osoba była twórcą zmian na lepsze – *changemakerem*. W Ashoce działamy w oparciu o ich mądrość i doświadczenia, wspierając ekosystem innowacji społecznych i prowadząc różnorodne działania, które spaja jeden cel. Chcemy, żeby każda osoba mogła być twórcą, twórczynią zmian na rzecz dobra wspólnego. Razem możemy zmienić kulturę i przebudować instytucje, by wspierały wprowadzanie zmian dla dobra wspólnego.

Fise -> Fundacja Inicjatyw Społeczno-ekonomicznych

www.fise.org.pl

W FISE od 1990 roku zabiegamy o taką rzeczywistość, w której każdy człowiek ma dostęp do godnej pracy. W centrum swojego zainteresowania i działań stawiamy człowieka, a pracę uznajemy za wartość i ważny element jego życia.

Staramy się tak wpływać na zmiany systemu społeczno-ekonomicznego, aby był on coraz bardziej elastyczny, otwarty na współpracę i efektywny. Uważamy, że nie jest to możliwe bez włączenia obywateli w tworzenie i realizację zadań publicznych. Dlatego też takie terminy jak „ekonomia społeczna” czy „partycypacja publiczna” są dla nas bardzo istotne.

Fundacja pomaga w różnym zakresie i w różny sposób, w miarę, jak zmienia się rynek, w odnalezieniu się na nim osobom mającym utrudniony dostęp do pracy, ucząc przy tym przedsiębiorczości.

FISE działa z poszanowaniem zasad partnerstwa, z zachowaniem norm etycznych, w poczuciu odpowiedzialności za jakość i skutki realizowanych działań, z dbałością o środowisko naturalne.

Nasze projekty

Ekonomia społeczna

Prowadzony przez FISE od 2009 roku Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej to przykład działania skierowanego bezpośrednio do osób w trudnej sytuacji na rynku pracy, ale również do organizacji pozarządowych myślących o ekonomizacji swoich działań. OWES służy edukacji początkujących przedsiębiorców i inkubacji przedsiębiorstw społecznych.

Istniejące przedsiębiorstwa społeczne FISE stara się wspierać poprzez Klaster ES, przedsięwzięcie, w ramach którego zespół fundacji, zewnętrzni eksperci oraz przedsiębiorcy społeczni pracują nad stworzeniem dobrych jakościowo i atrakcyjnych dla zwykłego klienta produktów.
www.owes.warszawa.pl

Punkt informacji zawodowej dla cudzoziemców

Organizujemy i prowadzimy specjalistyczne wsparcie, m.in. doradztwo i poradnictwo zawodowe oraz coaching kariery, poradnictwo w zakresie legalizacji pobytu, doradztwo i szkolenia w zakresie zakładania przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstw społecznych, wizyty studyjne, spotkania z ekspertami rynku pracy, płatne staże i praktyki, kursy i szkolenia rozwijające kompetencje zawodowe i osobiste.

Obecnie nasz program jest poszerzony o następujące projekty:

- ▶ Reframery: Program dla migrantek i migrantów z Ukrainy chcących rozwinąć działalność ekonomiczną lub rozważających jej rozpoczęcie w Polsce.
- ▶ Refugee Employability Program: Program aktywizacji zawodowej.
- ▶ TransferHUB – inkubator innowacji społecznych w obszarze pracy www.transferhub.pl
- ▶ Projekt SKI.F.T., który ma na celu umożliwienie mikro- i małym przedsiębiorstwom ekonomii społecznej:
 - opracowania zrównoważonych modeli biznesowych, opartych również na nowych technologiach jako elementach wspierających,
 - przemyślenia swojej roli również w relacjach z innymi podmiotami prywatnymi i publicznymi oraz w tworzeniu lokalnych zielonych rynków i lokalnych łańcuchów wartości,
 - skutoczniejszego komunikowania swoich działań.

Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

www.frso.pl

FRSO jest niezależną organizacją pozarządową, nienastawioną na zysk. Prowadzi wsparcie dla innych organizacji pozarządowych w formie szkoleń, konsultacji (doradztwa) i pomocy w wymianie informacji.

FRSO od 23 lat realizuje ogólnopolski program „Fimango – Zarządzanie finansami w organizacjach pozarządowych” stanowiący edukacyjne wsparcie dla lokalnych podmiotów pozarządowych z całej Polski. Kluczowe działania doradcze realizuje program Sieć Doradztwa Lokalnego. To powiększająca się grupa specjalistów, którzy wspierają lokalnie organizacje społeczne i podnoszą wiedzę na temat prowadzenia podmiotów.

FRSO prowadzi także (jako lider bądź partner) trzy mazowieckie Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej, działając na rzecz rozwoju podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, oferując im wsparcie merytoryczne oraz finansowe.

www.techsoup.pl

TechSoup Polska od lat wspiera organizacje pozarządowe w ich drodze do cyfrowej transformacji. Nasza misja to dostarczanie NGO nowoczesnych narzędzi i zasobów technologicznych, które pomagają w efektywnej realizacji ich misji społecznych.

Diagnoza potrzeb cyfrowych

Bezpłatne narzędzie online, które pozwala organizacjom na samodzielne zidentyfikowanie obszarów wymagających rozwoju technologicznego. Generuje spersonalizowane rekomendacje dotyczące technologii, szkoleń i materiałów edukacyjnych.

Dostęp do narzędzi

Dzięki partnerstwom z wiodącymi firmami technologicznymi umożliwiamy NGO dostęp do oprogramowania i sprzętu po znacznie obniżonych cenach. Nasz katalog obejmuje różnorodne narzędzia, od pakietów biurowych po zaawansowane rozwiązania IT.

Wsparcie sektora

Oferujemy wsparcie w zakresie strategii cyfrowej, pomagając NGO planować i realizować projekty rozwoju cyfrowego.

Programy i działania:

TECHSOUP EUROPE

Jesteśmy europejskim oddziałem amerykańskiej fundacji TechSoup, który współpracuje z organizacjami wzmacniającymi potencjał społeczeństwa obywatelskiego. Razem obsługujemy społeczność ponad 575 000 organizacji społeczeństwa obywatelskiego w regionie, dzięki czemu mogą one czerpać korzyści z technologii, koncentrować się na swojej misji i wprowadzać zmiany społeczne.

PROGRAM „DIGITAL ACTIVISM PROGRAM”

Od 2018 roku Digital Activism Program, realizowany przez TechSoup Europe i sieć organizacji partnerskich będących częścią TechSoup Global Network, zapewnia wiedzę, narzędzia, technologię, granty oraz możliwość współdziałania w grupie organizacji społeczeństwa obywatelskiego na całym świecie, w tym w Europie Środkowo-Wschodniej, Ameryce Łacińskiej, Afryce Południowej oraz Zachodniej.

Dzięki wsparciu programu organizacje pozarządowe (społeczne) oraz osoby aktywistyczne zwiększają swoją odporność na dezinformację oraz mogą skutecznie odpowiadać na współczesne wyzwania cyfrowe i efektywniej realizować swoją misję.

PLATFORMA HIVE MIND COMMUNITY (w skrócie: „Hive Mind”)

Hive Mind to przestrzeń edukacyjna (platforma cyfrowa) współtworzona przez TechSoup Europe i międzynarodowych partnerów w ramach Digital Activism Program. Hive Mind oferuje wiedzę i praktykę bazujące na sprawdzonych i aktualnych materiałach publikowanych na blogu, bezpłatnych szkoleniach i kursach online, narzędziach cyfrowych dla organizacji pozarządowych oraz aktywistów i aktywistek, a także sieć kontaktów i społeczność służące współpracy, wsparciu i wzajemnej inspiracji.

Inicjatywa Nasz Rzecznik

www.naszzecznik.pl

Inicjatywa „Nasz Rzecznik”, działająca przy Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych, to koalicja ponad 140 organizacji społecznych i osób aktywistycznych, która współpracuje z Rzecznikiem Praw Obywatelskich i Biurem RPO i dba o to, by prawa każdego i każdej z nas były przestrzegane. W dziesięciu zespołach roboczych identyfikujemy najpilniejsze problemy i proponujemy systemowe rozwiązania. Interweniujemy, edukujemy, działamy rzeczniczo, prowadzimy ważne kampanie społeczne, organizujemy wartościowe warsztaty, seminaria, konferencje. W 2024 roku znaleźliśmy się w gronie 16 inicjatyw europejskich wyróżnionych stypendium Changemakers for Democracy.

Portal NGO.pl

www.ngo.pl

Portal organizacji pozarządowych NGO.PL to największe źródło wiedzy, praktycznych porad i kontaktów dla organizacji społecznych w Polsce. Od 2000 roku informujemy o tym, co ważne w pozarządowym świecie, dostarczamy wiedzy, jak założyć i prowadzić organizację, oraz umożliwiamy społecznikom i społeczniczkom informowanie o swoich działaniach. Portal ngo.pl jest rozpoznawalny przez 82% polskich organizacji. Każdego roku odwiedza nas ok. 4 milionów użytkowników. Możesz nas spotkać także w mediach społecznościowych (FB, YT, X, LN, Instagram).

Stołeczne Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych

www.warszawa.ngo.pl/scwo

SCWO to system bezpłatnego wsparcia dla organizacji działających na rzecz Warszawy i mieszkających w niej osób.

Wspieramy rozwój organizacji pozarządowych i ich współpracę z samorządem m.st. Warszawy. Do korzystania z SCWO zapraszamy zarówno nowo powstałe fundacje i stowarzyszenia, jak i te z dłuższym stażem, a także osoby, które dopiero planują założyć organizację.

Pracujemy również z urzędnikami i urzędniczkami współpracującymi z NGO oraz z organizacjami zaangażowanymi w Komisje Dialogu Społecznego.

WITKAC Software

www.witkac.pl

Naszą misją jest łączenie technologii z ideą społeczną!

Witkac Software jest prężnie działającym *software house* z siedzibą w Słupsku. Od ponad dziesięciu lat opracowane przez nas technologie oraz systemy z sukcesami wspierają rozwój społeczeństwa obywatelskiego w Polsce.

Cieszymy się pozycją lidera rynku i renomą oraz zaufaniem wśród licznych klientów w całym kraju. Jesteśmy cenieni za intuicyjność, bezpieczeństwo i niezawodność naszych rozwiązań, możliwość ich elastycznego dostosowania do istniejących procedur oraz integracji z innymi systemami, a także powdrożeniowe wsparcie techniczne i merytoryczne.

WITKAC Generator wniosków

Rewolucyjny system wspierający współpracę grantodawców z organizacjami społecznymi. Ułatwia ogłaszanie konkursów, nabór i ocenę wniosków, tworzenie umów i weryfikację sprawozdań, eliminując błędy formalne i oszczędzając czas oraz zasoby.

WITKAC eStypendia

Innowacyjna platforma upraszczająca procedurę stypendialną. Ułatwia ogłaszanie naborów w dowolnym obszarze, aplikowanie, ocenę, generowanie umów i przetwarzanie dokumentacji, oferując intuicyjny interfejs i niezawodne działanie.

WITKAC Karta mieszkańca

Mający postać fizycznej karty oraz aplikacji mobilnej system umożliwiający mieszkańcom ko-

rzystanie z pakietu usług obejmujących między innymi bezpłatny lub tańszy dostęp do miejskiej oferty kulturalnej, sportowej czy rekreacyjnej.

System Obsługi Wolontariatu (SOW)

Stworzone dla Korpusu Solidarności ogólnopolskie narzędzie do komunikacji wolontariuszy i organizacji, umożliwiające dodawanie ofert pracy, prowadzenie dziennika godzin, dostęp do Karty Wolontariusza oraz zarządzanie wolontariuszami. Dostępny jako aplikacja webowa i mobilna.

Wpłacam

Prowadzona dla portalu NGO.pl prosta w obsłudze i bezpieczna aplikacja dla stowarzyszeń i fundacji pomagająca zbierać przez internet darowizny oraz budować relacje z darczyńcami.

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych

www.ofop.eu

OFOP istnieje od 2003 roku. Reprezentujemy niezależne organizacje obywatelskie, żeby ułatwić im działanie w demokratycznym państwie prawa. Społeczeństwo obywatelskie widzimy jako sieć niezależnych i różnorodnych inicjatyw. Wierzymy w społeczeństwo obywatelskie, praktykujemy demokrację, dbamy o niezależność organizacji pozarządowych. Chcemy, żeby miały głos, reprezentację i uznanie.

Sieciujemy | Interweniuujemy | Wspieramy

Federację tworzą zarówno małe, działające lokalnie stowarzyszenia i fundacje, jak i federacje regionalne oraz organizacje ogólnopolskie. Wśród nas są m.in. organizacje harcerskie, strażniczki, organizacje zajmujące się ekologią, zdrowiem, pomocą charytatywną, edukacją, kulturą, rozwojem lokalnym.

Mamy reprezentantów w różnych zespołach eksperckich i konsultacyjnych: radach, komisjach, komitetach monitorujących fundusze europejskie i polityki publiczne. Prowadzimy działania na poziomie ogólnopolskim i międzynarodowym.

Jesteśmy organizatorem Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych (OFIP) odbywającego się co trzy lata od 1996 roku – największego i najstarszego święta działających społecznie osób i organizacji.

● Stowarzyszenie Dialog Społeczny

www.dialogspoleczny.org

Naszym celem jest zjednoczenie we wspólnej organizacji, będącej gronem przyjaciół, tych, którzy widzą działalność społeczną jako sposób zmiany świata na lepsze. Chcemy wspierać się nawzajem w działaniu na rzecz tego, by organizacje społeczne stały się ważnym elementem życia społecznego i gospodarczego naszego kraju. Aby były „proste w obsłudze” i przejrzyste w działaniu. Chcemy promować te idee zarówno własnym przykładem, jak i edukacją (w tym namawiać działaczy społecznych do samokształcenia w zakresie tradycji, teorii i praktyki działalności społecznej), a także – w miarę możliwości – wspierać organizacje prawdziwie społeczne. Działania stowarzyszenia to inicjowanie wewnętrznej debaty, a także dokumentowanie historii samoorganizacji w Polsce – np. tworzenie wspólnie z OFOP-em Biblioteki Historii Społecznej „Bez Fikcji”. Członkowie stowarzyszenia indywidualnie angażują się w różnorodne procesy rzecznicze na rzecz sektora pozarządowego, biorą udział w działaniach federalizacyjnych i pracach ciał dialogu obywatelskiego.

● Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

www.niw.gov.pl

Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego to pierwsza w historii Polski agencja wykonawcza odpowiedzialna za wspieranie społeczeństwa obywatelskiego, działalności pożytku publicznego i wolontariatu. Służymy organizacjom pozarządowym, kierując do nich programy wsparcia merytorycznego i finansowego.

SŁUŻBA OBYWATELOM

Wspieramy organizacje pozarządowe, dostosowując nasze działania do ich potrzeb oraz uwarunkowań III sektora. Upraszczamy procedury tak, by nasze rozwiązania były dostępne dla jak największej liczby środowisk pozarządowych, niezależnie od ich potencjału czy zasobów. Wierzymy, że właśnie te działania przyczynią się do budowy silnego i stabilnego społeczeństwa obywatelskiego w Polsce.

WIEDZA I KOMPETENCJE

NIW-CRSO to nowoczesna instytucja, która realizuje cele społeczne według najwyższych standardów zarządzania. Jesteśmy zaangażowanym zespołem specjalistów doskonale znających branżę pozarządową. Naszą misją jest służyć obywatelom i wraz z nimi budować społeczeństwo obywatelskie w jego nowoczesnej formule.

PARTNERSTWO I WSPÓŁPRACA

Organizacje pozarządowe to nasi partnerzy, z którymi chcemy wspólnie budować silne i świadome społeczeństwo obywatelskie. Ich udział w realizacji tego dzieła jest kluczowy, dlatego do naszej współpracy podchodzimy z należyty szacunkiem i oczekiwaną otwartością. Wierzymy, że przejrzyste zasady, konsultowanie działań i zamierzeń, a także otwarty dialog gwarantują optymalne wykorzystanie potencjału społecznego Polaków.

Stoiska na Targach Wsparcia

Lista organizacji i instytucji reprezentowanych na IX OFIP-ie

ACFR

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce

Akademicki Związek Sportowy

Akcja Demokracja

Aktywny Koszalin

Armia Zbawienia w RP

Association Center for Public Innovation

Association Thirdspace

Bartpol Aleksandra Kaleta

Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji

Gminy Lubiewo

Bielawski Uniwersytet Trzeciego Wieku

Bieszczadzkie Stowarzyszenie na rzecz

Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej

„Promyk Nadziei”

Biuro Rzeczniczki Praw Dziecka

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Bytomskie Stowarzyszenie na rzecz Dzieci

i Młodzieży Niepełnosprawnej

Centralna Rada Romów w Polsce

Centre for Democracy and Law Miko Tripalo

Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań

Społecznych

Centrum Aktywności Obywatelskiej

w Dąbrowie Górniczej

Centrum Archiwistyki Społecznej

Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów

Centrum ds. Katastrof i Klęsk Żywiolowych

Tratwa

Centrum Inicjatyw Obywatelskich

w Słupsku

Centrum Komunikacji Społecznej Urzędu

m.st. Warszawy

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw

Obywatelskich OPUS

Chórtownia

Civic Alliance – Latvia

Civil Society Development Foundation

Civil Society Europe

ClientEarth Prawnicy dla Ziemi

Collegium Civitas

Departament Społeczeństwa

Obywatelskiego KPRM

Deputy Minister for European Affairs

Dexis Consulting

Dolnośląska Federacja Organizacji

Pozarządowych

Dom Sztuki

Dom Ukraiński w Przemysłu

Dzierżoniowski Ośrodek Wolontariatu

Dzierżoniowskie Stowarzyszenie Seniorów

i Osób Niepełnosprawnych „Latarka”

EEA GRANTS Financial Mechanism Office

Equal Sign

European Civic Forum

Europejskie Ugrupowanie na Rzecz

Edukacji i Kreowania Aktywności EUREKA

Expert Forum (EFOR) Association, Romania

FDSC Civil Society Development Foundation

Federacja Mazowia

Federacja Polskich Banków Żywności

Federacja Przystań Warszawa

FEWE/SMOK/MP

Forum Apulum

Forum Darczyńców

Forum for Freedom in Education

Free Belarus Center

Friendship Art Education Foundation

Frivillighet Norge/The Association of NGOs

in Norway

Fundacja „Dom tam gdzie Ty”

Fundacja „Nadzieja Rodzinie”, MRDPP

Fundacja „Nierusz Natura”

Fundacja „Teatr Układ Formalny”

Fundacja „Wkra Możliwości”
Fundacja „Zdążyć z miłością”
Fundacja ADDO
Fundacja Akademia Organizacji
Obywatelskich (FAOO)
Fundacja Akademia Sztuk Wszelakich
Fundacja Ari Ari
Fundacja Ashoka
Fundacja Autism Team
Fundacja AVE
Fundacja BezMiar
Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych
Fundacja Cemex „Budujemy Przyszłość”
Fundacja Centrum Nauki i Rozwoju Żuraw
Fundacja Centrum Pomocy Humanitarnej
My z Wami
Fundacja Civis Polonus
Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
Fundacja Dialog Europejski
Fundacja dla Polski
Fundacja Dobra dla dobra
Fundacja Dzierżoniowski Uniwersytet
Trzeciego Wieku
Fundacja Edukacja dla Demokracji
Fundacja Edukacyjno-Sportowa ReGeneracja
Fundacja EKSPONAT
Fundacja Feminoteka
Fundacja Fundusz Współpracy
Fundacja Głębokiej Demokracji
Fundacja h2o
Fundacja Herosi
Fundacja Honores
Fundacja Huba
Fundacja Im. Księdza Aleksandra
Fedorowicza „Przyjaciele Alego”
Fundacja im. Stefana Batorego
Fundacja Inicjatyw Społeczno-
Ekonomicznych
Fundacja Inna Przestrzeń
Fundacja Instytut Psychologii Stresu
Fundacja Instytut Spraw Obywatelskich
Fundacja Integracja

Fundacja Kaczuchy Dziennikarskie
Fundacja Kierunek Kultura
Fundacja Kocham Maków
Fundacja Korony Drzew – dobre życie
po 50
Fundacja Księstwo Ziębickie
Fundacja KULTURA
Fundacja Kultura nie boli
Fundacja Mam Pomysł
Fundacja Maszt
Fundacja Mazowia
Fundacja MEAKULTURA
Fundacja Merkury Wałbrzych
Fundacja Miasta Słów
Fundacja Miasto Obywatelskie Lubartów
Fundacja Młodego Kina
Fundacja na rzecz Collegium Polonicum
Fundacja na rzecz prawdziwych relacji
człowiek-zwierzę „Dobro.stan”
Fundacja Nasz Wybór
Fundacja Nieodkądalni
Fundacja Niwa
Fundacja Nocy i Dni
Fundacja Nowe Formy
Fundacja Oczami Brata
Fundacja Orange
Fundacja Pod Aniołem
Fundacja Pokolenia
Fundacja Pole Dialogu
Fundacja Polskie Forum Migracyjne
Fundacja Pomoc Potrzebującym
Fundacja Pro Cultura
Fundacja Pro NGO
Fundacja Promo&Fund
Fundacja Przemian Społecznych Zmiana
Fundacja Przestrzeń Rozwoju
Fundacja Przyjaciół Młodzieżowego Strajku
Klimatycznego
Fundacja Przyjaźń Sztuka Edukacja
Fundacja Razem dla Rozwoju Obszarów
Wiejskich
Fundacja RC

Fundacja Res Publica
Fundacja Rest-Art
Fundacja Rodzic w mieście
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej
im. J. Regulskiego
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej RO
w Lublinie
Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej
Fundacja Rozwoju Inicjatyw Społecznych
„FRIS”
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa
Informacyjnego FRSI
Fundacja Rozwoju Społeczeństwa
Obywatelskiego FRSO
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji FRSE
Fundacja Santander Bank Polska SA
Fundacja Sempre a Frente
Fundacja SocLab
Fundacja Sofjka – edukacja i rozwój
Fundacja SOS Życie
Fundacja Sóweczka Wspieranie i Rozwój
Edukacji
Fundacja Stocznia
Fundacja Szkoła Liderów im. Zbigniewa
Pełczyńskiego
Fundacja Sztuka
Fundacja Teatru Trans-Atlantyk
Fundacja TechSoup
Fundacja Tęczowy Kocyk
Fundacja trzeci.org
Fundacja tu obok
Fundacja Turkusowe Śniadania
Fundacja Tulipan
Fundacja TUS
Fundacja Układ Formalny
Fundacja Uskrzydleni
Fundacja Via Salutis
Fundacja W Drodze
Fundacja W Stronę Dialogu
Fundacja Wolne Miejsce
Fundacja Wsparcia i Mediacji Pax Cordis
Fundacja Wspierania Integracji Społecznej
OMNES SIMUL

Fundacja Wspomagania Wsi
Fundacja Wspólnota Wielopokoleniowa
Fundacja Współpracy Międzynarodowej
Polsko-Ukraińskiej „Free Dom”
Fundacja WWF Polska
Fundacja Wymiany Kulturowej toTU toTAM
Fundacja YOUkraine
Fundacja Zaprojektowane do Działania
Fundacja Zastopuj
Fundacja Zwalcz Nudę
Fundusz Feministyczny (FemFund)
Fundusz Obywatelski im. Henryka i Ludwiki
Wujców
Gdańska Rada NGO
Glopolis
Główny Urząd Statystyczny
Gmina Pawonków
Green REV Institute
Grupa Żabka
Helsińska Fundacja Praw Człowieka
Human Rights House Foundation
Inicjatywa „Nasz Rzecznik”
Instytut Bezpieczeństwa i Rozwoju
Międzynarodowego
Instytut Dobrej Komunikacji
Instytut Edukacji i Rozwoju Społeczno-
Gospodarczego OSTOJA
Instytut Finansów Publicznych
Instytut Prawa i Społeczeństwa INPRIS
Instytut Rozwoju Liderów
Instytut Spraw Obywatelskich
Instytut Spraw Publicznych
JASNA10: Społeczna Instytucja Kultury
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Kancelaria Prezydenta RP
Kloop
Klub Senior + Pieszyce
Koalicja na rzecz Równych Praw Equality
Watch
Koalicja Ruchów Krakowskich „Wspólnie
dla Miasta”
Koło Gospodyń Wiejskich w Sarbiewie
„Sarbiewianki”

Komitet Obrony Demokracji KOD
Kongres Kobiet
Krajowa Koalicja na rzecz Pracy z Młodzieżą
Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział
Kielce
Krytyka Polityczna
Laska Nebeska
Legalden
Lifterka – Możesz więcej
Lubelskie Forum Organizacji osób
Niepełnosprawnych – Sejmik Wojewódzki
Ludowy Klub Sportowy Wicher Przelewice
Małe Muzea. Federacja
Miejska Rada Działalności Pożytku Publicznego
Miejski Dom Kultury w Wągrowcu
Ministerstwo Edukacji
Ministerstwo Funduszy i Polityki
Regionalnej, Departament EFS
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki
Społecznej
Ministerstwo Sprawiedliwości
Młodzieżowy Klub Koszykówki
Młodzieżowy Sejmik Województwa
Dolnośląskiego
Moc Partnerstwa
Muzeum Oręża i Techniki Użytkowej
Muzeum Powstania Warszawskiego
My, Rodzice Stowarzyszenie Matek, Ojców
i Sojuszników Osób LGBTQIA
Nadace OSF
Narodowa Rada Rozwoju
Narodowy Instytut Wolności – Centrum
Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
NIW-CRSO
National Democratic Institute
Norwegian Embassy in Warsaw
Norwegian Helsinki Committee
Obserwatorium Bezpieczeństwa
Obywatelska Kontrola Wyborów
Obywatelski Akcelerator Innowacji (dawniej
Fundacja Kuźnia Kampanierów)
Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego
Krzyża w Dzierżoniowie

Ogólnopolska Federacja na rzecz
Rozwiązywania Problemu Bezdomności
Ogólnopolska Federacja Organizacji
Pozarządowych OFOP
Ogólnopolski Związek Rewizyjny
Spółdzielni Socjalnych OZRSS
Ogólnopolski Związek Zawodowy
Inicjatywa Pracownicza – Komisja NGO
Ökotárs – Hungarian Environmental
Partnership Foundation
Open Estonia Foundation
Open Lithuania Foundation
Open Society Institute – Sofia
Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”
Ośrodek Wspierania Organizacji
Pozarządowych OWOP
OZKGW RAZEM
Partnerstwo Otwarty Jazdów
PATCHWORK Stowarzyszenie
na rzecz imigranckich rodzin osób
z niepełnosprawnością
Polish Council for Youth Organizations
Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży
Polska Fundacja im. Roberta Schumana
Polska Zielona Sieć
Polski Związek Niewidomych Okręg
Dolnośląski Koło Dzierżoniów
Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób
z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło
w Myślenicach
Polskie Stowarzyszenie Nordic Walking
Polskie Stowarzyszenie Osób z Celiakią
i na Diecie Bezglutenowej
Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych
Polskie Towarzystwo Turystyczno-
Krajoznawcze
Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem
Oddział Szczecin
Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności
Portal NGO.pl
Powiat Piaseczyński
Pracownia Inspiracji Kulturalnych
Pracownia Pozarządowa

Prochownia Żoliborz
Provident Polska SA
Przemyska Rada Kobiet
PTTK Żyrardów
Rada Miasta Gdyni
Rada Organizacji Pozarządowych Miasta
Olsztyna
Regionalne Centrum Wolontariatu w Gdańsku
Right to Protection
Ruch społeczny: Godność i Wsparcie
Drogą i Nadzieją
Sejm RP
Sieć Obywatelska Watchdog Polska
Sieć SPLOT
Sieć Wałbrzyska Ekonomia Społeczna
Siemońskie Stowarzyszenie Emerytów,
Rencistów i Inwalidów SIEMA
Slovak Fundraising Centre
SOS dla Edukacji
Stała Konferencja Ekonomii Społecznej SKES
Starostwo Powiatowe w Dzierżoniowie
Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim
Starostwo Powiatowe w Płońsku
Stowarzyszenie Morena
Stowarzyszenie „Chojnice – Tu Bije Moje
Serce”
Stowarzyszenie „Pracownia Etnograficzna”
im. Witolda Dynowskiego
Stowarzyszenie „Projekt Polska”
Stowarzyszenie „Trzy Kropki”
Stowarzyszenie „Wzgórza Kiełczyńskie”
Stowarzyszenie #wartomediować
Stowarzyszenie Aktywizacji Społecznej
TuRazem
Stowarzyszenie Aktywne Beskidy
Stowarzyszenie Aktywności Obywatelskiej
Bona Fides
Stowarzyszenie Aktywny Wojkowicki Senior
Stowarzyszenie Alterno
Stowarzyszenie Animacji Kultury Pogranicza
Folkowisko
Stowarzyszenie BORIS
Stowarzyszenie Centrum PISOP

Stowarzyszenie Design for change Polska
Stowarzyszenie Dialog Społeczny
Stowarzyszenie Dla Siedlec
Stowarzyszenie E-learningu Akademickiego
Stowarzyszenie Edukacji Społeczno-
Zawodowej ESPRIT
Stowarzyszenie Enjoy Leoncin
Stowarzyszenie Europa i My
Stowarzyszenie Europe4Youth
Stowarzyszenie EZG
Stowarzyszenie Forum Odpowiedzialnego
Biznesu
Stowarzyszenie Harcerskie
Stowarzyszenie Historyczne Mazowska
Północnego
Stowarzyszenie Hospicjum Opolskie
Stowarzyszenie im. Stanisława
Brzozowskiego
Stowarzyszenie Inicjatyw Możliwych
RzeczJasna
Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych
RAZEM
Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska
Pro Civium
Stowarzyszenie Integracja i Rozwój
Stowarzyszenie Interwencji Prawnej
Stowarzyszenie Jesteśmy razem
Stowarzyszenie Kampania Przeciw
Homofobii KPH
Stowarzyszenie Klon/Jawor
Stowarzyszenie Koszaliński Klub Amazonka
Stowarzyszenie Kujawsko-Pomorski Ośrodek
Wsparcia Inicjatyw Pozarządowych TŁOK
Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowo-
Sportowe „KOS”
Stowarzyszenie Lokomotywa Rozwoju
Stowarzyszenie Mierz Wysoko
Stowarzyszenie Międzyszkolny Klub
Sportowy ŻAGIEW Dzierżoniów
Stowarzyszenie Miłośników Dębna
Stowarzyszenie Miłośników Kolei
Wąskotorowych SEMAFOR w Ińsku
Stowarzyszenie Misericordia w Zabrze

Stowarzyszenie Młodych Gminy Płużnica
Stowarzyszenie MOCnaMOC
Stowarzyszenie Morena
Stowarzyszenie MOST
Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy
Widuchowa
Stowarzyszenie Nowe Horyzonty
Stowarzyszenie OVUM
Stowarzyszenie Pamięci Narodowej
„CZWARTAK”
Stowarzyszenie POLITES
Stowarzyszenie Pomagamy Sercem
Stowarzyszenie Pomocy Iskierka
Stowarzyszenie Ponad Miedzą
Stowarzyszenie Projekt Brwinów
Stowarzyszenie Projekt Relacje
Stowarzyszenie Przymierze Rodzin
Stowarzyszenie RING
Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci
z zespołem Downa Iskierka w Szczecinie
Stowarzyszenie Siła Kobiet
Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce
w Polsce
Stowarzyszenie Tęczówka
Stowarzyszenie W.A.R.K.A.
Stowarzyszenie Wiedza i Rozwój / SELF
AND TEAM
Stowarzyszenie Wiosna
Stowarzyszenie Wsparcie Społeczne
Ja-Ty-My
Stowarzyszenie Związków Podkopian
Szkoła Podstawowa nr 1 w Pieszycach
Szlachetny Sygnał
Śląskie Forum Organizacji Pozarządowych
KAFOS
Świętokrzyski Klub Ekologiczny im.
św. Franciszka z Asyżu
Świętokrzyskie Stowarzyszenie Inicjatyw
Społecznych im. Stanisława Staszica
Teatr Chorea
Teatr Komuna Warszawa
The New School
Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”

Towarzystwo Inwestycji Społeczno-
Ekonomicznych TISE
TPD Zarząd Mazowieckiego Oddziału
Wojewódzkiego
Twork.shop
Urząd Gminy Dzierżoniów
Urząd m.st. Warszawy
Urząd Marszałkowski Województwa
Łódzkiego
Urząd Marszałkowski Województwa
Mazowieckiego w Warszawie
Urząd Miasta i Gminy Pieszyce
Urząd Miasta Płocka
Urząd Miasta w Dzierżonowie
Urząd Miasta w Kielcach
Urząd Miasta Zielona Góra
Urząd Miejski w Bielawie
Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej
Urząd Miejski w Złotoryi
Warszawski Dom pod Fontanną
WIELOPOKOLENIOWA Fundacja
Witkac Software
Włocławskie Centrum Organizacji
Pozarządowych i Wolontariatu
Wolna Szkoła
Workshop for Civic Initiatives Foundation
Wydział Architektury Politechnika
Warszawska
Zachodniopomorska Federacja
Pozarządowa
Zachodniopomorskie Forum Organizacji
Społecznych ZAFOS
Zielone Mosty Narwi
Związek Dużych Rodzin
Związek Stowarzyszeń Forum Lubelskich
Organizacji Pozarządowych
Związek Stowarzyszeń LGD9
Związek Ukraińców w Polsce Oddział
w Przemyślu
Żyrardowska Federacja Organizacji
Społecznych DZIAŁAJ.MY

Podsumowanie ankiety ewaluacyjnej

Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy wzięli udział w ankiecie ewaluacyjnej i podzielili się z nami swoimi spostrzeżeniami oraz opiniami na temat IX Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych. Wyniki ankiety prezentują wartościowe dane, które pokazują, jak osoby uczestniczące oceniły różne elementy Forum. Poniżej przedstawiamy krótkie podsumowanie.

Powody uczestnictwa w OFIP-ie 2024

Głównym motywem, który skłonił osoby uczestniczące do wzięcia udziału w tegorocznym OFIP-ie, była chęć kontaktu z innymi członkami środowiska organizacji pozarządowych. Aż 80,3% respondentów przyznało, że spotkanie się z osobami ze środowiska NGO było kluczowe. Umożliwiło wymianę doświadczeń, dyskusje na temat wyzwań i sukcesów, a także wzajemne inspirowanie się do dalszych działań.

Znacząca większość osób uczestniczących (70,8%) chciała być również na bieżąco z tym, co dzieje się w III sektorze. Dla nich OFIP to nie tylko okazja do spotkań, ale także platforma, dzięki której mogą zdobywać aktualne informacje i wiedzę na temat najnowszych działań, spraw dotyczących organizacji pozarządowych.

Ponad połowa respondentów (57,7%) wskazała, że chciała nawiązać nowe kontakty, znaleźć partnerów do współpracy i sieciować się z innymi. To pokazuje, jak ważne dla osób uczestniczących jest budowanie i rozszerzanie sieci współpracy, niezbędne dla skutecznego działania w sektorze NGO.

Zainteresowanie tematami podjętymi w trakcie OFIP-u przyciągnęło 40,9% osób uczestniczących. Wygląda więc na to, że były one odpowiedzią na realne potrzeby i zainteresowania osób zaangażowanych w organizacje pozarządowe.

Ocena sesji

Respondenci i respondentki wysoko ocenili sesje. Aż 62,5% uznało, że poruszane na nich tematy zostały wyczerpane w satysfakcjonujący sposób. To pokazuje, że organizatorzy poszczególnych sesji zadbali o to, aby osoby uczestniczące miały możliwość głębokiego zrozumienia omawianych kwestii.

Jeszcze wyższy odsetek, bo 76,5%, potwierdził, że sesje kończyły się konkretnymi wnioskami. To bardzo ważne, ponieważ dzięki temu osoby uczestniczące zyskały praktyczne wskazówki i rozwiązania, które będą mogły wykorzystać w swojej działalności.

Najbardziej entuzjastycznie oceniono zaangażowanie osób uczestniczących w sesjach -

aż 91,2% respondentów i respondentek zauważyło, że osoby uczestniczące były aktywnie zaangażowane, zadawały pytania i brały udział w dyskusjach. Taka interakcja świadczy o dużym zainteresowaniu i zaangażowaniu społeczności NGO.

Platforma konferencyjna

Platforma konferencyjna również okazała się pożytecznym uzupełnieniem. Aż 75% osób odpowiadających na ankietę ewaluacyjną zarejestrowało się na niej i uznało ją za przydatne narzędzie. To dowód na to, że technologia może skutecznie wspierać organizację takich wydarzeń, ułatwiając osobom uczestniczącym dostęp do informacji i materiałów.

Korzyści z uczestnictwa w OFIP-ie

Udział w Forum przyniósł uczestnikom wiele korzyści:

- ▶ Nawiązanie ciekawych kontaktów (78,52%) – osoby uczestniczące mogły spotkać i poznać nowe osoby, co sprzyja budowaniu wartościowych relacji i partnerstw.
- ▶ Zdobywanie nowej wiedzy (73,15%) – wydarzenie dostarczyło cennych informacji i inspiracji, które będą przydatne w codziennej działalności organizacji.
- ▶ Poznanie działalności innych organizacji (80,53%) – możliwość zapoznania się z pracą innych NGO wzbogaciła osoby uczestniczące o nowe perspektywy i pomysły.
- ▶ Prezentacja własnej działalności (49%) – niemal połowa respondentów i respondentek miała okazję zaprezentować swoją organizację, co zwiększyło jej widoczność i prestiż.
- ▶ Zorientowanie się w bieżących problemach sektora (77%) – osoby uczestniczące uzyskały cenny wgląd w aktualne wyzwania i możliwości w sektorze NGO.
- ▶ Poczucie przynależności do większej społeczności (75,84%) – OFIP umożliwił osobom uczestniczącym poczucie, że są częścią większego ruchu, co wzmacnia ich motywację i zaangażowanie.
- ▶ Wzmocnienie i motywacja do dalszych działań (73,82%) – wydarzenie dostarczyło energii i inspiracji do kontynuowania pracy na rzecz NGO.
- ▶ Nowe pomysły (76,51%) – uczestnictwo w OFIP-ie pobudziło kreatywność i dostarczyło świeżych pomysłów, które mogą być wykorzystane w działalności organizacji.

Przyszłość OFIP-u

Wiele osób uczestniczących (90,3%) wyraziło chęć udziału w kolejnym OFIP-ie w ciągu najbliższych dwóch lat. To świadczy o potrzebie takich wydarzeń i pozytywnym odbiorze tegorocznego.

Podsumowanie

OFIP zgromadził w tym roku liczne grono 654 osób uczestniczących, które doceniły możliwość spotkania z innymi osobami z sektora NGO, zdobycia nowej wiedzy oraz nawiązania wartościowych kontaktów. Atmosfera otwartości, zaangażowania i wzajemnej inspiracji, jaka panowała na Forum, dostarczyła osobom uczestniczącym wielu cennych doświadczeń i pomysłów. W ankiecie wzięło udział 149 osób.

ORGANIZATOR STRATEGICZNY:

PATRONAT HONOROWY:

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

Minister do spraw
Społeczeństwa Obywatelskiego

PARTNERZY STRATEGICZNI:

PATRONAT MEDIALNY:

ngo.pl

PARTNERZY:

Organizatorem strategicznym IX OFIP-u była Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, a partnerami – Foundation for the Development of Civil Society z Rumunii, Fundacja Edukacja dla Demokracji oraz Fundacja im. Stefana Batorego.

Ogólnopolskie Forum Inicjatyw Pozarządowych wraz z Forum Społeczeństwa Obywatelskiego to inicjatywa regionalna finansowana przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Funduszy EOG i Funduszy Norweskich w ramach Programów Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny oraz Aktywni Obywatele Rumunia.

IX OFIP wspierany był finansowo również przez Fundację im. Stefana Batorego, Polsko-Amerykańską Fundację Wolności oraz program Central Europe Civic Engagement Project finansowany przez National Democratic Institute, a także Witkac.pl i Fundację Fundusz Współpracy.

Partnerami IX OFIP-u byli: Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Inicjatywa Nasz Rzecznik, Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

Osoby i instytucje, bez których IX OFIP nie byłby możliwy!

ZESPÓŁ OFOP-u:

Weronika Czyżewska-Wagłowska – Dyrektorka zarządzająca

Monika Korczak – Koordynatorka wykonawcza

Organizacja części międzynarodowej – Karolina Dreszer-Smalec, Anna Grudzińska

Wsparcie merytoryczne – Katarzyna Batko-Tołuc, Piotr Frączak, Rafał Kowalski,

Mateusz Wojcieszak, członkowie i członkinie Zespołu OFOP-u Proste Prawo dla NGO

Komunikacja i SM – Justyna Wrońska, Katarzyna Kowalska, Aleksandra Kaczorek

Wsparcie organizacyjne – Konrad Żukowski, Paula Olejniczak

Finanse i pogoda ducha – Sylwia Romańczak

Wsparcie logistyczno-organizacyjne, produkcja wydarzenia:

KDK Sp. z o.o.

Catering:

Royal Group sp. z o.o.

Realizacja kampanii społecznej:

BERRY | Kolektyw Kreatywny

Specjalne podziękowania za udział w spocie dla **Jadwigi Klaty** (OSADA.EARTH)

i **Łukasza Kościuczuka** (Fundacja Rak'n'Roll) oraz **Julii Kamińskiej** i **Alana Andersza**.

Za twórcze współdziałanie przy kampanii dziękujemy **Dorocie Setniewskiej** z NGO.pl.

Za prowadzenie mobilnego studia redakcji portalu NGO.pl i rozmowy między

streamingowanymi sesjami plenarnymi podziękowania należą się

Magdalenie Dobranowskiej-Wittels i **Rafałowi Kowalskiemu**.

Jesteśmy wdzięczni wszystkim osobom, które zaangażowały się w tworzenie programu, zgłosiły tematy i zorganizowały sesje podczas IX OFIP-u, te osoby to w szczególności:

Katarzyna Adamska-Dutkiewicz, Krzysztof Alcer, Monika Auch-Szkoda, Bartosz Bator, Julia Bednarek, Jerzy Boczoń, Nathalie Bolgert, Karolina Cyran-Juraszek, Agnieszka Czubak, Anna Czyżewska, Tatiana Dembska, Anna Duniewicz, Rafał Dymek, Tomasz Esden-Tempski, Anna Fedas, Alina Gałązka, Rafał Górski, Longin Graczyk, Krzysztof Hołyński, Krzysztof Izdebski, Krzysztof Jaworski, Jakub Kamiński, Natalia Kata-Gawlik, Olga Kazalska, Zofia Komorowska, Paulina Koperska, Martyna Kowacka, Anna Krawczak, Karol Krzyczkowski, Aleksandra Kulik, Ewa Kulik-Bielińska, Aleksandra Malinowska, Wojciech Matejko, Joanna Michałowska, Magdalena Mike, Izabela Molenda, Barbara Moś, Adam Niemkiewicz, Agnieszka Odachowska-Piosik, Filip Pazderski, Bohdan Pękacki, Magdalena Pieńkowska, Dariusz Pietrowski, Andrzej Pietrucha, Daniel Prędkopowicz, Paulina Ruta, Justyna Schaefer-Kurkowiak, Tomasz Schimanek, Ewa Stokłuska, Maria Świetlik, Magdalena Tchórznicka, Anna Thieme, Anna Twardowska, Wojtek Tworkowski, Beata Tymków, Przemysław Walas, Karolina Walkiewicz, Anna Wawrzyński, Mateusz Wojcieszak, Alicja Zaczek-Żmijewska, Kinga Żydek.

Dziękujemy wszystkim osobom, które przygotowały stanowiska organizacji i instytucji wspierających w trakcie Targów Wsparcia i opiekowały się nimi.

Dziękujemy wszystkim osobom zaangażowanym na różnych etapach w przygotowania do OFIP-u z organizacji oraz instytucji sponsorskich i partnerskich:

Foundation for the Development of Civil Society z Rumunii, Fundacji Edukacja dla Demokracji, Fundacji im. Stefana Batorego, Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, programu Central Europe Civic Engagement Project finansowanego przez National Democratic Institute, a także Witkac.pl i Fundacji Fundusz Współpracy, Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Inicjatywy Nasz Rzecznik oraz Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

OGÓLNOPOLSKA FEDERACJA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Federacja powstała w 2003 roku jako odpowiedź na potrzebę powołania ogólnopolskiej reprezentacji sektora pozarządowego.

Reprezentujemy niezależne organizacje obywatelskie, żeby ułatwić im działanie w demokratycznym państwie prawa. Społeczeństwo obywatelskie widzimy jako sieć niezależnych i różnorodnych inicjatyw.

**Wierzymy w społeczeństwo obywatelskie,
praktykujemy demokrację, dbamy o niezależność
organizacji pozarządowych.**

Chcemy, żeby miały głos, reprezentację i uznanie.

SIECIUJEMY • INTERWENIUJEMY • WSPIERAMY

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

*„Nigdy nie jest tak,
że nie mamy żadnego wpływu”*

- Henryk Wujec